

Elina Huopalainen

PORUKASSA REISSUUN
Ryhmätoiminnan merkitys nuorelle

Opinnäytetyö
Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön
koulutusohjelma

Marraskuu 2009

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Opinnäytetyön päivämäärä 17.11.2009
Tekijä(t) Huopalainen Elina	Koulutusohjelma ja suuntautuminen Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma	
Nimeke Porukassa reissuun, ryhmätoiminnan merkitys nuorelle		
Tiivistelmä Nyky-yhteiskunnassa korostetaan yksilöä. Kuitenkin on muistettava, että jokainen yksilö kuuluu johonkin ryhmään. On olemassa perheryhmä, kaveriryhmä, luokkaryhmä sekä järjestetyt ryhmätoiminnat, kuten tämä projekti, josta opinnäytetyö kirjoitettiin. Opinnäytetyön tarkoitus on löytää ryhmätoiminnan merkitys nuorelle: Voiko ryhmässä oppia uusia taitoja tai tietoja? Mikä saa nuoren lähtemään mukaan ryhmätoimintaan? Millainen on ryhmän kehitysprosessi? Tämä ryhmätoiminta toimi kansainvälisen nuorten ryhmätapaamisen viitekehyksessä. Toiminnan tarkoitus oli saada ryhmä nuoria toteuttamaan kansainvälinen nuorten ryhmätapaaminen. Vaihtelevat projektin piirteet saivat jännityksen projektin onnistumisesta pysymään loppuun saakka. Toiminta muuttui alun jälkeen huomattavasti, kun 27 nuoren ryhmä muuttui viiden nuoren ryhmäksi. Alun suunnitelma kansainvälisestä ryhmätapaamisesta epäonnistui, mutta tilalle tuli matka oman ryhmän kesken Unkarin pääkaupunkiin, Budapestiin. Projektin aineisto kerättiin kahdella kyselylomakkeella sekä yksilö- ja parihaastatteluilla. Lisäksi aineistona olivat nuorten hakulomakkeet toimintaan mukaan pääsemiseksi, videokuvaa yhdeltä kokoontumiskerralta, valokuvia sekä nuorten kirjoittamat matkapäiväkirjat. Tärkeänä aineistona on tekijän oma havainnointi koko projektin osalta. Nuoret oppivat projektista ongelmanratkaisu- ja ryhmätyöskentelytaitoja, uusia ajattelutapoja, he saivat lisää itseluottamusta sekä oppivat toimimaan erilaisten ihmisten kanssa. He näkivät toista kulttuuria ja pystyivät toimimaan ryhmänä vieraassa ympäristössä.		
Asiasanat (avainsanat) sosiaalipsykologia, sosialisatio, minäkäsitys, vuorovaikutus, ryhmä, ryhmädynamiikka, vertaistuki, ryhmän kasvuprosessi.		
Sivumäärä 60 s. + 5 liitettä	Kieli Suomi	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn200984125
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Miettinen Sari	Opinnäytetyön toimeksiantaja Rantasalmen Nuorisopalvelut	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis November 17, 2009
Author(s) Huopalainen Elina	Degree programme and option Civic Activities and Youth Work	
Name of the bachelor's thesis Group going abroad. The meaning of group activity for a young person.		
Abstract <p>Nowadays our society observes individuals. However we must remember that every individual belongs to some kind of group. There is a family group, friend group, class group and organized group activities, like this project about which this thesis has been done.</p> <p>The purpose of this thesis is to find the meaning of group activity for a young person: Can a young person learn new skills or information? What makes a young person participate in group activity? How does the group develop?</p> <p>The context to this group activity was international youth exchange. The purpose of the activity was to assist the youth group to make the youth exchange. Unsteady features of the project made the thrill of the project's success last till the end. The activity changed during the project: at first the group had 27 members and in the end there were only five members. The original plan failed but the group finally had the trip to Hungary, Budapest.</p> <p>The material was collected by two questionnaires, an individual and three pair interviews. Application forms from the young people were used, as well as a video of one meeting, photos and travel journals wrote by the young people. The important material of the thesis work was the writer's own perception during the project.</p> <p>The young people learned about project problem solving and group working skills, new thinking habits; they get more self-confidence and also learned to work with other kinds of people. They saw another culture and they worked in a foreign environment as a group.</p>		
Subject headings, (keywords) social psychology, socialization, self-concept, interaction, group, group dynamics, peer support, group growth process		
Pages 60 pgs + 5 app.	Language Finnish	URN URN:NBN:fi:mamk-opinn200984125
Remarks, notes on appendices		
Tutor Miettinen Sari	Bachelor's thesis assigned by Youth services of Rantasalmi	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	SOSIAALIPSYKOLOGIA	3
2.1	Sosialisaatio	3
2.2	Minäkäsitys.....	6
2.3	Sosiaalinen vuorovaikutus	8
3	RYHMÄ	11
3.1	Ryhmän määrittelyä.....	11
3.2	Ryhmän rakenne ja kaksoistavoite	13
3.3	Ryhmäroolit ja -normit	14
3.4	Ryhmädynamiikka.....	15
3.5	Ryhmäytyminen.....	18
3.6	Ryhmän kasvuprosessi.....	19
3.7	Bionin perusolettamukset	21
4	VUOROVAIKUTUS RYHMÄSSÄ	22
4.1	Vuorovaikutustaidot	23
4.2	Vertaisryhmän merkitys.....	25
4.3	Ryhmän vaikutus yksilöön	26
5	OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ	26
6	AINEISTON KUVAUS JA ANALYYSI	28
6.1	Aineisto.....	28
6.2	Aineiston hankinta ja analyysi.....	28
7	NUORTEN RYHMÄ	31
7.1	Taustaa toiminnalle.....	31
7.2	Nuorten ryhmän kuvaus.....	33
7.3	Ryhmäprosessin eteneminen	33
7.3.1	Muodostumisvaihe.....	34
7.3.2	Kuohuntavaihe	35
7.3.3	Yhdenmukaisuusvaihe	36
7.3.4	Hyvin toimiva ryhmä	36
7.3.5	Lopetusvaihe	37

8	NUORTEN MIELIPITEET AINEISTON POHJALTA.....	38
8.1	Ryhmätoiminnan tarkoitus.....	39
8.2	Ryhmän piirteet	42
8.3	Ryhmätoiminnan hyödyt	47
8.4	Ajatuksia kansainvälisestä projektista	49
8.5	Toiminnan päämäärä – Budapestin matka.....	51
9	POHDINTA	52
	LÄHTEET	58

LIITTEET

Liite 1. Hakulomake

Liite 2. Kyselylomake 1.

Liite 3. Haastattelukysymykset

Liite 4. Kyselylomake 2.

Liite 5. Projektikuvaus

1 JOHDANTO

Nuorisotyö on muuttunut paljon viimeisien vuosien aikana. 1990-luvun nuoriso ei viihtynyt pelkästään istumalla biljardipöydän vieressä kuten 1970-luvun nuoriso. Erityisesti 2000-luvun nuoriso kaipaa ympärille toimintaa ja virikkeitä. (Kemppinen 1999, iii.)

Nuorisotyössä täytyy tukea nuorten mahdollisuuksia jakaa kokemuksia omasta kulttuuristaan ja oppia muiden kulttuureista. Nuorisotoimintaa tuettaessa etusijalle asetetaan toiminta, joka tukee nuorten kasvamista kansainvälisyyteen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja syrjinnän ehkäisemiseen. Yhdenvertaisuutta ja syrjimättömyyttä voidaan edistää vahvistamalla nuorten myönteisiä asenteita monikulttuurisuutta ja eri vähemmistöjä kohtaan. Toimiminen nopeasti muuttuvassa maailmassa vaatii nuorilta monimuotoista osaamista ja valmiuksia kohdata erilaisuutta. Tärkeää on ohjata nuorten kasvua kansainvälisyyteen sekä erilaisuuden ja yhdenvertaisuuden arvostamiseen. (Opetusministeriö 2007, 23–26.) Nuorille täytyy suoda mahdollisuuksia kehittyä solidaarisiksi, vastuullisiksi, aktiivisiksi ja suvaitseviksi kansalaisiksi (Euroopan komissio 2001, 11).

Monikulttuurisuus on tullut jäädäkseen. Erilaisia kulttuureja edustavien ihmisten on tultava keskenään toimeen. (Myllymäki 2004, 7.) Toimiminen nopeasti muuttuvassa maailmassa vaatii nuorilta monimuotoista osaamista ja valmiuksia kohdata erilaisuutta. Jotta nuori voisi toimia yhteiskunnan aktiivisena toimijana häntä itseään koskevissa asioissa, tarvitaan lisää toiminnallisia menetelmiä sekä jo löydettyjen toimintatapojen aktiivista hyödyntämistä. Nuorten yhteiskunnalliseksi tehtäväksi nähdään itsensä kehittäminen ja tarvittavien valmiuksien hankkiminen tulevaisuuteen. (Opetusministeriö 2007, 17, 25, 35.)

Ryhmätoiminnan tavoitteena on saada nuorille aikaan uusia kokemuksia, tutustuttaa heitä uusiin ihmisiin sekä parhaimmillaan saada nuori ymmärtämään itseään paremmin ja kohottamaan omaa itsevarmuuttaan. Tarvitsemme ympärillemme turvallisia ryhmiä, koska ihminen tulee omaksi itsekseen parhaiten turvallisessa ilmapiirissä ja omana itsenään ihminen on selviytymiskykyinen ja tyytyväisin (Aalto 2000, 8–9).

Mietin opinnäytetyöni aihetta pitkään syksyllä 2008. Mikä olisi aihe, joka minua kiinnostaisi ja johon jaksaisin perehtyä laajemmin. Työelämästä saatu opinnäytetyöaihe tukee ammatillista kasvua (Vilkkä & Airaksinen 2004, 17), ja tiesin, että Rantasalmen kunnan nuorisopalvelut olisi mahdollisesti toteuttamassa kansainvälistä ryhmätapaamista kesälle 2009, ja siihen toimintaan saisin lähteä mukaan. En innostunut ajatuksesta tehdä opinnäytetyötäni aiheesta, koska en ollut ajatellut tekeväni nuorisotyötä tulevaisuudessa kansainvälisen nuorisotyön parissa. Kuitenkin asiaa aikaani miettiessäni, päätin ottaa haasteen vastaan ja ryhtyä tekemään aiheesta opinnäytetyötäni. Onhan tämä prosessi paikka oppia jotain uutta ja sitä kansainvälinen nuorisotyö minulle on. En kuitenkaan perusta työtäni kansainvälisyyteen vaan pääpaino työssä on ryhmässä ja sen merkityksissä nuorille.

Opinnäytetyöni ideana on kuvata nuorisoryhmän suunnittelema ja toteuttama kansainvälinen projekti. Projektin tarkoituksena on, että ryhmä nuoria saisi aikaan kansainvälisen ryhmätapaamisen toisen maan kanssa. Tavoitteena työssäni on kirjoittaa auki: Kuinka tällainen organisoitu ryhmätoiminta vaikuttaa nuoriin? Antoiko se nuorille uusia taitoja tai tietoja? Millainen oli ryhmä dynamiikaltaan, ja kuinka nuorten ryhmän kehitys eteni kansainvälisen ryhmätoiminnan puitteissa?

Projekti toteutettiin Rantasalmen nuorisopalveluiden alaisuudessa. Rantasalmi on alle 4200 asukkaan kylä Etelä-Savossa. Se liittyi noin kaksi vuotta sitten Joroisten ja Juvan kanssa yhteiseen kuntaliitokseen, jonka vuoksi projektissa oli mukana lisäksi juvalaisia nuoria. Osa ryhmämme nuorista tunsivat toisensa hyvin, osa tiesi toistensa nimet ja osa oli toisilleen aivan tuntemattomia.

Projektin luonteeseen kuuluu vaihtelevaisuus, joka oli esillä voimakkaasti myös tämän projektin aikana. Projektin alussa tehdyt suunnitelmat ja toiminnan tavoitteet muuttuivat loppua kohti. Myös opinnäytetyön toteuttamisajatus muuttui projektin edetessä useita kertoja ja lopullinen työ näyttikin todellisen luonteensa vasta kesän 2009 lopulla. Projekti kesti vuoden 2008 lokakuusta vuoden 2009 marraskuuhun. Tämä oli pitkä mutta antoisa prosessi.

Mikä olisikaan parempi kuin ulkomaanmatka hyvällä porukalla?

(Matilda, hakulomake)

2 SOSIAALIPSYKOLOGIA

Työni viitekehyksenä toimii sosiaalipsykologia, jonka tavoitteena on tutkia ihmisten välistä vuorovaikutusta ja ryhmien toimintaa (Peltola, Himberg, Laakso, Niemi & Näätänen 2001, 96). Tutkinta perustuu ihmisten todellisen ja kuvitellun läsnäolon vaikutusta yksilön ajatuksiin, tunteisiin ja toimintaan (Ahokas, Ferchen, Hankonen, Lautso & Pyysiäinen 2008, 7).

Kopakkalan (2005, 44) mukaan ihmiset ovat aina toimineet ryhmissä. Niinpä myös ryhmäkäyttäytymistä on tutkittu paljon. Tieteen piirissä etenkin sosiaalipsykologit ovat tutkineet ryhmätapahtumia.

Sosiaalipsykologia käsittelee sosiaalisen ympäristön vaikutuksia yksilön käyttäytymiseen ja kokemuksiin. Se tutkii sekä yksilön sosiaalista ympäristöä että sen vaikutuksia käyttäytymiseen sekä sosiaalisen rakenteen vaikutuksia yksilöön. Nämä vaikutukset kanavoituvat yksilön roolien, hänen sosialisationsa ja ryhmäjäsenyyksien kautta. Sosiaalipsykologia tutkii kaikkia yhteisön jäsenyyteen liittyviä tekijöitä. (Gahagan 1977, 7-8.) Se tutkii ihmisen toimintaa sosiaalisissa tilanteissa (Tiuraniemi 1993, 3).

Ihmisen sosiaalinen kehitys etenee kahtena eri prosessina samanaikaisesti, sosialisatona ja individuaationa. Ihminen oppii vauvaiästä asti tulkita elämäänsä muiden ihmisten kautta. Heidän kauttaan hän pystyy omaksumaankin sen, mitä muut häneltä odottavat ja mitä hän itse odottaa muilta ja itseltään. Hänestä tulee erilaisien yhteisöjen ja ryhmien jäsen, kuten esimerkiksi oman kulttuurinsa. Individuaatio tarkoittaa yksilöitymistä, oman minän kehittämistä ja toteuttamista. Ihminen oppii siinä, mikä on ominaista juuri hänen omalle minälleen. Molemmat prosessit juurtuvat yhteen siten, että jokainen ihminen yksilöityessään osallistuu itse omaan sosialisatioonsa vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. (Ahokas ym. 2008, 18.)

2.1 Sosialisaatio

Sosialisaatiolla tarkoitetaan sitä, että ihminen oppii kulttuurinsa keskeiset taidot, tiedot ja yhteiskuntaan liittyvät käyttäytymissäännöt. Sosialisaatio on koko elämän

ajan jatkuva prosessi ja se tapahtuu aina jossain sosiaalisessa ympäristössä. Sosiaalistuessaan ihminen oppii noudattamaan yhteisiä kulttuurisia käytäntöjä ja omaksumaan sellaisia tietoja, taitoja ja ajattelutaitoja, joita tarvitaan erilaisissa yhteisöissä. (Ahokas ym. 2008, 18–19.) Ihmisen sosiaalistuminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Se tapahtuu erilaisissa tilanteissa sekä toimintaympäristöissä. Perhe on lapsen ja nuoren pääasiallinen toimintaympäristö. Muu toimintaympäristö nuorelle voi olla esimerkiksi vertaisryhmät muiden nuorten kanssa. (Antikainen 1998, 103–105, 154.) Lahikaisen ja Pirttilä-Backmanin mukaan (2007, 77) sosialisatio yhdenmukaistaa saman yhteisön jäseniä.

Lapsen ja vanhempien välinen sosialisatio käynnistää lapsen minän kehityksen sekä sosiaalisten taitojen oppimisen. Ensimmäisien vuosien aikana kehittyy perusturvallisuuden tunne, joka lisää myönteisen vuorovaikutuksen kehittymistä kaikissa tulevilla ihmissuhteissa. Perheen avulla lapsen tulisi oppia tärkeitä sosioemotionaalisia taitoja. Jos vanhempien keskinäinen suhde on huono, voi se näkyä lapsen koulumenestyksessä ja vaikeuksina vertaissuhteissa. (Ahokas ym. 2008, 20–21.)

Perhe ja vertaissuhteet ovat kaksi tärkeintä sosialisatian tuottajaa lapselle. Perheen avulla lapsi saa ensimmäiset kokemukset sosiaalisesta ympäristöstä, hän oppii sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Vertaistensa kanssa leikkiessään hän ymmärtää positiivisen ja negatiivisen sosiaalisen käyttäytymisen erot, joka on tärkeää lapsen kehitykselle. Mikäli lapsi jää kokonaan ilman positiivisia sosiaalisia kokemuksia vertaissuhteissa, saattaa hän vetäytyä, jolloin jää ilman vertaisryhmän kehittävää vaikutuspiiriä. Vertaisryhmän avulla opitaan tasavertaista vuorovaikutusta, jolla on erityinen merkitys lapsen kehitykselle. Lapsi joutuu tulevaisuudessa sopeutumaan monimutkaisiin ihmissuhteiden verkostoihin ja löytämään oman paikkansa siellä. Sosiaaliset taidot auttavat tällöin luomaan ja pitämään kiinni ihmissuhteista. (Ahokas ym. 2008, 21–22.)

Myönteiseen vuorovaikutukseen johtavaa toimintaa sanotaan sosiaalisiksi taidoiksi. Se tarkoittaa taitoja, joiden avulla nuori oppii kommunikoimaan selkeästi, saa valmiuksia yhteistoimintaan sekä taidon asettua toisen asemaan. Sosiaaliin taitoihin liittyy myös kyky liittyä uusiin ryhmiin ja hankkia ystäviä. Samanikäisten ryhmät tarjoavat otollisen ympäristön lapsen tai nuoren sosiaaliselle, tiedolliselle ja tunne-

elämän kehitykselle. Lapsena opitut toverisuhteet opettavat sellaisia taitoja, joita tarvitaan myöhemmin ystävyys- ja parisuhteissa. (Peltola ym. 2001, 102–103.)

Toisen asemaan asettuminen eli roolinotto kehittyy iän karttuessa. Se auttaa hahmottamaan erilaisia uusia näkökulmia sosiaalisiin tilanteisiin ja yhteiskunnan ongelmiin. Murrosikäiset nuoret ovat molemminpuolisen roolinoton vaiheessa, jossa he voivat tarkastella sosiaalisia tilanteita ja suhteita ulkopuolisen näkökulmasta. Murrosiästä alkaen ihmiset pystyvät tarkkailemaan omaa sosiaalista toimintaansa muiden näkökulmasta ja voivat siten yrittää säädellä omaa toimintaansa niin, että saavat halutun tuloksen. Aikaisintaan nuoruusvaiheessa voidaan saavuttaa myös sosiaalisen järjestelmän näkökulmasta tapahtuva tarkastelu, joka auttaa ymmärtämään, ettei yhteisymmärrystä ihmisten välisissä ristiriidoissa voida aina saavuttaa. (Ahokas ym. 2008, 38–39.)

Ryhmäkäyttäytymisen havainnointi on yksi tapa saada tietoa henkilön sosiaalisista taidoista. Esimerkiksi ryhmätilanteissa erilaiset tehtävät paljastavat paljon nuoren sosiaalisista taidoista. Nuori ilmaisee esiintymisellään aloitteisuutta tai vetäytymistä, rakentavuutta tai kriittisyyttä, kuuntelukykyä tai muista piittaamattomuutta. Hän herättää myönteisiä sekä kielteisiä tunteita muissa ryhmän jäsenissä. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 78.)

Yksilön sosiaalista kehitystä voi myös tarkastella jakamalla ihmissuhteen vertikaalisiin ja horisontaalisiin ihmissuhteisiin. Vertikaalinen suhde on henkilöön, jolla on enemmän tietoa ja valtaa kuin nuorella, kuten vanhemmat ja ohjaajat. Vertikaalisten suhteiden tarkoitus on taata nuorelle turvaa ja suojelua. Horisontaaliset suhteet liittyvät henkilöihin, joilla on samanlaiset voimavarat kuin nuorella itsellään. Suhde on tasa-arvoinen ja ne täydentävät molemman osapuolen vuorovaikutusta. Tällaiset horisontaaliset suhteet antavat nuorelle mahdollisuuden oppia yhteistyötä ja kilpailua. (Ahokas ym. 2008, 27.)

Sosialisaatio perustuu aina moniin oppimisprosesseihin. Osa oppimisesta on tietoista esimerkiksi kasvatuksen tuottamaan. Kuitenkin suurin osa oppimisesta on epätietoista, jolloin taitoja opitaan ilman tarkoituksellista opettamista perheen tai vertaisten kanssa. (Ahokas ym. 2008, 33.) Kasvattajan tehtävä on tukea yksilön minuutta sekä ohjata ja auttaa hänen persoonallisuuteensa kasvua (Laine 2005, 11).

2.2 Minäkäsitys

Individuaatio eli minän yksilöllisen puolen toteuttaminen on keskeinen osa ihmisen sosiaalista kehitystä. Ihminen rakentaa sosialisatioprosessin alkuvaiheista asti itseään koskevaa sisäistenmallien verkostoa, luo käsityksiä omasta itsestään, tämä on nimeltään minäkäsitys. Minäkäsitys antaa merkityksiä omille ihmissuhteille ja kokemuksille, ja auttaa tunnistamaan ja tulkitsemaan olennaisia asioita sosiaalisissa ympäristöissä. (Ahokas ym. 2008, 42.) Laine (2005, 21) tarkentaa, että persoonallisuuden ja minän erottaa siitä, että se mitä muut näkevät ja kokevat on persoonallisuutta, mutta se mitä itse näkee ja kokee on minä.

Ihmisen minä on tärkein sosiaalisen vuorovaikutuksen elementti. Yksilön minä ja minäkäsitys määräävät asenteita, toimintaa sekä käyttäytymistä. (Laine 2005, 20.) Kun ihminen kertoo omasta identiteetistään, hän kertoo silloin niistä ominaisuuksista, jotka erottavat hänet muista ja tekevät hänestä ainutlaatuisen. Henkilökohtainen kulttuuriympäristö säätelee minäkäsitystä ja sen luonnetta. (Ahokas ym. 2008, 42–43.) Vuorovaikutustilanteessa jokainen antaa osan itsestään ja tuo tilanteeseen oman minänsä (Aarnio & Vuorinen 1991, 84; Laine 2005, 11).

Ihmisen minä koostuu kahdesta eri näkökulmasta. Ensiksi omien valintojemme teoista; tunnistamme itsemme toiminnassamme ja valinnoissamme. Toiseksi pystymme arvioimaan omaa toimintaamme, sitä, miltä oma toimiminen näyttää toisten silmissä. Minä-kokemukset syntyvät sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa sen perusteella, kuinka toiset ihmiset reagoivat itseen. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 83.)

Sosiaaliset kokemukset ja vuorovaikutus määräävät ihmisen minäkäsitystä ja itsetuntoa. Tärkeimmin minäkäsitykseen vaikuttavat koti, koulu ja toveripiiri. Kasvattajan täytyisi tunnistaa minäkäsityksen eri osa-alueet ja niiden kulmakohdat, jotta itsetuntoon voitaisiin tehokkaasti vaikuttaa. Vahva itsetunto ja hyvä itsetuntemus lisäävät lapsen sosiaalista herkkyyttä. Vahvan itsetunnon omaavalla lapsella on usein paljon ikäisiään ja vanhempia kavereita. (Laine 2005, 24, 41, 44.)

Sosiaaliset vuorovaikutustekijät määräävät sitä, millainen minäkäsitys yksilölle muodostuu. Muiden suhtautuminen yksilöön, muihin samaistuminen ja muilta saatu

palaute ovat suuria vaikuttajia. Ihmisen minäkäsitys kehittyy vähitellen. Nuoruusiässä lapsi on hyvin itsekeskeinen ja hänen minäkäsityksessään voi tapahtua suuriakin heittäilyjä johtuen mielialanvaihteluista. Murrosikäinen yläluokkalainen on varsin altis vaikutteille, ja siksi epäonnistuminen nähdään usein ulkopuolisen aiheuttamana. Ajattelu on epäloogista, stereotyyppistä sekä mustavalkoista. Ihmiset ajatellaan joko hyvinä tai pahoina. Mallit, ystävyysuhteet ja ulkoiset palkkiot määräävät nuoren käyttäytymistä. Toiminnasta täytyy saada aina palkkio. Tässä kehitysvaiheessa jäljitellään usein muita ja mukaudutaan toisten tahtoon. Terveen itsetunnon säilyttäminen edellyttää kuitenkin tietynlaista itsenäisyyttä ja oman identiteetin löytymistä, jossa kasvattajan täytyy olla mukana tukemassa. (Laine 2005, 36–37.)

Nuoruus on identiteetin muodostumisen aikaa. Kasvava tietoisuus siirtymisestä aikuisuuteen pakottaa nuorta pohtimaan kysymyksiä itsestään: Kuka minä olen, mitä haluan ja mihin pyrin elämässäni. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 85.)

Lukioikäinen nuori elää siirtymävaihetta, jossa hän saattaa kyseenalaistaa ja arvioi uudelleen elämänsä. Nuori elää tässä vaiheessa niin sanottua mukautumisen vaihetta, jossa nuori ajattelee vieläkin stereotyyppisesti ja pitää ryhmään kuulumista hyvinvointinsa edellytyksenä. Jos nuori ei voi kuulua ryhmään, jossa on samankaltaisia persoonia, voi se olla pahin rangaistus hänelle henkisesti. Ryhmään kuuluvien yksilöiden on oltava samanlaisia, eikä yksilöllisyyttä tässä vaiheessa vielä hyväksytä. Materiaaliset asiat, maine ja sosiaalinen hyväksyntä ovat tärkeitä. Nuori tulkitsee kokemuksiaan voimakkaasti minän kautta, mutta ottaa vastaan jo kritiikkiä. Nuorella on tarve suojella omaa minäänsä ympäristön paineilta hyväksymällä itsensä sellaisena kuin on. Nuori odottaa aikuisilta emotionaalista tukea sekä ohjausta. Tämän kehitysvaiheen yksi tärkeimmistä tehtävistä on itsetuntemuksen syventäminen. (Laine 2005, 37.)

Nuoruus on vaihetta, jolloin fyysiset ja fysiologiset sekä emotionaaliset muutokset ajavat nuoren tilapäiseen minäkäsityksen muuttumiseen sekä uuden identiteetin etsimiseen. Tähän liittyy epävarmuuden, hämmennyksen ja tarkoituksettomuuden kokemuksia, jotka saattavat aiheuttaa yksinäisyyden kokemuksia. Normaalisti kehittyneellä nuorella itsearvostus, luottamus, sosiaaliset taidot ja arvot tukevat selviytymistä nuoruuden tuomista ongelmista. (Laine 2005, 170.)

2.3 Sosiaalinen vuorovaikutus

Sosiaalisesta vuorovaikutuksesta voidaan puhua silloin, kun vuorovaikutus ihmisten kesken on toistuvaa ja vastavuoroista sekä toimintaan liittyä odotuksia (Laine 2005, 140). Sosiaalista vuorovaikutusta ovat ihmisten keskinäiset kontaktit välittömissä vaikutussuhteissa (Gahagan 1977, 8).

Ihmisen sosiaalistuminen yhteisönsä jäseneksi vaatii kiintymyssuhteen luomaa turvallisuuden tunnetta, mielenteorian kehittymistä sekä sisäisten mallien oppimista. Oppiminen tapahtuu aina sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Onnistuneen sosiaalistumisprosessin tuloksena ihmiselle kehittyy moraalinen harkintakyky, jolloin aikuisena ihminen pystyy edistämään omaa ja yhteisönsä hyvinvointia. (Ahokas ym. 2008, 41.)

Konkreettisesti sosiaalinen vuorovaikutus voi olla esimerkiksi puhumista, väittelyä tai vaikka pelaamista. Vuorovaikutuksen ilmiöitä voi olla lähes lukemattomia, koska sosiaalinen vuorovaikutus vallitsee kokoajan, eikä siihen juurikaan kiinnitetä huomiota muulloin kuin ongelmatilanteissa. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 11.)

Sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ihmiset reagoivat vastavuoroisesti viesteihin ja ilmaisiin. Näin he muodostavat mielipiteitä ja käsityksiä toisen ihmisen persoonallisuudesta ja toimintatavoista. Tällä tavoin ihmiset oppivat paremmin ymmärtämään muita ihmisiä ja ennakoimaan heidän mielteitä, jolloin vuorovaikutussuhteista tulee sujuvampia ja monipuolisempia. Yksilö rakentaa omaa identiteettiään ja maailmankuvaa vuorovaikutussuhteidensa kautta. Niiden kautta saadaan palautetta omasta toiminnasta sekä tukea elämän vaikeisiin tilanteisiin. Vuorovaikutussuhteilla on valtava merkitys ihmisen psyykkiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. (Ahokas ym. 2008, 125.)

Ihmissuhteet alkavat aina tutustumisvaiheella, jonka aikana päätämme haluammeko tutustua uuteen ihmiseen vai emme. Teemme jatkuvasti sosiaalista vertailua arvioiden omien ja toisen kiinnostuksen kohteita ja tunteita sekä reaktioita. Tämä lisää halua jatkaa vuorovaikutusta ja tutustumista. Sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa ihminen

pyrkii antamaan muille itsestään tietynlaisen kuvan ja pystymme vaikuttamaan siihen millaisia vuorovaikutussuhteita haluamme. (Ahokas ym. 2008, 45, 126, 133.)

Ihminen tekee jatkuvasti toisista ihmisistä havaintoja ja tulkintoja ollessaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa. Sosiaalisen vuorovaikutuksen perusedellytyksenä on, että ihminen havainnoi muita ja muodostaa havaintojensa pohjalta erilaisia henkilökäsityksiä. Tiedon muodostuksessa lähtökohtana ovat ihmisen omat käsitykset sekä asenteet itseä ja muita kohtaan. Asenteemme ovat syntyneet omassa sosiaalisessa kokemusmaailmassamme ja ne vaikuttavat suuresti henkilöhavainnointiimme sekä henkilökäsitysten muodostumisiin. Ne vaikuttavat suorasti ihmisen käyttäytymiseen sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Jos asenteet ovat positiivisia, on silloin käyttäytyminenkin positiivista. (Laine 2005, 12, 78, 89–91.)

Suuri merkitys sosiaalisessa vuorovaikutuksessa on ihmisen tunnepitoisilla havainnoilla, minäkäsityksellä sekä ihmisen tavalla suhtautua muihin ihmisiin. Nämä asiat ovat merkityksellisiä silloin, kuin tapaamme muita ihmisiä. Esimerkiksi ihmisellä, jolla on alhainen itsetunto, on yleensä ristiriitainen suhtautuminen itseensä sekä muihin. Kielteiset suhtautumiset heijastuvat suoraan ihmissuhteisiin ja käyttäytymiseen. Vastaavasti myönteinen minäkäsitys antavat mahdollisuuden myönteisiin ihmissuhteisiin. (Laine 2005, 143.)

Sosiaalisissa suhteissa on tunnistettavissa tiettyjä piirteitä, on kyse sitten rakkaussuhteesta, ystävydestä tai toveruudesta. Suhteiden kehittämiseen liittyy aina prosessi, jossa keskinäinen vuorovaikutus voimistuu luottamuksen, samankaltaisuuden tai tuttuuden avulla. Myönteisesti sujuvaan vuorovaikutukseen liittyy myös osapuolten toisilleen osoittama hyväksyntä ja kunnioitus, joka lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Toistuva vuorovaikutus lisää tuttuutta sekä syventää yhteisymmärrystä. Tämän takia vuorovaikutussuhteen toistuvuudella on vaikutusta siihen kenestä pidämme. Toistuva vuorovaikutus ei kuitenkaan aina johda pitämiseen, ja se saattaa myös aiheuttaa ärtymystä. (Ahokas ym. 2008, 126 – 127, 130.) Donelson R. Forsyth toteaa (1999, 60), että yksilö on silloin sosiaalisesti yksinäinen, jos ei kuulu mihinkään ryhmään, jossa on sosiaalista vuorovaikutusta.

Ihminen toimii erilaisissa yhteisöissä, kuten koulussa ja harrastuksissa. Erilaisissa toimintapiireissä muodostuu osallistujista monenlaisia sosiaalisia verkostoja ja

samalla niistä rakentuu läheisyydeltään erilaisia ihmissuhteita. On tavallista, että kanssakäymisen jatkuessa suhteet kehittyvät ja muuttuvat läheisimmiksi. Toisaalta suhde voi myös hiipua, jos kanssakäyminen katkeaa tai jää vähäiseksi. Läheisen ystävyyden lisäksi ihminen tarvitsee sosiaalista verkostoa, jossa hän voi tehdä sosiaalisia vertailuja, kokea ryhmään kuulumista, saada toisten hyväksyntää ja ymmärtämystä, saada virikkeitä ja ajanvietettä. (Laine 2005, 144–146.)

Vuorovaikutustilanteissa ihmiset ovat tavoitehakuja. Jokainen pyrkii saamaan itselleen sopivan aseman ryhmässä ja erilaisia etuja ryhmän avulla. Yksilöllisten tarpeiden tyydyttämistä vastaan asettuvat ryhmän säännöt, sopimukset ja ennen kaikkea johtajuus. Vuorovaikutus sisältää aina halun vaikuttaa toiseen ryhmäläiseen. Viestintämme pyrkii aikaansaamaan toisessa ihmisessä haluamamme reaktion. (Kopakkala 2005, 38.) Vuorovaikutusta tapahtuu eniten silloin, kun ryhmä yrittää päästä tavoitteeseensa (Forsyth 1999, 7).

Hyvä sosiaalinen vuorovaikutus on tehokasta, päämäärään pyrkivää sekä yhteistyösuhteita ylläpitävää. Taitavaksi voidaan katsoa sellainen toiminta, jossa ihmisten välillä säilyy hyvä yhteistyö ja sen lisäksi saavutetaan positiivisia tuloksia ja vuorovaikutus johtaa positiivisiin seurauksiin. (Kauppila 2005, 70.)

Sosiaalinen vuorovaikutustilanne on viestintätilanne, jossa käytetään verbaalista ja nonverbaalista kommunikointia. Verbaalinen kommunikointi perustuu puhuttuihin asioihin, kun taas nonverbaalinen viestintä on tiedostamatonta oheisviestintää, joskus myös tarkoituksellista. (Gahagan 1977, 8; Laine 2005, 82–83.)

Nonverbaaleilla merkeillä on erityinen merkitys sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Ne ovat tapoja, joilla voidaan ilmaista tunteita ja asenteita. Puhuessaan ihmiset viestivät samalla myös ruumiinliikkein, katsein, ilmein, asentoja vaihdellen ja erilaisten eleiden avulla. Nonverbaalin kielen avulla annetaan vihjeitä omasta persoonallisuudesta. Verbaalisen kielen avulla välitetään tietoa omista ajatuksista ja tapahtumista. (Gahagan 1977, 22–24, 33.)

3 RYHMÄ

”Ryhmän merkitys riippuu siitä, minkä merkityksen yksilö sille antaa”
(Niemistö 1998, 22).

Jokainen meistä kuuluu monenlaisiin ryhmiin. Ryhmä on sama kuin sosiaalinen muodostelma. (Ahokas ym. 2008, 137.) Sillä tarkoitetaan joukkoa ihmisiä, jotka ovat määrätyn tehtävän takia vuorovaikutuksessa keskenään (Aarnio & Vuorinen 1991, 9). Jokainen ryhmä on omanlaisensa, sen jäsenet tekevät siitä ainutlaatuisen (Forsyth 1999, 7).

Ryhmä voi tuottaa ihmiselle monenlaista asiaa. Elämän hauskat asiat edellyttävät yleensä ryhmätoimintaa, mutta saattavat myös aiheuttaa yksilölle harmia, esimerkiksi jos ryhmässä kiusataan. Ryhmällä on usein taipumus vahvistaa kokemuksen intensiteettiä. (Kopakkala 2005, 43.)

3.1 Ryhmän määrittelyä

Ryhmän toiminnan tarkoitus määrää sen tehtävän (Laine & Ruishalme & Salervo & Sivén & Välimäki 2001, 157).

Lahikainen ja Pirttilä-Backman (2007, 146) puhuvat ryhmästä sosiaalipsykologisessa kontekstissa silloin, kun joukkoa ihmisiä voidaan kuvailla seuraavin perustein: Ryhmän jäsenien välillä on sosiaalista vuorovaikutusta sekä heitä yhdistää sosiaalisten suhteiden verkko. Jäseniä yhdistää yhteinen tavoite, jolloin jäsenet ovat riippuvaisia toisistaan. Jäsenet tietävät keitä ryhmään kuuluu ja he tuntevat kuuluvansa ryhmään sekä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi toimintoja ohjataan ja yhteen sovitetaan. (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 146.)

Ryhmän tunnusmerkkejä ovat muun muassa sen koko, tarkoitus, rajat, säännöt, vuorovaikutus, työnjako, roolit ja johtajuus. Joukosta tulee ryhmä, kun sen jäsenillä on yhteinen tavoite, keskinäistä vuorovaikutusta ja käsitys siitä, ketkä kuuluvat ryhmään. (Kopakkala 2005, 36.)

Ryhmä ei voi olla mikä tahansa joukko. Yleisesti voidaan todeta, että ryhmä on joukko yksittäisiä ihmisiä, jotka ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa ja joilla on yhteinen tavoite. Ryhmää yhdistävät ryhmän tavoitteet sekä ryhmän päämäärät, joiden täytyy olla yhteiset ja tiedossa. Ryhmän päämäärien lisäksi tärkeää ryhmässä ovat jäsenten väliset suhteet ja ryhmädynamiikka. Ryhmän muodostavat ne ihmiset, jotka kokevat kuuluvansa ryhmään. Ryhmä on joukko ihmisiä, joilla on vaikutusta toisiinsa ja jotka kommunikoivat toistensa kanssa. Jäsenten ryhmässä täytyy olla riippuvaisia toisistaan. (Ahokas ym. 2008, 139; Laine 2005, 156–157; Kauppila 2005, 85.)

Jäsenten välinen vuorovaikutus tapahtuu aina roolien ja normien kautta. Roolit koostuvat asemaan kuuluvista velvollisuuksista ja normit ovat vakiintuneita käyttäytymistapoja. Ryhmässä onkin usein selkeä roolijako. Sosiaalisesta kulttuurista kertoo, se kuinka ryhmän jäsenet suhtautuvat toisiinsa sekä ryhmään. (Ahokas ym. 2008, 139; Laine 2005, 186; Kauppila 2005, 85.)

Yksi selitys ryhmästä on se, että siihen voi liittyä vapaaehtoisesti ja, että sen jäsenyys päättyy kun tavoite on saavutettu. Monesti yksilö huomaa muuttuvansa ryhmässä alku hetken kokelaasta ryhmän täysivaltaiseksi jäseneksi. Prosessin nimi on ryhmäsosialisaatio. (Ahokas ym. 2008, 137.)

Ryhmä määritellään toiminnaksi, johon kuuluu vuorovaikutusta ryhmän jäsenten kesken. Siksi olisikin tärkeää, että vuorovaikutus tapahtuisi interpersoonallisesti eli kasvoitusten. Nykypäivänä ovat kuitenkin yleistyneet esimerkiksi virtuaaliset ryhmät, joissa ei välttämättä kohdata koskaan kasvokkain. Tällöin tärkeäksi ryhmässä muodostuu yhteiset tavoitteet ja intressit. Ryhmäksi muodostutaan silloin, kun jäsenet jollain tapaa hyötyvät toisistaan ryhmän avulla. Jokainen ihminen kuuluu johonkin ryhmään, jolla on suuri merkitys hänelle. Ihminen on kasvanut perheryhmässä, ja jokainen on mukana elämänsä aikana esimerkiksi erilaisissa harrastustoiminnan ryhmissä. (Kauppila 2005, 85–86.) Sellainen ryhmätoiminta on ihanteellisinta, joka on sekä tuloksellista että miellyttää (Ahokas ym. 2008, 138).

On olemassa kahdenlaisia ryhmiä. Primääriryhmässä jäsenet ovat keskenään läheisessä ja aktiivisessa yhteydessä. Ryhmä on yleensä pieni, jotta kaikki jäsenet voivat olla aktiivisesti henkilökohtaisessa kontaktissa toisen kanssa. Primääriryhmiä ovat esimerkiksi perhe. On olemassa myös määräaikaista primääriryhmiä, kuten leirit

ja työryhmät. Sekundääriryhmässä keskinäinen yhteys koetaan vertauskuvainnollisesti, voimakas yhteinen tekijä voi olla esimerkiksi arvot tai kulttuuri. Ryhmän luonne verrattuna primääriryhmään on toisenlainen. (Aarnio & Vuorinen 1991, 9.) Sekundääriryhmän jäsenet ovat potentiaaleja läheiseen ja henkilökohtaiseen sekä toistuvaan vuorovaikutukseen (Kauppila 2005, 86).

3.2 Ryhmän rakenne ja kaksoistavoite

Ryhmän rakennetta ja jäsenten välisiä suhteita määrääviä tekijöitä ryhmässä ovat toiminnan säännöt, ryhmän kiinteys, yksilön arvoasema, ryhmäroolit sekä jäsenten välinen viestintä (Ahokas ym. 2008, 142). Ryhmällä on aina kaksi tavoitetta: ryhmä pyrkii toteuttamaan tehokkaasti tarkoituksenmukaista toimintaa sekä huolehtimaan oman ryhmänsä kiinteydestä. Ryhmällä on sekä asia-, että tunnetavoite. Ei riitä, että ryhmä keskittyy asiatavoitteeseen, vaan ryhmän täytyy pitää huoli siitä, että jäsenillä on hyvä olla ryhmässä. (Ahokas ym. 2008, 140; Niemistö 1988, 35.)

Ryhmässä on vetovoimaa. Kaikki ryhmän jäsenet eivät kuitenkaan tunne ryhmää kohtaan yhtäläillä vetovoimaa. Ryhmän kiinteydellä tarkoitetaan ryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta. Jos ryhmällä on vahva koheesio, sen jäsenet sitoutuvat sekä ryhmään että muihin jäseniin ja osallistuvat aktiivisesti ryhmän toimintaan. Yhteenkuuluvuuden tunne tulee yleensä esille me-henkenä. (Laine 2005, 190–191.) Ryhmän johtajan täytyy pitää huoli ryhmän kiinteydestä sekä asiatavoitteen toteutumisesta (Ahokas ym. 2008, 157).

Ryhmäytymisen ja ryhmän kiinteyden ansiosta ryhmästä tulee ainutlaatuinen. Ryhmän tehtävät voidaan jakaa kahteen osaan. Ensiksi ryhmä pyrkii saavuttamaan ryhmän asettaman tavoitteen ja toiseksi ryhmän päämääränä on pysyä kiinteänä. Ryhmän jäsenten keskinäisellä kiinteydellä on positiivinen vaikutus toiminnan tuloksiin ja aikaansaannoksiin. (Kauppila 2005, 86.) Yhteisöissä, joissa esiintyy huomattavaa ryhmän kiinteyttä, on myös hyvä ilmapiiri, jäsenet viihtyvät ja kommunikoivat paljon keskenään sekä kunnioittavat omaa sekä muiden tekemää työtä (Laine 2005, 192).

Ryhmän kiinteys tehostaa päämäärään pääsemistä monella tavalla. Kiinteys on kuin sinitarra, joka pitää ryhmän kasassa. Siihen vaikuttaa se, kuinka palkitsevaa ryhmässä on olla ja mitä menettää, jos siitä lähtee pois. Kiinteä ryhmä pyrkii

samankaltaisuuteen. Ryhmän kiinteys kasvaa asteittain monien tekijöiden vaikutuksesta, vaikka kiinteyttä pyritään aina lisäämään, on siitä myös haittaa. (Ahokas ym. 2008, 141.)

Sytä ryhmän koheesioon voidaan selittää esimerkiksi kolmella tavalla. Ensiksi yksilön pitää ryhmän jäsenistä niin paljon, että hän haluaa viettää aikaa heidän kanssaan myös ryhmän ulkopuolella. Toiseksi yksilö on kiinnostunut siitä, mitä ryhmässä tehdään. Ja kolmanneksi ryhmän jäsenyys nostaa yksilön statusta. Ryhmän koheesio on sitä voimakkaampi, mitä useampi näistä syistä on vaikuttamassa. Voimakkain koheesio syntyy silloin, kun ryhmässä tehdään kiinnostavia asioita, ryhmässä on toisistaan pitäviä jäseniä ja kun ryhmä kokee, että sen toimintaa ja jäseniä arvostetaan. Tällainen ryhmä on myös tehokas. (Laine 2005, 191.) Ryhmän kiinteys lisää ryhmän me-henkeä (Forsyth 1999, 9).

Yleensä ihmiset kuuluvat moniin ryhmiin. Joihinkin ryhmiin he sitoutuvat ahkerammin toisiinsa taas löyhemmin. Ryhmän koheesio vaihtelee ikäryhmittäin. Erityisesti varhaisnuoruudesta alkaen ryhmän kiinteydellä on suuri merkitys vapaa-ajan toiminnoissa. (Laine 2005, 191.)

3.3 Ryhmäroolit ja -normit

Ryhmän jäsenet vertailevat toisiaan ja tämän pohjalta jokaiselle määräytyy oma sosiaalinen asema ja rooli. Näiden avulla pystytään ennakoimaan, kuinka kukakin eri tilanteissa toimii. (Peltola ym. 2001, 97.) Rooli tarkoittaa yksilön asemaan kohdistettuja odotuksia (Ahokas ym. 2008, 144).

Erilaiset ryhmät ja roolit tekevät mahdolliseksi tehokkaan toiminnan ja ihmiselle luontaisen sosiaalisuuden (Ahokas ym. 2008, 157). Johtajuus ja roolit syntyvät nopeasti vuorovaikutuksen avulla (Kopakkala 2005, 36). Roolit voivat olla joko virallisesti asetettuja tai epävirallisesti muiden ihmisten asettamia. Ihminen saattaa myös itse ottaa itselleen jonkun roolin. (Laine 2005, 189–190.)

Rooleja on erilaisia. On olemassa muun muassa neljä erilaista roolia, joita ovat: *Tehtäväkeskeinen rooli*, joka tarkoittaa että yksilö on tietyssä roolissa tehtävästä johtuen, esimerkiksi sihteeri. *Perherooli* voi ilmetä niin, että on kotona äiti, niin tuo

myös sen ”äitiyden” ryhmään ja ottaa äidin roolin. *Asennerooli* on kielteinen rooli, johon alistutaan, jos siihen on taipumusta, esimerkkinä jäsen, joka suostuu tekemään kaiken, jos toinen pyytää. *Vuorovaikutusrooli* tarkoittaa toisen huomioimista, esimerkiksi, että ei puhu toisen kanssa yhtä aikaa vaan antaa toisen ensin puhua asiansa loppuun. (Aarnio & Vuorinen 1991, 62–63.) Ulospäin suuntautuneet saattavat dominoida hiljaisia ja sosiaalisesti taitamattomia tovereita (Laine 2005, 177). Useimmissa ryhmissä saattaa nousta esille vain kaksi pääroolia. Asiajohtaja, joka edistää ryhmän pääsemistä viralliseen tavoitteeseen sekä tunnejohtaja, joka pitää yllä positiivista ilmapiiriä. Joskus yksi henkilö pystyy hoitamaan kummankin roolin. (Ahokas ym. 2008, 142.)

Yhteisten normien mukainen toiminta edistää ryhmän yhteistä käyttäytymistä. Normit helpottavat ryhmän sosiaalista kanssakäymistä. Ne ohjaavat ryhmän jäseniä yhteisiin asenteisiin, odotuksiin ja käyttäytymistapoihin. Ryhmän normit auttavat jäsentämään sosiaalista maailmaa. (Laine 2005, 187.)

Kun ryhmän vakiintuneet normit näyttävät suuntaa oikeanlaiseen käyttäytymiseen, syntyy paineita yhdenmukaiseen käyttäytymiseen. Yhdenmukaisuus tarkoittaa tässä tilanteessa yksilön taipumista ryhmäpaineeseen, vaikka häneltä ei vaadittaisikaan suoraa mukautumista ryhmään. Yhdenmukaisuus lisääntyy yleensä silloin, kun ryhmä koko kasvaa, tällöin samaa voidaan perustella useammalla eri tavalla. Ryhmissä yleensä enemmistö vaikuttaa vähemmistön näkemyksiin. Esimerkiksi ryhmässä on helpompaa kapinoida ja uhmata auktoriteettia kuin yksin. Nuorille on usein tärkeää olla samaa mieltä kuin kaverinsa. (Ahokas ym. 2008, 93–95, 102.) Mitä yhtenäisempi ryhmä on ajatusmaailmaltaan, sen parempi on ryhmän välinen vuorovaikutus (Laine 2005, 10).

Sosiaaliset normit synnyttävät ryhmässä yhdenmukaisuutta. Ryhmä asettaa eri asemassa oleville jäsenille erilaisia normeja ja odotuksia ihmisten sosiaalisten roolien mukaan. Ihmiset ovat usein samanaikaisesti erilaisten ryhmien jäseniä. Tästä johtuu, etteivät kaikki ryhmän jäsenet välttämättä sisäistä kaikkia ryhmänsä normeja. (Laine 2005, 188–189.) Ihminen on erilainen eri ihmisten seurassa (Niemi 1998, 84).

3.4 Ryhmädynamiikka

Ryhmädynamiikka eli ryhmäilmiö tarkoittaa ryhmän sisäisiä voimia. Käsitteellä ryhmädynamiikka viitataan siihen, kuinka ryhmä toimii kokonaisuudessa, eikä yksittäisen jäsenen käytöksestä. Ryhmädynamiikka syntyy jäsenten välisestä vuorovaikutuksesta sekä kommunikaatiosta. (Kopakkala 2005, 37.)

Ryhmädynamiikka vaikuttaa siihen kuinka ryhmä toimii ja mitä siinä tapahtuu. Se on ilmeinen osa ryhmää, mikä näkyy ryhmän jäsenten paikoissa ja keskinäisissä etäisyyksissä. Ryhmädynamiikka toimii jokaisessa ryhmässä riippumatta siitä vaikutetaanko siihen vai ei. (Aarnio & Vuorinen 1991, 60–61, 75.) Ryhmädynamiikka syntyy, kun ihmiset ovat vuorovaikutuksessa keskenään (Himberg & Jauhiainen 1998, 113).

Ryhmän dynamiikkaan vaikuttaa kaksi asiaa; ryhmän koko sekä ryhmän sisällä tapahtuva ymmärrys. (Lewin 1976, 198) Ryhmädynamiikka syntyy, kun yksilöiden psyykkiset elämäntilat ja yhteiset sosiaaliset tilanteet vaikuttavat toisiinsa sekä niiden välisestä vuorovaikutuksesta. Jokainen ryhmän jäsen tulkitsee tilanteita erilailla ja vaikuttaa ryhmädynamiikkaan. (Laine ym. 2001, 115, 173.)

Jokainen yksilö tuo ryhmään omat henkilökohtaiset piirteensä ja pyrkimyksensä. Yksilön toimintaan vaikuttavat koko hänen elämänsähistoriansa sekä sen hetkinen elämäntilanne. Käyttäytymiseen ryhmässä vaikuttavat osallistuja itse, ryhmätilanne sekä ympäristön vaikutteet. (Laine ym. 2001, 173; Himberg & Jauhiainen 1998, 113.) Yhdenkin henkilön elämäntilanteen muuttuminen vaikuttaa koko ryhmään (Himberg & Jauhiainen 1998, 115). On kuitenkin kohtuutonta ajatella, että ryhmä sisältäisi jokaisen nuoren sen hetkisen elämäntilanteen (Lewin 1976, 198).

Ryhmässä yksilöstä toiseen virtaa erilaisia tunteita, esimerkiksi rakkautta, kateutta, kilpailua, hyljeksimistä tai ihailua. Jos yhteen henkilöön kohdistuu paljon samanlaisia tunteita esim. hyljeksimistä, saattaa se herättää paineen muissa ryhmäläisissä joko yhtyä enemmistön asettamiin tunteisiin tai vastustaa niitä. (Aarnio & Vuorinen 1991, 60.) Muutokset yksilön käyttäytymisessä vaikuttavat koko ryhmään. Esimerkiksi tilanteessa, jossa ujo henkilö ei uskalla puhua tietyn henkilön läsnä ollessa, mutta hänen poissa ollessaan uskaltaa kertoa mielipiteensä. (Laine ym. 2001, 173.)

Varautunut ilmapiiri saattaa estää ryhmän etenemisen päämääräänsä. Jos dynamiikka tukee ryhmän toimintaa, ryhmäläisillä on hyvä olla siinä. Ryhmän ilmapiirin pystyy tuntemaan melko helposti. Vapautuneessa tilassa monet uskaltavat puhua sekä puheen sisältö voi olla jopa henkilökohtaista. Varautuneessa tai vihamielisessä tilassa vain harvat ja aina samat puhuvat. Huumori on hyvä tapa mitata ilmapiiriä ja saada siitä aikaan vapautuneempaa. (Aarnio & Vuorinen 1991, 61.)

Ryhmän koko vaikuttaa vuorovaikutussuhteiden määrään, jolla on suuri vaikutus ryhmädynamiikkaan. Suuressa ryhmässä on mahdotonta olla kahdenkeskisessä vuorovaikutussuhteessa kaikkien kanssa. Suuremmassa ryhmässä yksilö pystyy sekoittumaan massaansa, jolloin yksilön vastuu jää pienemmäksi. Suuressa ryhmässä tilanteet muuttuvat nopeasti ja ryhmän on siksi vaikeampaa keskittyä tehtävään ja tavoitteeseensa, eikä ryhmässä syntyneitä runsaita ideoita pystytä käsittelemään hetkessä. (Laine ym. 2001, 173.)

Ryhmädynamiikan tunteminen on ryhmänvetäjälle tärkeää. Hänellä on oltava tilannetajua, koska hänen täytyy pystyä havainnoimaan ryhmässä etenevää prosessia ja ymmärtämään meneillä oleva tilanne. Ryhmätilanne on aina erilainen ja yllätyksellinen, jolloin ryhmän alkuvaiheista on mahdotonta ennustaa ryhmäprosessin etenemistä. Ryhmädynamiikka on vaihtelevaa, niinpä on tärkeää ymmärtää kulloisenkin tilanteen erityispiirteet. Ryhmää voi ymmärtää vain näkemällä ryhmän kokonaisuutena. Ohjaajan tavoitteena on ymmärtää ja seurata koko ryhmän toimintaa, yksilöiden toimintaa sekä yksilön ja ryhmän välistä vuorovaikutusta. Tehtävänä on auttaa ryhmää saavuttamaan ryhmän oma tavoite. (Himberg & Jauhiainen 1998, 116; Laine ym. 2001, 173–174.)

Amerikanjuutalainen uranuurtaja 1930-luvulta lähtien ryhmädynamiikan saralla oli Kurt Lewin, joka on kehittänyt kenttäteorian ryhmädynamiikasta vuonna 1947 (Lewin 1976, 188; Ahokas ym. 2008, 145). Se perustuu ajatukseen ryhmädynamiikan ymmärtämisestä ja ryhmän tietoisesta käyttämisestä työvälineenä. Ryhmädynamiikka on yhteisen tilanteen ja ryhmän jäsenten siitä tekemien tulkintojen vuorovaikutusta. Se ilmaisee, että tilanteet ja ihmisten väliset suhteet muuttuvat kaiken aikaa. (Himberg & Jauhiainen 1998, 113.) Ryhmädynamiikka kehittyy toiminnan alkuvaiheesta lopun tavoitteen saavuttamiseen asti (Lewin 1976, 224)

Lewin on kehittänyt kolmen vaiheen muutosmallin. Muutosprosessi kehittyy kolmen askeleen avulla alun hapuilevasta toiminnasta lopun selkeään toimintaan. Muutos alkaa ryhmän tavoitteiden selvittämisestä (Unfreezing), tällöin toiminta ei vielä suju odotetusti. Kun tavoitteet ovat tiedossa, aloitetaan asioiden eteenpäin vieminen (moving) ja yritetään saada ryhmää etenemään tavoitteeseen. Lopuksi tapahtuu pysähtyminen (freezing), kun tavoite on saavutettu ja toteutettu. (Lewin 1976, 228–229.)

Tilanteesta, ryhmäympäristöstä ja yksilöstä itsestään tulevat vaikutteet muodostavat tilanteen voimien ja voimasuhteiden dynaamisen kentän. Lewin tuo esiin yksilön dynaamisen kentän ja ryhmätilanteen dynaamisen kentän välisen suhteen. Hänen mukaansa yksilön käyttäytyminen on persoonallisuuden ja ympäristön yhteisvaikutuksen tulos. (Himberg & Jauhiainen 1998, 113.) Lewin tarkentaa (1976, 63), että ilmapiirillä on suuri vaikutus vuorovaikutustilanteesta hyötymisen kannalta.

Lewin kutsuu yksilön dynaamista kenttää elämäntilaksi, joka on hetkellinen, ja joka kertoo, mikä yksilölle on juuri siinä tilanteessa merkityksellistä. Se on yksilön oma tulkinta omasta tilanteestaan. Yksilön sisäinen elämäntila saattaa muuttua useita kertoja yhden ryhmätilanteen aikana. Lewin kuvaa yksilön elämäntilannetta psyykkisten voimien kentäksi. Ryhmätilanteen dynaamisessa kentässä useat rinnakkaiset, jatkuvasti muuttuvat elämäntilat ovat vuorovaikutuksessa keskenään. (Himberg & Jauhiainen 1998, 114–115.)

3.5 Ryhmäytyminen

Ryhmäytyminen tarkoittaa ryhmän kiinteyden vahvistamista erilaisten harjoitteiden avulla (Ahokas ym. 2008, 140). Se tarkoittaa erilaisten toiminnallisten tehtävien avulla tehtävää prosessia, jonka vuoksi ryhmän turvallisuus kasvaa vaiheittain (Aalto 2000, 69). Ryhmäytyminen ilman ohjaajaa voi olla ryhmässä vain osittaista, koska ohjaajan tehtävä on tietää ryhmän turvallisuusaste, riskit sekä mahdollisuudet, joiden puitteissa toimia tehdäkseen ryhmästä tiiviin ryhmän. Ryhmän ohjaajan asenteet ja vuorovaikutustaidot ovat nuorille esimerkkinä (Aarnio & Vuorinen 1991, 93).

Parhaan ryhmäytymisen aikaan saamiseksi ryhmän jäsenten täytyy olla toistensa kanssa henkilökohtaisessa vuorovaikutussuhteessa. On tärkeää, että jokainen ryhmän

jäsen tuntee kuuluvansa ryhmään. Ryhmä koostuu aina yksilöistä, joilla jokaisella on omanlaisensa tarpeet ja tavat toimia. (Laine ym. 2001, 152, 156.)

3.6 Ryhmän kasvuprosessi

Ryhmäprosessilla tarkoitetaan ryhmän jatkuvaa muuttumista (Niemistö 1998, 20). Hajanaisesta joukosta ryhmän tekee vähitellen ryhmän kasvuprosessi tai ryhmäyttäminen. Se kuinka ryhmä jäsentyy, on pääpiirteittäin samantapainen riippumatta ryhmästä, eroja voi kuitenkin olla. (Aarnio & Vuorinen 1991, 65.)

Bruce Tuckmanin vuonna 1965 kehittämä nelivaiheinen jaottelu on yleisin tapa kuvata ryhmän vaiheittaista kehittymistä. Jälkeenpäin Tuckman lisäsi yhdessä Mary Ann Jensenin kanssa ryhmän kehitykseen vielä viidennen vaiheen eli lopettamisvaiheen. (Tuckman 2001, 66.)

Vaiheita ei voi soveltaa täysin kaavamaisesti, koska jokainen ryhmä noudattaa yksilöllistä kehitystä. Ryhmiä ei voi verrata toisiinsa, vaan täytyy tutkia jokaista ryhmän oman vuorovaikutuksen ja voimavarojen kautta. Tärkeää on tutkia mahdollisia ryhmätoiminnan kannalta kriittisiä kohtia. Jokainen ryhmä käy vaiheet henkilökohtaisesti ja voi olla, että joku vaihe voi kestää ryhmällä pidempää tai joskus ryhmä ei kerkeä käydä kaikkia vaiheita läpi ryhmän olemassaolon aikana. (Laine ym. 2001, 174; Niemistö 1998, 162; Tuckman 2001, 69.)

Forming eli muotoutumisvaihe on ryhmässä jännittyneitä aikaa. Jäsenet ovat varovaisia itseilmaisussa. Kontaktit toisiin ovat kömpelöitä, eikä ryhmän perustehtävä ole vielä selvillä. Ryhmän jäsenet eivät välttämättä tunne toisiaan eivätkä ryhmän vetäjää. Aiemmat ryhmäkokemukset vaikuttavat yksilöiden käyttäytymiseen. Ryhmässä esiintyy muodollista kohteliaisuutta mutta kuitenkin ryhmän jäsenet voivat jo tässä vaiheessa kilpailla ryhmän ja ohjaajan suosiosta. Vapaamuotoisissa tilanteissa yritetään etsiä normeja ja tukea omille valinnoille. Muotoutumisvaihe on hyvin ohjaajakeskeinen. Kommunikaatio ohjataan useimmiten suoraan ohjaajalle. Häneltä odotetaan käyttäytymisohjeita, ja hänellä on suuri vaikutus tunnelman luomisessa. (Laine ym. 2001, 174; Niemistö 1998, 160–161.) Ryhmä tarvitsee tukea uudessa strukturoimattomassa tilanteessa (Tuckman 2001, 69).

Storming eli kuohuntavaiheessa ryhmä alkaa käyttää me-sanaa. Toiminta on vielä kuitenkin hyvin yksilökeskeistä, eikä täyttä yhteishenkeä voi vielä tuntea. Vuorovaikutussuhteissa on konflikteja, joita selvitetään ryhmässä ja sen ulkopuolella. Alaryhmiä alkaa ilmestyä sekä tehtäviä ja ohjaajia saatetaan kritisoida. Ryhmän jäsenet pyrkivät ilmaisemaan yksilöllisyytään ja saattavat samalla vastustaa ryhmärakenteiden muodostumista. Nyt ryhmä pyrkii itsenäistymään. Ohjaajan täytyy tässä vaiheessa osata antaa ryhmän ilmaista ja käsitellä kokemia tunteitaan ja esiin tulleita ongelmiaan sekä antaa tunne, että ryhmä pystyy ratkaisemaan ongelmiaan itse. Tämä auttaa ryhmää siirtymään seuraamaan vaiheeseen. (Laine ym. 2001, 175; Niemistö 1998, 161.)

Norming eli yhdenmukaisuusvaihe on ristiriitojen selvittämisvaihe. Vuorovaikutussuhteissa kehittyy yhteenkuuluvuuden tunne. Ryhmän jäsenet alkavat hyväksyä itsensä ryhmän jäsenenä. He tukevat ja auttavat toisiaan. Ilmapiiri on turvallinen ja ilmapiiri saattaa tuntua vapaammalta kuin ennen. Yksilöt alkavat etsiä ratkaisuja siihen mitä ryhmässä saa tehdä ja mitä ei sekä jäsenet vaihtavat asiallisesti asiaankuuluvia mielipiteitä ja tulkintoja. Ohjaaja luottaa ryhmän jäseniin antaen heille vastuuta ja kannustaa heitä toimimaan. Ryhmä kannustaa myös toisiaan. (Laine ym. 2001, 175; Niemistö 1998, 161.)

Performing eli toteuttamisvaihe on aktiivisinta aikaa. Ryhmä pystyy työskentelemään hyvin joustavasti yhdessä. Roolit ovat myös jaettu perustehtävien mukaisesti, jäsenet ovat omaksuneet rooleja, jotka auttavat ryhmän suorituskykyä. Jäsenten erilaisuus on tässä vaiheessa voimavara. Ryhmä kykenee toimimaan itsenäisesti ja yhteisöllisesti. Jokaisen näkemykset pyritään sovittamaan yhteen. Se kykenee pohtimaan kokemuksiaan, arvioimaan toimintaansa, ratkaisemaan ristiriitoja sekä antamaan rakentavia ratkaisuehdotuksia. Ryhmässä korostuu kiinteys, itsenäisyys, valmius ja kyky toimia. Ryhmä kykenee yhteistyöhön muiden ryhmien kanssa. Saavutettujen tulosten myötä ryhmän tyytyväisyys kasvaa. Ohjaaja toimii asiantuntijan roolissa. (Laine ym. 2001, 175; Niemistö 1998, 161.)

Adjourning eli lopettamisvaihe tulee, kun ryhmä lopettaa yhteisen toimintansa. Ryhmän jäsenten on vaikeaa luopua ryhmän jäsenyydestä. Ryhmät jäsenet hyvästelevät toisensa, jolloin tunteet saattavat olla voimakkaita, tavallisesti surua tai

haikeutta. Ohjaajan rooli korostuu tässä vaiheessa samoin kuin muotoutumisvaiheessa. (Laine ym. 2001, 175; Niemistö 1998, 162.)

3.7 Bionin perusolettamukset

Tunnetuin ryhmäteoreetikko Wilfred Bion (1897–1979) on jaotellut ryhmän perusolettamustiloihin, joita saattaa ilmetä ryhmän olemassaolon aikana. Perusolettamustilassa ollaan silloin, kun toiminta suuntautuu johonkin muuhun kuin ryhmän tavoitteeseen. (Kopakkala 2005, 44–45.) Perusolettamukset ovat työryhmätoimintaa haittaavia, hajaannuttavia, joskus myös auttavia psyykkisiä toimintoja, joille on yhteistä voimakas emotionaalinen vietti (Bion 1961, 112).

Ryhmän jäsenet välittävät aina toisilleen jotain asenteistaan, jonka seurauksena syntyy yhtenäinen tunnelma ja asennoitumistapa. Perusolettamukset viittaavat näihin tunnelmiin. Bion havaitsi kolmenlaisia perusolettamuksia; riippuvuus-, taistelu- ja pako- sekä parinmuodostusolettamuksia. (Bion 1961, 112; Kopakkala 2005, 45.) Tämän jälkeen teoriaan on lisätty vielä yhtenäisysolettamukset (Kopakkala 2005, 45).

Riippuva ryhmä on ensimmäinen Bionin luokittelun perusolettamuksista. Sen vallitessa kaiken hyvän oletetaan tulevan ryhmän ohjaajalta. Ryhmä tuntuu olevan koossa vain ohjaajan vuoksi. Jäsenet tuntevat itsensä osaamattomiksi ja näin ripustautuvat ohjaajaan. Yhteinen jaettu avuttomuus ja riittämättömyys lisäävät ryhmässä yhteenkuuluvuudentunnetta. (Bion 1961, 52, 112; Kopakkala 2005, 46.)

Taistelu- ja pakoryhmä käyttäytyy niin kuin heitä uhkaisivat jokin. Vaatimusten koetaan tarjoavan tilaisuuden pakoon. Tunnelma on kiihtynyt, jopa aggressiivinen ja tyytymätön. Syyllistä etsitään ryhmästä ja sen ulkopuolelta. Jos ryhmän valmius ei riitä taisteluun, seuraa siitä pakeneminen. Pakokeinona käytetään aiheiden välttelyä, vitsailua tai tahallista väärinkäyttöä. Ohjaajan toivotaan käyttäytyvän samoin ja esimerkiksi syyttävän ulkopuolista tahoja asiasta. Mikäli ohjaaja ei lähde mukaan syyttelyyn, joutuu hän tyytymättömyyden kohteeksi, hänet ohitetaan ja hänen viestinsä sivuutetaan. (Bion 1961, 50–51, 116–117; Kopakkala 2005, 46.)

Parin muodostusryhmä turvautuu ryhmässä pariin, joka voi olla toinen ryhmän jäsen tai jokin asia. Ryhmässä voi ilmetä jopa flirttailua. Kokoontumisissa vallitsee toiveikkuuden ja odotuksen ilmapiiri. Usein odotukset suunnataan ryhmän kahteen jäseneseen, joiden välille ryhmän painostus lisää toiveita ryhmän selviytymisestä heidän avullaan. Parin muodostusryhmän puheenaiheet ovat enemmän tulevaisuutta kuin tätä päivää. Bionin mukaan ryhmä välttelee tällä tavoin uhkaavat toivottomuuden ja vihan tunteet. (Bion 1961, 49–50, 114–116; Kopakkala 2005, 46–47.)

Yhtenäisyysryhmä kokee pystyvänsä mihin tahansa. Se ottaa itselleen kohtuuttomia tavoitteita ja masentuu epäonnistuessaan. Se työskentelee annetun tehtävän mukaisesti mutta usein yliarvioi kykynsä. Epäonnistumisen seurauksena ryhmässä vallitsee alakuloinen tunnelma. (Kopakkala 2005, 47.)

Kaikkiin perusolettamuksiin liittyy johtajan läsnäolo ja jonkin uuden asian vastustus (Bion 1961, 118–119). Bionin kuvaamia perusolettamuksia voi tavata ryhmässä toisinaan ja ne tulevat esille vain hetkittäin. Niiden syntyyn vaikuttaa se, kuinka hyvin ryhmän jäsenet tuntevat toisensa ja kuinka turvalliseksi he tuntevat itsensä ryhmässä. Keskeistä perusolettamuksien välttämiseksi ovatkin keskinäisen vuoropuhelun tukeminen ja suora, avoin kommunikaatio. (Kopakkala 2005, 48.)

4 VUOROVAIKUTUS RYHMÄSSÄ

Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot ovat ihmisen sosiaalistumiseen liittyviä taitoja. Vuorovaikutustaidoilla on merkitys elämässä, ne kohottavat työntekijän pätevyyttä omalla alallaan, antavat pohjan yhteistoiminnalle ja keskinäiselle kanssakäymiselle. (Kauppila 2005, 11–13.)

4.1 Vuorovaikutustaidot

Vuorovaikutustaitojen oppiminen rakentaa persoonallisuutta, luo nuorten välille ystävyyttä, auttaa koulusuorituksissa, lisää ryhmien kiinteyttä ja luo myönteisiä asenteita. Vuorovaikutustaidot ovat tarpeellisia ja jopa välttämättömiä koulutyössä. Usein vuorovaikutustaitoja pidetään itsestään selvänä ja uskotaan, että jokainen oppii ne automaattisesti. Niin ei kuitenkaan ole, vaan niiden hallintaa on opetettava ja opeteltava. Vuorovaikutuksen oppimisen edellytyksenä on toimiva ympäristö. (Kauppila 2005, 13–14.)

Keskeisiä vuorovaikutustaitoja ovat keskustelutaidot, neuvottelutaidot, esiintymistaito, yhteistyö- ja yhteistoimintataidot, viestintätaidot, ryhmä- ja tiimityötaitot sekä empatiataito (Kauppila 2005, 24). Vuorovaikutus itsensä kanssa on tärkein vuorovaikutustaito ja samalla tärkein vuorovaikutustaitojen perusta. Ihminen tarvitsee keskustelua oman persoonan eri ulottuvuuksien kanssa. Näitä ulottuvuuksia ovat omat tarpeet, arvot, moraalit, tunteet, mielipiteet, omat ominaisuudet ja luovuus. Keskustelua käydään myös sisäisen lapsen ja traumojen kanssa. Muita tärkeitä vuorovaikutustaitoja ovat eri mieltä olemisen taito, kyky helpottaa toisen pahaa oloa, oman pahan olon helpottaminen, oman virheen myöntäminen, korjaavan palautteen antaminen, korjaavan palautteen vastaanottaminen sekä myönteisen palautteen antaminen ja vastaanottaminen. (Aalto 2002, 7.) Hyvään vuorovaikutukseen kuuluu myös keskinäinen luottamus (Kauppila 2005, 70).

Viestintä perustuu ihmisen vuorovaikutukselle. Viestintäprosessiin kuuluu viestin lähettäjä, välittäjä ja vastaanottaja sekä tilanne, jossa se tapahtuu. Viestintään liittyy runsaasti myös muita osatekijöitä, joista mainittakoon kieli, kielioppi, sosiaaliset normit, odotukset, erilaiset tulkinnat sekä monivivahteiset tunnuseikat. Jokainen on elämänsä aikana monenlaisissa vuorovaikutustilanteissa. (Kauppila 2005, 11, 26.) Vuorovaikutuksessa ihmiset sananmukaisesti vaikuttavat toisiinsa (Niemistö 1998, 18).

Ihmiset ovat vuorovaikutustaidoiltaan kovin erilaisia. On olemassa neljä vuorovaikutuksen kehittämisen aluetta. Ensimmäinen on kommunikoinnin eli viestintätaidon kehittäminen. Kielen kehityksemme on osoitus sosiaalisesta oppimiskyvystämme ja koko kielen kehitys tapahtuu sosiaalisten suhteiden avulla.

Viestintätaitoja pidetään yhä tärkeämpänä. Jos ihmiset olisivat taitavia ilmaisemaan omia tuntemuksiaan, halujaan, pyrkimyksiään ja tunteitaan, ihmisten väliset ongelmatkin vähenisivät. (Kauppila 2005, 22–23.)

Toisena kehittämisen kohteena on sosiaalisen kyvykkyyden kehittäminen. Sosiaaliseen kyvykkyyteen kuuluu erilaisia sosiaalisen vuorovaikutuksen taitoja. Ne ilmenevät kyynä tulla toimeen toisten ihmisten kanssa, kuten kyynä toimia erilaisissa ryhmissä. Yhteistyökyky kuuluu sosiaaliseen kyvykkyyteen, joka näkyy ihmisen toimiessa organisaatioissa ja pienryhmissä. Sosiaalisen kyvykkyyden lähtökohdat ovat synnynnäisiä. Ulospäin suuntautuneet eli ekstrovertit, ovat jo syntyjään parempia sosiaalisissa taidoissa kuin introvertit eli sisäänpäin suuntautuneet ihmiset. Sosiaalista kyvykkyyttä voi kehittää kokemusten sekä koulutuksen avulla. (Kauppila 2005, 23.)

Kolmantena kehittämiskohteena on sosiaalisen havaitsemisen ja herkkyyden kehittäminen. Sosiaalinen havaitseminen ja sanattoman viestinnän tulkitseminen erilaisissa tilanteissa auttaa meitä ymmärtämään toista ihmistä. Se on riippuvaista sosiaalisesta herkkyydestämme, kuinka paljon voimme lukea toista ihmistä. Ihminen voi kehittää sosiaalista havaitsemisen herkkyyttä harjoittelemalla sitä sosiaalisessa tilanteessa, esimerkiksi ryhmissä. (Kauppila 2005, 23.)

Empatian kehittäminen on neljäs kehittämisen kohde. Se on sosiaalisen vuorovaikutuksen muoto, jolla on ammattitaidollisia ulottuvuuksia. Empatia on kykyä osallistua tunnetasolla toisen tilanteeseen sekä toisen ymmärtämistä. Taito empatiaan on tärkeää koulutyössä. (Kauppila 2005, 23–24.)

Ohjaaja tarvitsee vuorovaikutustaitoja, jotta pystyy luomaan turvallisen ryhmän. Vuorovaikutus ohjaajan ja ryhmän välillä on kaikkein merkittävin seikka ryhmän turvallisuuden kannalta. Ryhmän turvallisuutta lisää myös ryhmäläisten oma syventyvä vuorovaikutus oman itsen kanssa ja ryhmäläisten välille kehittyvä rakentava vuorovaikutus. Ryhmässä turvallisuutta lisää merkittävästi se, kun ihmiset alkavat myöntää omia virheitään (Aalto 2002, 7, 12, 64).

4.2 Vertaisryhmän merkitys

Vertaisryhmän merkitys korostuu, kun nuori kasvaa hiljalleen eroon lapsuudesta ja vanhemmista. Ryhmä on nuorelle arvojen ja normien lähde ja säätelijä. Nuorten ryhmiin kuulumisen liittyy olennaisesti nuoren minäkuvan muodostamiseen ja identiteettiin. (Mäki-Kulmala 1993, 33–38.) Yhä enemmän lasten ja nuorten kehityksessä kiinnitetään huomiota vertaissuhteiden merkitykseen. Lapsen ja nuoren sosiaalinen elämä rakentuu kasvuvuosien kuluessa kokoajan laajentuen. Ihminen solmii uusia vuorovaikutussuhteita erilaisten ryhmien ja verkostojen kautta. Erityisesti nuorelle ovat kaveri- ja ystävyysuhteet tärkeitä. Tällaiset suhteet vahvistavat persoonallisuuden kehittymistä. (Laine 2005, 10.)

Jokainen ihminen on yksilö, joka ammentaa maailmankuvaansa oman todellisuuden avulla. Yksilön ainutlaatuisuus tulee esille, kun hän on vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Yksilö myös muovaa omaa todellisuuttaan sosiaalisen vuorovaikutuksen avulla ja hänen käyttäytymisensä on sidoksissa niin nykyisyyteen kuin menneisyyteenkin. (Laine 2005, 11.)

Nuoruusikä on oman henkilökohtaisen sekä sosiaalisen identiteetin etsimisen ja löytämisen aikaa, jolloin nuori etsii vastauksia häntä hämmentäviin asioihin kokeilemalla erilaisia rooleja ja käyttämällä erilaisia tietolähteitä muuttamaan omia ajatus- ja toimintamalleja. Yksilön kehityksen kannalta ratkaisevat vaiheet tapahtuvat nuoruusiässä. Vertaisryhmien merkitys kasvaa tällöin entistä enemmän, ja niiden ulkopuolelle jääminen voi aiheuttaa ongelmia sosiaalistumisprosessiin. Monet yhteisöt ja ryhmät, joissa nuoret ovat, muovaavat nuoren identiteettiä. Vertaistuki auttaa nuorta asettautumaan muiden rooleihin. Vertaisesimerkkien kasvatuksen tehokkuus perustuu siihen, että nuori tarkkailee itsensä kaltaisia ihmisiä. Hän saa uskoa omaan selviytymiseensä, kun näkee kaverinsa selviytyneen jostain vaikeasta asiasta. (Ahokas ym. 2008, 24, 35; Mäki-Kulmala 1993, 26.)

Hyvät ihmissuhteet ja myönteiset kontaktit luovat pohjan nuoren jokapäiväiselle henkiselle hyvinvoinnille ja tasapainoisen persoonallisuuden rakentumiselle. Erilaiset kokemukset oman ikäluokan kanssa kehittävät sosiaalisen todellisuuden tajuamista. Muiden reaktiot yksilön ominaisuuksiin ja käyttäytymiseen vaikuttavat sosiaaliseen minäkäsitykseen. (Laine 2005, 175–176.)

4.3 Ryhmän vaikutus yksilöön

Kehityksen edetessä nuoret alkavat tiedostaa paremmin omia persoonallisuuspiirteitään, he myös itse arvioivat itseään tarkkailemalla muita. Saatuaan paremman käsityksen itsestään, he voivat pyrkiä muuttamaan omaa käyttäytymistään. (Laine 2005, 19.)

Ryhmässä tekemisen ajatellaan olevan tehokkaampaa ja tuloksellisempaa kuin yksilötyöskentelyn. On todettu, että muiden ihmisten läsnäolo parantaa suoritusta. On myös todettu ryhmän aiheuttavan paineita yksilölle. Yksilön osatessa asiansa hyvin, esimerkiksi englannin puhumisen, on hänen helppo puhua englantia ulkomaalaiselle ryhmän seurassa, kuitenkin jos osaamistaso on heikko tai heikompi kuin muiden ryhmäläisten, yksilön on helpompi puhua ulkomaalaiselle itsekseen. Ryhmäläisen motivaatiota lisää se, kuinka tärkeäksi ja omien arvojen suuntaisiksi ryhmän tavoitteet koetaan. Esimerkiksi rahankeruu tulevaa matkaa varten ei kiinnosta, jos matkakohde ei ole kiinnostuksen arvoinen. (Ahokas ym. 2008, 148–150.)

Jokainen jäsen ryhmässä haluaa olla pidetty ja tuo yleensä ryhmässä vallitsevaan keskusteluun mielipiteen, josta tietää muiden pitävän ja, josta muut voivat olla samaa mieltä. Tämä ryhmässä yleensä ominainen samanmielisyysefekti selittää ryhmään liittyvän lauma-ajattelun. Lauma-ajattelu on erityisesti kiinteän ryhmän ongelma. Tällöin pyritään yksimieliseen ratkaisuun, eikä harkita vaihtoehtoja. Tällaisen lauma-ajattelun voi välttää uskaltamalla ilmaista epäilyksensä ääneen, rohkaisemalla jokaista kriittisyyteen ja sallimalla ryhmän ulkopuolisen asiantuntijan vaikuttaa päätökseen. (Ahokas ym. 2008, 155, 157.)

5 OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ

Aihe opinnäytetyöhöni tuli Rantasalmen kunnan nuorisopalveluilta. Lähtökohtana opinnäytetyölleni on tehdä selvitys siitä, miksi pienessä kunnassa täytyisi järjestää organisoitua ryhmätoimintaa. Millainen kansainvälinen ryhmätapaaminen on nuorisotyönmuotona ja kannattaisiko tällaista toimintaa järjestää jatkossakin.

Opinnäytetyölläni pyrin kuvaamaan kansainvälisessä projektissa mukana olleen nuorten ryhmän ryhmäprosessin eli kuinka ryhmä kehittyi ja muuttui projektin aikana sekä kuinka nuoret kokivat ryhmään kuulumisen ja mitä mieltä he olivat toiminnasta. Projekti, jonka viitekehyksessä toimintaa järjestettiin, on mielestäni olennaisessa osassa tutkimustani, joten projekti on kirjoitettu auki tapaamiskertojen mukaan pitemmässä mittakaavassa tutkimuksen loppuun, liitteisiin (Liite 5.). Sivuan projektia kuitenkin koko ajan muiden asioiden ohessa. Projekti tarkoittaa tavoitteellista, tietyn ajan kestävää prosessia (Vilka & Airaksinen, 2004, 48). Tässä tapauksessa projekti tarkoittaa kansainvälisen ryhmätapaamisen suunnittelua ja toteutusta.

Olen rajannut tutkimukseni seuraaviin kysymyksiin:

1. Kuinka ryhmäprosessi etenee ryhmän keskuudessa?
2. Miksi nuoret lähtivät mukaan toimintaan?
3. Millaisia vaikutuksia ryhmätoiminnalla on nuoriin?
4. Millainen kansainvälinen ryhmätapaaminen on nuorisotyönmuotona pienessä kunnassa?

Tutkimusmenetelmäni on pääosaksi kvalitatiivinen. Laadullinen tutkimusmenetelmä on toimiva, kun tavoitteena on kokonaisvaltainen ymmärtäminen. Lähtökohtana on halu ymmärtää, millaiset uskomukset, halut, ihanteet ja käsitykset ovat ihmisten toiminnan taustalla. Kuitenkin osaltaan työni muistuttaa myös kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää, koska olen halunnut numeroiden avulla täsmentää, perustella ja kuvailla aiheen tuloksia. (Vilka & Airaksinen 2004, 58, 63.)

6 AINEISTON KUVAUS JA ANALYYSI

6.1 Aineisto

Aineistona opinnäytetyössäni toimivat nuorten hakemukset mukaan toimintaan (Liite 1.), toiminnan alussa tehty avoin, puolistrukturoitu kyselylomake (Liite 2.), teemahaastattelut; yksilö- sekä parihaastattelut (Liite 3.), videokuvaa yhdestä kokoontumiskerrasta sekä valokuvia ryhmästä, toiminnan lopussa nuorille tehty avoin ja puolistrukturoitu toinen kyselylomake (Liite 4.), sekä kokoontumista jääneet muistiinpanot ja nuorten kirjoitukset. Tärkeänä osana aineistoani on oma havainnointini erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (Liite 5.). Olen kuvannut alle jokaisen aineistonkeruutilanteen; mitä hyötyä aineistolla oli tutkimuksessa, mitä menetelmiä käytin ja miksi, sekä nuorten suhtautuminen aineiston keruuseen.

Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2009, 184) toteavat, että menetelmän valintaa ohjaa se, millaista tietoa etsitään ja keneltä tai mistä sitä haetaan.

6.2 Aineiston hankinta ja analyysi

Aineistoani olen kerännyt koko projektin ajan. Ensimmäiseksi aineistokseni tulivat nuorten hakulomakkeet (Liite 1.). Ne lähetimme niille nuorille, jotka alustavasti olivat halukkaita mukaan toimintaan. Mukana tässä aineistonani minulla on mukana niiden 20 nuoren hakemukset, jotka pääsivät mukaan toimintaan. Hakemuksista löysin vastauksia tutkimuskysymykseeni; miksi nuoret lähtevät mukaan ryhmätoimintaan. Suurin osa nuorista oli ottanut hakemuksen teon vakavasti ja vastauksista näkyi kiinnostuneisuus ja sitoutuneisuus toimintaa kohtaan.

Valokuvia otin enemmän projektin alkuvaiheessa sekä projektin huipentumasta - matkalta. Alun kuvissa näkyvät nuorten kaverisuhteet esimerkiksi istumisjärjestyksissä ja olemuksissa, valokuvat muistuttivat jälkeempään eri tilanteista. Valokuviin olen kysynyt kaikkien kirjallisen suostumuksen toiminnan alussa. Ne kaksi nuorta, jotka eivät antaneet lupaa kuvien ottamiseen, eivät näy missään ottamissani kuvissa, eivät edes niissä, joita otin vain omaan käyttöön.

Ensimmäisen kyselylomakkeen (Liite 2.) annoin nuorille toisella tapaamiskerralla 15.12.2009. Ennen lomakkeiden antamista kerroin opinnäytetyöstäni; sen aiheesta ja siitä, että ryhmän nuoret ovat olennainen osa sitä. Nuoret suhtautuivat tilanteeseen hyvin, eikä kukaan halunnut jäädä pois tutkimuksesta. Tällöin ryhmätilanteessa mukana olivat myös viisi juvalaista nuorta, rantasalmelaisten nuorien lisäksi. Osa nuorista ei tuntenut toista edes nimeltä, suurin osa tunsu toisensa pelkästään nimen perusteella ja osa oli kavereita keskenään. Kyselyn tein 25 nuorelle. Kyselymenetelmä on tehokas, koska se säästää tutkijan aikaa (Hirsjärvi ym. 2009, 195).

Kyselylomake oli puolistrukturoitu ja siitä löytyi sekä avoimia kysymyksiä että valintakysymyksiä. Kysyin nuorilta miksi he lähtivät mukaan toimintaan, heidän omaa roolia ryhmässä sekä toiveita ja odotuksia ryhmätoimintaa kohtaan. Lomakkeen täyttö onnistui moitteettomasti lukuun ottamatta muutamaa nuorta, joita omia vastauksia enemmän kiinnostivat kaverin vastaukset.

Kuvasin videokameralla yhden kokoontumisista, jotta jälkepäin pystyisin näkemään millaisia nuoret olivat olemuksiltaan ryhmätilanteessa. Istuivatko lähellä toisia, ketkä istuivat vierekkäin, kuka oli hiljainen ja kuinka nuoret käyttäytyivät. Videointi tapahtui projektin keskivaiheilla 11.6.2009. Paikalla tällöin oli kymmenen nuorta. Tilanteemme projektissa oli silloin hieman epäselvä, ja projektin tulevaisuus oli avoinna. Nuoret kuitenkin olivat vielä sitä mieltä, että jatkavat mukana toiminnassa. Aluksi nuoret tarkkailivat kameraa mutta vähitellen he unohtivat kameran läsnäolon. Videoiminen onnistui loistavasti ja toisaalta jäi harmittamaan, etten käyttänyt tätä menetelmää useammin.

Teemahaastattelun (Liite 3.) tein samana päivänä kuin videoinnin eli 11. kesäkuuta. Yksi nuorista suostui yksilöhaastatteluun, ja kuusi nuorta haastattelin pareittain. Haastattelin yhteensä seitsemää nuorta ja tein neljä haastattelua. Haastatteluhetkellä kaikki nuoret olivat 15-18 -vuotiaita tyttöjä. Haastattelin nuoret MP3-soittimen nauhurin avulla Rantasalmen nuorisotalolla. Haastateltavat nuoret olivat kanssani keittiössä ja muut odottivat vuoroaan salin puolella. Aluksi muut ryhmäläiset häiritivät hieman taustalla, kun ensimmäistä paria haastattelin, mutta hiljentyivät lopulta. Yhden neljästä haastattelusta jouduin tekemään kahdesti, koska soitin ei toiminut ensimmäisellä kerralla tuntemattomasta syystä oikein. Tämä hieman vaikutti haastatteluun, muttei kuitenkaan liikaa, vaan tytöt pystyivät antamaan hyviä vastauksia

uudestaan. Joissain kohdissa aikaa meni kuitenkin siihen, kun tytöt keskustelivat siitä mitä edellisellä kerralla olivat vastanneet ja yrittivät miettiä uusia vastaukset niiden pohjalta.

Toisen kyselylomakkeen (Liite 4.) annoin nuorille projektin loppuvaiheessa, 13.10.2009. Tässä vaiheessa ryhmässämme oli jäljellä enää viisi nuorta ja jokainen palautti minulle täytetyn lomakkeen. Lomakkeessa kysyttiin projektin kulusta sekä ryhmästä: Millainen se on nyt nuorten mielestä, ja mitä hyötyä ryhmätoiminnasta on ollut nuorelle. Nuoret täyttivät lomakkeen hyvin ja yksilöllisesti. Vastauksista huokui positiivinen asenne.

Lisäksi aineistonani olivat viiden nuoren kirjoittamat matkapäiväkirjat Budapestin matkalta. Sain idean käyttää niitä omien ajatuksieni rinnalla ja niiden avulla olen saanut tuettua omia mielipiteitäni matkasta ja sen vaikutuksista.

Päiväkirjaa (Liite 5.) kirjoitin koko projektin ajalta. Omia havaintojani tein jokaiselta tapaamiskerralta, joissa olin mukana. Tämä päiväkirja-aineisto on tärkeä aineisto tutkimuksen tekemisen yhteydessä. Kirjoitin vihkooni ylös keskeisempiä asioita ja yritin huomioida yleisesti koko tilannetta. Omien huomioideni avulla pystyin näkemään ryhmän kasvun sekä ryhmädynamiikan. Alla on esimerkkejä omista muistiinpanoistani.

Ilmapiiri on vapautunut. Nuoret naureskelevat ja ovat iloisia. Ryhmä työskentelee hyvin yhdessä. (Oma havainnointi, 30.1.2009)

On puhe ryhmästä pois lähteneestä Villestä. Nuoret ovat puheliaalla tuulella. Mikko kyselee paljon ja tekee omia päätöksiä siitä, kuinka meidän pitäisi toimia nyt, kun Ville on lähtenyt ryhmästä pois. Linda ja Meeri kyselevät muulta ryhmältä mielipiteitä. Tiina ja Siiri naureskelevat taustalla keskenään. (Oma havainnointi, 6.4.2009)

Kokonaisuudessaan minulla oli laaja aineisto tutkimukseeni. Kokosin paljon erilaisia aineistoja, jotta saisin vahvan pohjan tutkimukseeni ja erilaisia näkökulmia. Nuorten vastauksien perusteella oli helppo syventyä aiheeseen ja saada niistä aikaan toimiva aineisto.

Aineistoa kerätessä monissa vaiheissa ja usein rinnakkaisesti eri menetelmin, analyysia ei vain tehdä tutkimusprosessin vaiheessa vaan pitkin matkaa. Aineistoa siis kerätään ja analysoidaan myös osittain samanaikaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 223.) Aineiston analyysi oli mielenkiintoista ja antoisaa. Haastattelut litteroin sanasta sanaan, jonka jälkeen paneuduin paremmin nuorten antamiin vastauksiin. Jaottelin jokaisesta aineistosta vastaukset teemoittain ja löysin näin tutkimukseni pääkohdat. Välillä tuntui, että aineistoa olisi liikaa ja niiden sisällöstä saisi vastauksia useaan muuhunkin kysymykseen. Tutkimuksen laajentaminen ei kuitenkaan ollut enää tässä vaiheessa mahdollista.

Olen tulosten kirjoittamisen yhteydessä käyttänyt paljon nuorten suoria lainauksia. Lainaukset tekevät tekstistä mielenkiintoisemman sekä rikkaamman ja niiden avulla lukijan on helpompi omaksua nuorten mielipiteet ja ajatukset aiheesta.

7 NUORTEN RYHMÄ

7.1 Taustaa toiminnalle

Ryhmätoiminnan tarkoituksena oli järjestää kansainvälinen ryhmävaihto kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen eli CIMOn kautta. CIMO on lyhennys sanoista Centre for International MObility. Youth in Action –ohjelma on CIMOn yksi alaohjelmista, joka tukee rahallisesti nuorten kansainvälistä toimintaa. Ryhmätapaamishankkeet perustuvat kansainväliseen yhteistyöhön ja nuorten aktiiviseen osallistumiseen. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisuus oppia toinen toisiltaan sekä vahvistaa tunnetta Euroopan kansalaisuudesta, tärkeää on myös oppia tunnistamaan erilaisia kulttuureja ja yhteiskuntia. (CIMO 2008.) Youth in Action -ohjelmassa tuetaan liikkuvuutta EU:n sisällä ja sen rajojen ulkopuolelle, koulun ulkopuolista oppimista ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua sekä rohkaistaan kaikkia nuoria osallistumaan (Euroopan komissio 2008, 5).

Euroopan Unionin Youth in Action -nuorisotoimintaohjelman tavoitteena on edistää suvaitsevaisuutta sekä eri maiden nuorten keskinäistä ymmärrystä. Nuoret voivat toiminnan aikana keskustella ja oppia erilaisista aiheista ja samalla tutustua toistensa

maihin ja kulttuureihin. (Euroopan komissio 2008, 28; CIMO 2008.) Tarkoituksena on ohjata nuorten kasvua kansainvälisyyteen sekä erilaisuuden ja yhdenvertaisuuden arvostamiseen (Opetusministeriö 2007, 25).

Nuorten ryhmätapaamisessa 13–25 -vuotiaat nuoret eri maista suunnittelevat yhdessä kansainvälisen projektin heitä kiinnostavan aiheen ympärille. Nuoret kehittävät ryhmätapaamiselleen tavoitteet, ideoivat ryhmätapaamisen sisällön ja toteuttavat sen vapaa-ajallaan. (CIMO 2008.) Meidän nuorten ryhmätapaaminen olisi kahden maan välinen, ja tarkoituksena olisi, että ryhmä suomalaisia nuoria matkustaisi toiseen kulttuuriin oppimaan uusia asioita itsestään, muista ihmisistä sekä uudesta kulttuurista.

Aloitimme kansainvälinen nuorten ryhmätapaaminen -projektin yhdessä Rantasalmen nuorisotyöntekijän kanssa vuoden 2008 lokakuussa. Päätimme silloin, että pidämme kaikille rantasalmelaisille nuorille info-tilaisuuden asiasta, jotta saimme tiedon kulkeutumaan kaikille projektista kiinnostuneille. Vein vuoden 2008 lokakuun lopussa tekemiäni julisteita yläkoulun ja lukion ilmoitustauluille sekä nuorisotalon seinille. Näin varmasti kaikki kiinnostuneet huomasivat ne. Olimme myös alustavasti saaneet tiedon siitä, että tekisimme projektin yhdessä Juvan nuorisopalveluiden kanssa ja, että matkakohteemme olisi Italia.

Infoihin saapui yli 60 nuorta, osa vapaaehtoisesti ja osa opettajien painostuksella. Infotilaisuuden jälkeen otimme vihkoon ylös nimiä kiinnostuneilta. Tämä ei vielä sitouttanut toimintaan mukaan, vaan antoi meille alustavan tiedon mahdollisista mukaan lähtijöistä. Infojen jälkeen paperilla oli kirjoitettuna yli 40 nuoren nimi. Koska emme voineet ottaa toimintaan kaikkia heitä, päätimme, että kaikkien olisi tehtävä hakemus (Liite 1.) mukaan pääsemiseksi. Hakemusten perusteella päätimme, ketkä pääsivät mukaan toimintaan. Hakemuksia saimme 26 kappaletta, joista valitsimme 20 nuorta mukaan toimintaan.

Tämän ryhmän lisäksi olimme päättäneet tehdä yhteistyötä Juvan nuorisopalveluiden kanssa ja tarkoituksenamme oli järjestää yhteinen ryhmävaihto kuntaliitoksen puitteissa. Ryhmäämme juvalaisia tuli seitsemän.

Tarkempi projektin kuvaus ja sen eteneminen löytyy opinnäytetyön liitteistä (Liite 5.). Siellä olen kertonut päiväkirjan lailla jokaisen tapaamiskerran alle mietteitä nuorista; heidän olemuksista, rooleista ja ryhmittymistä, ryhmästä; ryhmädynamiikasta, ryhmän vaiheista sekä projektista yleisesti ja projektin etenemisestä vaihe vaiheelta. Päiväkirjasta voi myös lukea selkeämmin projektin aikana vastaan tulleet vastoinkäymiset.

7.2 Nuorten ryhmän kuvaus

Aluksi ryhmässämme oli 27 nuorta, neljä poikaa ja 23 tyttöä iältään nuoret olivat 15-18 -vuotiaita. Ryhmämme koostui sekä rantasalmelaisista että juvalaisista nuorista. Ryhmä oli reipas, iloinen ja nauroi paljon. Se sai aikaan paljon toimintaa ja tuli hyvin toimeen keskenään. Huumoria ei meidän ryhmästä puuttunut, joka oli hyvä asia. Huumori vaikuttaa ilmapiiriin, joka edesauttaa, että ryhmässä viihtyy (Aarnio & Vuorinen 1991, 102).

Ryhmämme muuttui useita kertoja toiminnan aikana. Ensiksi ryhmästä poistui yksi poika (6.4.2009), jonka jälkeen kaksi tyttöä (21.4.2009). Seuraavan muutoksen aiheutti, kun seitsemän juvalaista jäi pois toiminnasta (22.4.2009). Hieman aikaa mentyä eteenpäin päätti yhdeksän nuorta poistua toiminnasta (15.7.2009). Seuraavalla tapaamiskerralla tippui kolme lisää mutta saimme tilalle yhden uuden nuoren (23.7.2009). Lopulta ryhmässämme oli viisi nuorta, jotka pysyivät toiminnassa mukana sen loppuun saakka.

Luokittelen ryhmämme tavoitteelliseksi ryhmäksi, koska tavoitteellisella ryhmällä on aina alku ja loppu (Niemistö 1998, 10). Vaikka ryhmämme kokoontui vain silloin, kun tarve sitä vaati, miellän meidän kokoontuneen säännöllisin väliajoin (Niemistö 1988, 35). Tapasimme yleensä noin kaksi kertaa kuussa riippuen kuukauden tapahtumista ja muista aktiviteeteista.

7.3 Ryhmäprosessin eteneminen

Aarnio ja Vuorinen (1991, 66–68) jakavat ryhmätyön oppaassaan ryhmäprosessin neljään selkeään osaan: Eli muodostumis-, kuohunta-, yhdenmukaisuusvaiheen, hyvin toimivan ryhmän sekä lopetusvaiheen mukaan.

Tässä osiossa olen verrannut meidän ryhmän kehittymistä Aarnion ja Vuorisen (1991, 66–68) ryhmäprosessin etenemiseen. Ryhmäprosessin eteneminen tässä nuorten ryhmässä perustuu omiin havaintoihini, joita tein projektin edetessä. Olen jakanut vuoden mittaisen projektin viiteen osaan ryhmän vaiheiden perusteella.

7.3.1 Muodostumisvaihe

Ensimmäisessä vaiheessa kyseessä on uusi alkava ryhmä. Tällöin ryhmän jäsenet ovat tutustumishaluisia, tilannetta tarkkailevia sekä etäisiä. Ryhmä on joukko ihmisiä eikä tunnu vielä yhtenäiseltä ryhmältä. Vaikka jäsenet tuntisivat toisensa entuudestaan, tässä vaiheessa ei vielä voi tietää, kuinka he toimivat ryhmässä. Ryhmää koskevat normit ovat vielä ratkaisematta, ei tiedetä millaisia rooleja jäsenet ottavat tai kuinka valtasuhteet tulevat jakautumaan. Kaikki odottavat alussa enemmän toisiltaan. Tällä tavoin pyritään löytämään oma paikka ryhmässä. Kun joku puhuu muut tarkkailevat, kuinka ryhmä ja kuinka ohjaaja kohtelee ryhmän jäseniä. Keskusteleminen auttaa ryhmää muodostumaan. Sen avulla voidaan selvittää ketkä ryhmästä ovat puheliaita tai hiljaisia, ketkä aggressiivisia tai saako puhuja hyväksyntää ryhmässä. Jokainen uusi ryhmä alkaa muotoutua kankeasti. Ryhmää voidaan kuitenkin auttaa muotoutumaan nopeammin erilaisten tutustumisharjoitusten avulla. Ne saattavat nopeuttaa alkukankeutta huomattavasti, koska ohjaavat yksilöitä itseilmaisuun. (Aarnio & Vuorinen 1991, 66.)

Meidän ryhmässämme näkyi muodostumisvaihe selkeästi ensimmäisten neljän tapaamiskerran aikana, aikavälillä 12.12.2008–13.1.2009. Ryhmä oli jännittynyt ja varovainen. Nuoret olivat enemmän tarkkailijoiden roolissa kuin aktiivisesti äänessä. Ohjaajia kuunneltiin ja toteltiin hyvin. Ryhmässä ilmeni tällöin myös yksi Bionin (1961, 52, 112) perusolettamuksista: riippuva ryhmä, koska muodostumisvaiheen aikana ryhmä tuntui olevan koossa pelkästään ohjaajan vuoksi. Se kuitenkin lisäsi yhteenkuuluvuutta, koska jokainen nuori oli tällöin samassa tilanteessa: tietämättömiä tulevasta projektista.

Alussa keskustelimme paljon ryhmän tavoitteista ja vaatimuksista. Näin nuoret pääsivät kiinni ryhmän tarkoituksesta ja siitä mitä heiltä odotetaan tässä ryhmässä. Tutustumisharjoituksia ei yleisesti ollut yhtään. Yhdellä kerralla jaoin nuoret

pareittain, niin että toinen osapuoli ei ollut tuttu. Tällöin nuorten täytyi esittäytyä kaverille sekä kertoa tavoitteita matkaa kohtaan. Myös yleisesti alussa jaoin nuoria pienryhmiin niin, etteivät pienryhmässä kaikki nuoret olisi vanhoja tuttuja keskenään. Näin nuoret tutustuivat toisiinsa paremmin ja saivat varmuutta lähestyä tuntematonta henkilöä, kun tarve sitä vaati.

7.3.2 Kuohuntavaihe

Toisessa vaiheessa ryhmä alkaa jäsenyä ja klikkiytymään. Tällöin jäsenten eroavuudet alkavat tulla esiin. Eroavuudet voivat herättää ryhmän jäsenissä myös pettymystä tai aggressiota. Osa jäsenistä saattaa ilmaista tunteensa suoraan ja osa asiallisesti. Ryhmä saattaa pystyä puhumaan keskenään vaikeistakin ryhmään liittyvistä aiheista, mutta osa kuitenkin keskustelee asioista kiihtyneesti ryhmän ulkopuolella. Näin syntyy klikkiytyminen ryhmään. Klikkiytyneen osan jäsenet yllyttävät toisiaan ja kilpailu ryhmässä jatkuu joko avoimesti tai peitettynä. Klikkiytyminen asettaa ryhmälle erilaisia valtasuhteita. Näistä ilmenevät ryhmän johtaja, ketkä ovat hänen liittolaisiaan, ketkä eivät osallistu kilpailuun ja ketkä jäävät syrjään. Tämä aloittaa ryhmässä roolien muodostumisen. (Aarnio & Vuorinen 1991, 66–67.)

Ryhmässä kuohuntavaihe oli neljällä kokoontumiskerralla päivien 30.1.–7.4.2009 välillä. Kuohuntavaihe tuli ryhmässä esille silloin, kun saimme tietää, ettemme ehtisi hakea rahoitusta ensimmäisessä (1.2.2009) yleisessä haussa ja matka-ajankohtaa olisi siirrettävä. Myös toisen haun (1.4.2009) epäonnistuminen oli nuorille suuri vastoinkäyminen. Nuoret eivät kuitenkaan klikkiytyneet toisiaan vastaan lainkaan projektin aikana vaan klikkiytymistä tapahtui ryhmän ja projektin välillä, sekä hieman juvalaisia kohtaan, joiden tehtävänä oli löytää kohdemaata kansainväliselle ryhmätapaamiselle ja he eivät siinä onnistuneet. Pettymys toimintaa kohtaan nousi silloin esiin. Tämän ei kuitenkaan lannistanut vielä nuoria, vaan nuoret jäivät kuitenkin mukaan toimintaan sekä se sai nuoret kannustamaan enemmän toisiaan ja jatkamaan yrittämistä.

Ryhmä jakautui alkuvaiheen jälkeen selkeästi kahteen ryhmään lukiolaisiin ja yläkoululaisiin. Vastakkain asettelun huomasi silloin, kun kahden ryhmän täytyi valita työtehtävät ja lukiolaiset uskaliaimpana yleensä saivat haluamansa. Heidän

mielipiteensä tulivat enemmän esille kuin yläkoululaisten, jotka olivat ryhmässä hiljaisempia.

Vaikka ryhmä jakautui alaryhmiinsä koululuokkien perusteella, toimivat ne silti hyvin yhteen. Ilmapiiri vaikutti vapautuneelta, koska ympäriltä kuului naurahtelua ja nuoret puhuivat paljon. Ryhmän ilmapiiri on helppo tuntea, koska vapautuneessa ilmapiirissä monet uskaltavat puhua ja puhe voi sisältää henkilökohtaisia asioita. Varautuneessa ilmapiirissä vain harvat ja aina samat puhuvat. (Aarnio & Vuorinen 1991, 61.)

7.3.3 Yhdenmukaisuusvaihe

Kolmannessa vaiheessa ryhmä alkaa vakiintua. Jäsenet ovat oppineet ohjaajan ja muiden ryhmän jäsenten toiminnoista, mitä ryhmässä saa tehdä ja sanoa tai mitä ei ole tapana kysyä. Ryhmän vakiintuminen tarkoittaa sääntöjen ja normien muodostumista ja löytymistä. Normien kehitys ja muotoutuminen on kuitenkin jatkuvat prosessi, joka ei tapahdu hetkessä. Ryhmä on jo edennyt kehityksessään niin pitkälle, etteivät ristiriidat enää pahemmin vaikuta ryhmän toimintaan, kuitenkin ryhmäläisten keskinäiset huonot suhteet haittaavat vapaata ja innostunutta ilmapiiriä. Ryhmä etenee omien tavoitteidensa mukaisesti. Useiden ryhmien kehitys päättyy tähän vaiheeseen. (Aarnio & Vuorinen 1991, 67–68.)

Ryhmässä näkyi selkeitä yhdenmukaisuusvaiheen piirteitä aikavälillä 21.4.–15.7.2009. Tämän aikana ryhmä tapasi toisensa neljä kertaa. Ryhmä tiesi tässä vaiheessa, mitkä olivat tämän ryhmätoiminnan mahdollisuudet, ryhmätapaaminen oli epäonnistunut mutta nuoret halusivat päästä ryhmänä matkalle. Ryhmä etsi vaihtoehtoja rahankeruuseen ja toimi hyvin yhteen. Yhdessä ryhmä pohti yhteisiä päivämääriä tulevalle matkalle, jokainen nuori pääsi sanomaan mielipiteensä ja yhteishenki oli hyvä. Tämän vaiheen loppupuolella osa nuorista tippui pois ryhmästä mutta se ei vaikuttanut loppuryhmään, vaan he jatkoivat tyytyväisinä tavoitteeseen pyrkimistä.

7.3.4 Hyvin toimiva ryhmä

Neljännessä vaiheessa ryhmä on oppinut keskenään hyvään yhteistyöhön. Tähän vaiheeseen on päästy ryhmädynamiikan käsittelyn avulla. Tilannetta selkiyttää uskallus käsitellä ristiriitoja, ryhmän hyviä ja huonoja puolia, jäsenten keskinäisiä

suhteita sekä jäsenten suhteita ohjaajaan. Kun roolit ja vallanjako on suoritettu ja kommunikaatio toimii, on ryhmän helpompi keskittyä olennaiseen eli päämääräänsä. Nyt ryhmän suorituskyky on parhaimmillaan. (Aarnio & Vuorinen 1991, 68.)

Hyvin toimivaksi ryhmäksi meidän ryhmämme voi luokitella viidellä kerralla aikavälillä 23.7.–13.10.2009. Tällöin ryhmässä jäljellä oli enää viisi nuorta. Koska ryhmä oli pieni, oli jokaisen nuoren helppo olla siinä. Ryhmä kehittivät itsenäisesti yhteisiä aktiviteetteja ja nuoret järjestivät tässä vaiheessa useita tapahtumia. Vaikka ryhmä oli pieni, sai se järjestettyä yhtä helposti tapahtumia kuin isompikin ryhmä. Nyt jokaisen oma vastuu oli suurempi ja näin jokainen nuorista oppi enemmän. Jokainen uskalsi sanoa mielipiteensä ja niitä kuunneltiin huomioiden. Tässä vaiheessa ryhmä oli tasa-arvoinen jokaista ryhmän jäsentä kohtaan, eikä kukaan jäänyt unohduksiin tai puheliaamman persoonan taakse. Jokainen löysi oman roolinsa ryhmässä.

Ohjaajat tulivat tässä vaiheessa esille asiantuntijoina, he olivat nuorten apuna kun nuoret tarvitsivat varmaa tietoa asioista. Ohjaajat auttoivat nuoria esimerkiksi kehitysvammaisten diskon järjestämisessä auttaen perusjärjestelyissä.

7.3.5 Lopetusvaihe

Viidennessä vaiheessa ryhmä lopettaa yhteisen toimintansa. Ryhmän jäsenten on vaikeaa luopua ryhmän jäsenyydestä. Ryhmät jäsenet hyvästelevät toisensa, jolloin tunteet saattavat olla voimakkaita, tavallisesti surua tai haikeutta. Ohjaajan rooli korostuu tässä vaiheessa samoin kuin muotoutumisvaiheessa. (Laine ym. 2001, 175; Niemistö 1998, 162.)

Lopetusvaiheeksi miellän matkan Budapestiin 20.–23.10.2009 sekä viimeisen yhteisen tapaamiskerran 4.11.2009, jolloin muistelimme matkaa ja katsoimme valokuvia. Tällä kerralla suunnittelimme lisäksi tulevaa näyttelyä kirjastoon, jossa nuoret kertovat matkastaan kuvin ja sanoin.

Virallisesti meidän ryhmä ei lopetusvaihetta kokenut, koska nuoret ovat asuvat samalla paikkakunnalla ja näkevät toisiaan ryhmän olemassaolon loppumisen jälkeenkin. Kuitenkin tämän ryhmätoiminnan loppumisen merkeissä näkyi haikeutta,

olihan projekti vuoden mittainen panostus, ja palkintona uurastuksesta ansaittu Budapestin-matka meni nopeasti ohitse.

8 NUORTEN MIELIPITEET AINEISTON POHJALTA

Tämän osion aineisto pohjautuu Rantasalmen nuorilta saatuihin hakupapereihin (Liite 1.) juvalaisille ja rantasalmelaisille tehtyyn kyselylomakkeeseen (Liite 2.), videonauhaan, jonka kuvasin rantasalmelaisten tapaamiskerrasta, rantasalmen ryhmäläisten yksilö- ja parihaastatteluihin (Liite 3.) sekä rantasalmen ryhmälle tehtyyn toiseen kyselylomakkeeseen (Liite 4.).

Käytin työssäni 20 nuoren hakemuksia (Liite 1.), eli kaikkien rantasalmelaisten, jotka lähtivät toimintaan mukaan. Ensimmäisen kyselylomakkeen (Liite 2.) olin suunnitellut tekeväni jokaiselle ryhmän jäsenelle, kuitenkin juvalaisista ryhmätapaamiseen ei saapunut kaksi ryhmään kuulunutta nuorta, joten kyselyyn kaikkiaan vastasi 25 nuorta. Haastatteluun (Liite 3.) sain houkuteltua yhteensä seitsemän nuorta. Yhden heistä haastattelin yksilöhaastatteluna ja kuusi kolmena parihaastatteluna. Toisen kyselylomakkeen (Liite 4.) tein projektin loppuvaiheessa koko ryhmälle eli viidelle nuorelle. Jokainen palautti minulle täytetyn kyselylomakkeen.

Olen muuttanut jokaisen nuoren nimen niin, että heidän henkilöllisyytensä ei tule tutkimuksessa selville. Nimet olen kehittänyt vailla minkäänlaista loogisuutta, eikä niillä ole olennaista arvoa työn kannalta.

8.1 Ryhmätoiminnan tarkoitus

Ensimmäisen kyselyyn (Liite 2.) vastasi 25 nuorta. Nuoret saivat valita lomakkeeseen neljä syytä tärkeysjärjestyksessä. Kaksi nuorista ei ollut laittanut toiveitaan tärkeysjärjestykseen. Nuoret halusivat lähteä mukaan seuraavanlaisin perustein:

Yleisimmin ensimmäiseksi syyksi kymmenen nuorta halusi nähdä maailmaa. Toiseksi yleisimmin ensimmäiseksi syyksi seitsemän nuorta valitsi toiveen tutustua uusiin ihmisiin. Kolmanneksi yleisimmin ensimmäiseksi syyksi valitsi neljä nuorta kiinnostuksen kansainvälisyyteen sekä neljänneksi yleisimmin ensimmäiseksi syyksi kaksi nuorta halusi päästä puhumaan englanninkieltä.

Toiminta on loistava ja ainutkertainen mahdollisuus nuorille tutustua uuteen maahan. (Meeri, hakulomake)

Yleisimmin toiseksi syyksi kymmenen nuorta valitsi kiinnostuksen kansainvälisyyteen. Toiseksi yleisimmin toiseksi syyksi viisi nuorta valitsi halun tutustua uusiin ihmisiin. Kolmanneksi yleisimmin toiseksi syyksi viisi nuorta valitsi halun nähdä maailmaa. Neljänneksi yleisimmin toiseksi syyksi kaksi nuorta valitsi syyn, ettei ole koskaan aiemmin käynyt Italiassa. Viidenneksi yleisimmin toiseksi syyksi yksi nuori valitsi ryhmätoiminnasta pitämisen.

Se on erinomainen tilaisuus tutustua matkaseuraansa paremmin. Ryhmässä on mukava matkustaa. (Taina, hakulomake)

Odotan matkalta yhteistä tekemistä ryhmän kanssa. (Tiina, hakulomake)

Hyvä ryhmähenki on totta kai mukava lisä. (Santeri, hakulomake)

Yleisimmin kolmanneksi syyksi kuusi nuorta valitsi halun tutustua uusiin ihmisiin, toiseksi yleisimmin kolmanneksi syyksi kuusi nuorta valitsi halu nähdä maailmaa. Kolmanneksi yleisimmin kolmanneksi syyksi kolme nuorta valitsi kiinnostuksen kansainvälisyyteen, neljänneksi yleisimmin kolmanneksi syyksi kolme nuorta valitsi halun puhua englanninkieltä. Viidenneksi yleisimmin kolmanneksi syyksi kaksi nuorta valitsi pitämisen ryhmässä toimimisesta. Kuudenneksi yleisimmin kolmanneksi syyksi

yksi nuori valitsi halun saada uusia kavereita, yksi nuori lähti mukaan koska ei ollut aikaisemmin käynyt Italiassa sekä yksi nuori valitsi ulkomaille pääseminen edullisesti.

Toiminnassa minua kiinnostaa yhdessä tutun porukan kanssa matkan suunnittelu ja järjestely sekä itse matka. Olen lähdössä ekakertaa ilman vanhempia reissuun ulkomaille. (Sanna, hakulomake)

Yleisimmin neljänneksi syyksi kuusi nuorta valitsi sen, ettei ollut aiemmin käynyt Italiassa, toiseksi yleisimmin neljänneksi syyksi viisi nuorta valitsi halun puhua kielillä. Kolmanneksi yleisimmin kolme nuorta valitsi neljänneksi syyksi halun saada uusia kavereita. Neljänneksi yleisimmin neljänneksi syyksi neljä nuorta valitsi halun nähdä maailmaa. Viidenneksi yleisimmin kaksi nuorta valitsi kiinnostuksen kansainvälisyyteen sekä yksi nuori halun toimia ryhmässä. Kuudenneksi yleisimmin neljänneksi syyksi yksi nuori valitsi halun tutustua uusiin ihmisiin.

Kaikki syyt jakautuivat monipuolisesti kaikkien vaihtoehtojen välille, eikä ainoastaan yksi syy noussut ylitse muiden. Kuitenkin kaikkein yleisimmin syyksi valittiin halu nähdä maailmaa (20 nuorta) ja toiseksi yleisimmin valittiin halu tutustua uusiin ihmisiin sekä kiinnostus kansainvälisyyteen (19 nuorta).

Ryhmän toiveet ja odotukset matkasta olivat monipuoliset. Kaksi juvalaista toivoi toimeen tulemistä rantasalmelaisten kanssa ja kaiken hyvin menemistä. Yksi heistä halusi päästä Italiaan. Kaksi nuorista ei ollut kirjoittanut ollenkaan toiveitaan matkaa kohtaan.

Toivottavasti tutustutaan Rantasalmelaisiin ja kaikki menee hyvin. (Merja, kyselylomake 1.)

Rantasalmelaisista neljä nuorta toivoi mukavaa ryhmässä toimimista ja kolme nuorta uusien ja avartavien kokemusten saamista sekä uusiin ihmisiin tutustumista. Kaksi nuorta odotti seuraavanlaisia kokemuksia: uusien kaverien saamista, hauskanpitoa, italiaan tutustumista, uuteen maahan, sen nähtävyyksiin, kulttuuriin ja ihmisiin tutustumista, kaikkien keskenään toimeen tulemistä sekä onnistunutta reissua. Yhden nuoren voimin toivottiin kaikkien pääsemistä mukaan leirille, ei minuuttiaikataululla suunniteltua matkaa, uusien kaverien saamista ulkomailta, seurassa viihtymistä, uuden

oppimista, kivaa toimintaa, kaikkien panostusta rahankeruuseen, hyvää ryhmähenkeä, kielillä puhumista, ikimuistoista reissua sekä hauskoja hetkiä koko toimintaan kuluvalta ajalta. Kolme nuorta ei ollut kirjoittanut ollenkaan toiveita matkaa toimintaa kohtaan.

Haluaisin tavata erilaisia ihmisiä. Toimia ryhmässä ja uusia kokemuksia kokea. (Marika, kyselylomake 1.)

Toivon, että kaikki pääsevät leirille ja reissusta tulee onnistunut ja että kaikki saavat siitä uusia kokemuksia. (Meeri, kyselylomake 1.)

Haastattelun (Liite 3.) perusteella voidaan todeta, että nuoret lähtivät mukaan toimintaan, koska halusivat päästä ulkomaille, tutustua uuteen kulttuuriin ja ihmisiin sekä tehdä asioita ryhmässä. He päättivät lähteä projektiin mukaan, koska näkivät koulun seinällä ilmoituksen asiasta. Siitä puhuttiin vielä luokassa ja kaverit houkuttelivat mukaan. Myös välitunnilla pidetty info-tilaisuus asiasta sai mielenkiinnon heräämään.

No mä halusin niinku tavata ulkomaisia ja olla sitte niinku näiden... tyyppien kanssa mitä täältä on kotosin. Niinku koulukavereiden kanssa. Ja lähtee ulkomaille vielä. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Noo.. silloin ku oli se koulussa se kävi se juttu, silloin mää kiinnostuin tai se kuulosti heti hyvältä. (Taina, parihaastattelu)

No mähän näin sen julisteen siellä koulun seinällä.. että kyllä me siitä luokassa jotain puhuttiin että mikähän se on... (Mervi, yksilöhaastattelu)

Kaikki haastatellut nuoret olivat sitä mieltä, että haluavat mieluummin toimia ryhmässä kuin yksin. Ryhmässä ei tarvitse ottaa niin paljoa vastuuta, koska vastuu on kaikilla ja kuulee muidenkin mielipiteitä ja näin ollen saa erilaisia näkökulmia asioihin. Kuitenkin yksin toimiminen jossain tilanteissa olisi mieluisempaa yhdelle haastateltavista.

No mieluummin ehkä itse mutta se on mukava kuiteskin ryhmässä, koska ei itse tarvii ottaa niin paljon vastuuta. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Sekä että ... välillä ryhmässä ... nii, kyllä ryhmässä toimiminen ihan kivaa on ... nii ... kuulee muitten mielipiteitä... ja sit sen oman, tulee vähän erinäkökulmia asioihin. (Amanda ja Taina, parihaastattelu)

8.2 Ryhmän piirteet

Ryhmässä on oltava vähintään kolme ihmistä. Ryhmäkoon kasvaessa jäsenten yksilöinä kokema tyytyväisyys vähenee. Pienessä ryhmässä on paremmat mahdollisuudet kuulla jokaisen yksilön mielipide. Jäsenten lisääminen tuo yleensä tavoitteen kannalta uusia taitoja mutta vaikeuttaa yksimielistä päätöksentekoa. (Ahokas ym. 2008, 142.)

Kaikkien haastateltujen mielestä ryhmä on porukka, jossa on enemmän kuin kaksi henkilöä ja joka tulee toimeen keskenään. Heillä on joku yhdistävä tekijä, yhteinen tehtävä tai päämäärä.

Semmonen porukka ihmisiä, jolla on yhteinen tehtävä, päämäärä tai joku tämmöne... Niitä yhdistää joku asia. (Linda, parihaastattelu)

Semmonen missä on enemmän kuin kaks ja jossa on semmonen selkee niinku yhteishenki, että halutaan yhdessä tehdä jotakin. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Haastatelluista neljä nuorta kuului erilaisiin harrastusryhmiin, kuten orkesteriin ja ampumaryhmiin sekä luokka-ryhmään. Yksi haastateltavista sanoi kuuluvansa vain kaveriryhmiin ja kaksi ei kokenut kuuluvansa mihinkään ryhmään.

Urheiluryhmiin ja, tai tollasiin harrastusryhmiin erilaisiin ja luokka ja onkos mitään muuta... ei. (Liisa, parihaastattelu)

Ei oikeestaan muita kuin kaveri porukat ei oo muita sellasia, (Taina, parihaastattelu)

Tutussa ryhmässä käyttäydymme erilalla kuin tuntemattomien kanssa (Kopakkala 2005, 43). Luonteeltaan neljä haastatelluista nuorista sanoi olevansa tutussa seurassa räväköitä, sosiaalisia, pirteitä, uteliaita, nauravaisia ja ulospäin suuntautuneita. Myös yksi itsepäinen ja rauhallinen persoona löytyi. Kaksi nuorista luokitteli itsensä ujoiksi myös tutussa seurassa.

No se vähän riippuu ihan, semmonen toisaalta vähän ujo ja sitten toisaalta aika semmone räväkkä. (Tiina, parihaastattelu)

Nii se vähän riippuu aina seurasta ... mä oon aika hiljainen aina. (Siiri, parihaastattelu)

Sosiaalisia ja pirteitä, uteliaita, öö nauravaisia, aika ulospäin suuntautuneita, (naurua)... (Liisa ja Linda, parihaastattelu)

Temperamenttinen, liian äänekäs, huumorintajuinen ... aina semmonen naurava ja mulla on tietyt mielipiteet asioista ne ei ehkä muutu välttämättä ja tota sellane ahkera, huumorintajuinen. (Taina, parihaastattelu)

Ryhmässä neljä haastatelluista nuorista sanoivat yleensä olevansa puheliaita, mielipiteiden ääneen sanojia, samanlaisia kuin muissakin tilanteissa, kolme nuorta koki olevansa hiljaisia ja ujoja. Paljon kuitenkin oma uskallus johtuu ryhmästä ja siitä kuinka hyvin siinä otetaan yksilö huomioon.

Hiljainen, yritän olla aktiivinen mutta ei se nyt aina sitäkään oo... (Tiina, parihaastattelu)

No en mä kyllä hirveesti siinä huomiota kerää tai tee uusia ehdotuksia mutta en mä nyt ihan silleen niinku nurkkaan vetäydy et oon mä siinä mukana mutta...(Mervi, yksilöhaastattelu)

Riippuu porukasta joissain mä oon silleen niinku äänekäs ja toisessa mä silleen niinku syrjäänvetäytyvä tyyppi. (Amanda, parihaastattelu)

Käyttäytyminen tässä ryhmässä ei kaikkien haastateltujen mielestä eronnut käyttäytymiseen verrattuna muihin ryhmiin, joissa nuoret olivat. Mielenpitoita tuodaan esiin, ei aina ensimmäisten joukossa, mutta uskallettiin kuitenkin sanoa oma mielipide asioihin.

Varmaan samalla tavalla, että .. kyllä mä oon siinä mukana ihan sillee, mut en niinku varsinaisesti rupee niinku vetämään mitään. (Mervi, parihaastattelu)

No sellasena välikappaleena, en ehkä oo se kaikista ensimmäisinä siellä ... huutelemassa kaikkia juttuja mutta sit kuitenkin on semmonen .. et ei viimeisenäkään.. kuuntelen ehkä (naurua) kuuntelen muitten mielipiteitä ennenku sanon omani... (Taina, parihaastattelu)

Tämä ryhmä oli kaikkien haastateltujen nuorten mielestä positiivinen. Nuoret kommentoivat ryhmää mukavaksi, hyväksi, hauskaksi, idearikkaaksi ja ryhmä tuli keskenään hyvin toimeen. Ryhmäläiset olivat mukavia ja positiivisia sekä aikaansaavia.

Hyvä, hauska ja kaikki tulee toimeen toistensa kanssa. Idearikas ... (naurua) (Taina, parihaastattelu)

Se on ihan mukava ryhmä (naurua). No on meillä ainakin ...aika... paljon ideoita ja semmosia kunniahimoisia. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Aika.. aktiivinen.. ja ihan mukavia ihmisiä. (Tiina, parihaastattelu)

... se on tota aika positiivinen ja aikaansaava ja semmonen aika iloinen.. missä on erilaisia ihmisiä. mm.. (naurua). (Linda, parihaastattelu)

Kaikkien haastateltavien nuorten mielestä tämä ryhmä oli muuttunut alusta toiminnan puoleenväliin mennessä yhtenäisemmäksi. Enää ei ollut havaittavissa niin vahvasti jännitystä tai kuppikuntia. Ryhmä oli sulautunut yhteen, nuoret uskalsivat puhua nyt toistenkin nuorten kanssa, joita eivät aiemmin niin hyvin tunteneet.

Yhtenäisempi ..mmm.. ja kaikki on porukassa ja sit niinku ... muualla täällä kylillä kun näkee, nii sitten morjestaa ja sillee jutellaan. Että sillee on tullu kavereita tästä... eka kerta oli ehkä vaivautunein. Niin... kattelempa seiniä tässä. (Taina ja Amanda, parihaastattelu)

No meitä oli täällä aluksi niinku paljon yläastelaisia ja lukiolaisia niin paljoo varmaan tuntenu että se on niinku ainakin että, niinku ne ryhmät sulautunut enemmän yhteen. (Mervi, yksilöhaastattelu)

No sillä tavalla, että just pystyy juttelee toistenkin kaa paremmin. Nytteku tuntee sillätavalla, on tullu läheisemmäks. (Tiina, parihaastattelu)

(naurua)... ehkä vapautuneempia, mmm silleen et ei oo mitään sellasta jännitystä ja ei oo kuppikuntia. (Linda ja Liisa, parihaastattelu)

Jokainen haastateltu nuori koki tämän ryhmän turvalliseksi ryhmäksi. Turvallisen ryhmän viisi heistä mielsi sellaiseksi, jossa kaikkien luo voi mennä juttelemaan ja oman mielipiteensä voi kertoa ajattelematta, että joku kiusaisi. Siinä toisia ei syrjitä tai halveksita eikä se ole uhitteleva tai väkivaltainen. Turvallisessa ryhmässä on mukava olla ja siinä pidetään toisten puolia. Ryhmä on yhtenäinen. Kaksi haastatelluista ei osannut perustella, miksi heidän mielestä tämä ryhmä oli turvallinen.

Varmaan se että voi niinku kaikkien luo mennä juttelee silleen ja.. niinku saa sitä tukea ystävyyttä kaikilta ja sitten että sen oman mielipiteen voi sanoa että ilman pelkää että siinä ryhmässä niinku katotaan kiereen. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Kunhan ei oo sellane uhitteleva eikä väkivaltainen ainakaan fyysisesti eikä henkisesti mitenkään ja semmone yhtenäinen porukka. (Liisa, parihaastattelu)

Kaikki tulee toimeen keskenään ja muuta, ni siinä tulee sellainen perusturvallinen ympäristö. (Linda, parihaastattelu)

Jokainen haastateltu nuori sanoi, ettei ryhmässä kellään ole selkeitä rooleja. Kaikki nuoret uskalsivat ilmaista mielipiteitään ja nuorten mielestä ryhmässä oleminen ei ole vaikuttanut heidän omaan käyttäytymiseen lainkaan. Jokainen nuori ryhmässä tuli mielestään kuulluksi, jos niin itse haluasi. Ryhmässä myös tunsu itsensä tasapuoliseksi ryhmän jäseneksi, koska jokainen ryhmäläinen teki omat tehtävänsä.

Siis kyllä aika hyvin, että on semmone suvaitseva ryhmä.. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Ei nyt oikeestaan, ei enää se oli se alkujännitys tietysti ku oli kuitenkin vähän semmosia tuntemattomia.. (Linda, parihaastattelu)

Joo, ja vähän useemminkin, ei oo oikeestaan välillä jos on kysyny ni silleen et onko mitään mielipidettä ni silleen, no tota öö ei, on ollu yleinen vastaus, on tosi hyvin saanu ilmaista jos jotain mielpi.. mieltä jostain asiasta, on saanu kyllä äänensä kuuluviin. (Liisa, parihaastattelu)

No yleensä pystyy sanoo kaiken mitä haluaakin ..nii.. sit jos on joku vähän niinku erilainen aihe ni sit saattaa tulla jotain et pistääkö tuota sanaa tai .. mutta yleensä pystyy hyvin. (Taina, parihaastattelu)

Alussa oli vaikeempaa tottakai, nyt jo ihan pystyy laukomaan oman mielipiteensä. (Amanda, parihaastattelu)

Toisen kyselyn (Liite 4.) perusteella kaikki nuoret olivat tyytyväisiä ryhmäämme. Heidän mielestä ryhmämme oli tiivis, yhteishenkinen, toimiva, puhelias, toimeentuleva, hauska ja ahkera yhdessä toimiva ryhmä, ydinporukka.

Ryhmämme on tiivis ja yhteishenkinen, toimiva ydinporukka. (Aliisa, kyselylomake 2.)

Ryhmämme on pieni ja mukava. Kaikki tulevat toimeen keskenään. Ryhmä on ahkera. (Sanna, kyselylomake 2.)

Hoidetaan hommat rennosti mutta kunnolla. (Mervi, kyselylomake 2.)

Jokainen viidestä kyselylomakkeeseen vastanneesta nuoresta sanoi, että tässä ryhmässä oli hyvä yhteishenki. Yhteishenki johtui siitä, että ryhmä oli tiivis ja nuoret siinä olivat samanhenkisiä, tulivat toimeen keskenään ja kuuntelivat jokaisen mielipiteitä. Yhteinen huumori oli myös ryhmää yhdistävä piirre. Ryhmässä kaikki olivat tuttuja, mutta hyvät kaverit eivät kuitenkaan olleet kokoajan kahdestaan.

Hyvä yhteishenki on, koska olemme tunteneet aikaisemmin ja huumorimme hitsautuu yhteen. (Amanda, kyselylomake 2.)

8.3 Ryhmätoiminnan hyödyt

Muihin ryhmäläisiin kaikki haastatellut tutustuivat enemmän ryhmän ansiosta, vaikka melkein kaikkien nimet tiedettiin ryhmässä jo etukäteen. Tutustumisharjoitteita ei haastateltujen nuorien mielestä tarvittu, koska kaikki jäsenet olivat tuttuja ennestään ja ryhmään ei tullut tuntemattomia ihmisiä mukaan. Jo pelkät ryhmäkokoontumiset saivat aikaan sen, että ryhmäläiset tutustuivat toisiinsa paremmin. Mutta jos harjoitteet olisivat olleet jotain mukavaa tekemistä, olisi niitä voinut alussa olla kolmen haastateltavan mielestä.

En nyt sanois et hirveen tuttuja mut kaikki taisin tietää. .. mutta täällä on vissiin kyllä että tietää kaikki mut silleen et on tutustunut lisää. .paremmin. (Taina, parihaastattelu)

Kyllä sen tossa ryhmässä niinku oppii tuntee toisensa. (Amanda, parihaastattelu)

No silleen et tietää niistä ihmisistä vähän enemmän ja et millasia ne on mut ei nyt silleen juurta jaksaen. (Liisa, parihaastattelu)

Naurua... ei varmaan. Mut jos sieltä ois ollu sieltä muualta tästä ympäristöstä tai siis muualta ku tästä kouluympäristöstä porukkaa, ni sit ois ehkä tarvinnu olla, mut ei tälleen. Ku jos ois ollu niitä ulkopaikkakuntalaisia jos ois ollu, mut kaikki suurin piirtein tietää ni ei tarvi mitään tutustumisleikkejä, eiköhän ne oo vähän nuoremmille.

Sitten toisaalta... ja tutustuttiinhan me niitten juvalaisten kanssa, et oli ne parit ja pölistiin niitten kanssa. (Linda, parihaastattelu)

Kun kysyin haastateltavilta nuorilta heidän oppimistaan asioista, niin viiden nuoren mielestä ryhmä oli opettanut uusia asioita. Se oli heidän mielestään opettanut ryhmätyöskentelytaitoja, uusia ajattelutapoja, ongelmanratkaisutaitoja ja antanut itseluottamusta siihen, että pystyi järjestämään tapahtumia. Kaksi nuorista sanoi, ettei tiedä oliko ryhmä opettanut mitään uutta.

No ryhmätyöskentelyä, uusia ajattelutapoja ... ja kaikkee semmosta... uusia työskentelytapoja... (Linda, parihaastattelu)

No just tää, et itseluottamusta siihen, et me pystytään järjestää vaikka joku tapahtuma... miten paljon vastuuta siinä kumminkin on että mistä pitää huolehtia.. nii ja raha-asioista tietää sitten jotain, että minkä verran rahaa tarvitaan mihinkin. Kun lähetetään matkalle, vastuun ottamista. (Linda ja Liisa, parihaastattelu)

No varmaan niinku ongelmanratkaisua että joku haluaa lähteä muualle ja joku toisaalle että miten niinku sovitaan ne ratkaisut sopimaan kaikille. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Tälläistä kuuntelemista, nii ja ryhmätoimintaa nii toimimista ettei oo heti päällepäsmärinä siinä toimimassa ite ottaa muut huomioon. ... keskittyy kuuntelee paremmin toisia ihmisiä. (Taina, parihaastattelu)

Toisessa kyselylomakkeessa (Liite 4.) kysyin nuorilta hyötyjä ryhmätoiminnasta. Nuorista kaksi oli sitä mieltä, että ryhmätoiminnasta oppii ryhmätyötaitoja. Kolmen nuoren mielestä ryhmätoiminta opetti toimimista erilaisten ihmisten kanssa ja kahden nuoren mielestä toiminnassa oppi uudesta kulttuurista. Yhden nuoren mielestä tämä projekti opetti järjestelyä, esimerkiksi rahankeruun yhteydessä.

Ryhmätyöskentelytaitoja ja sopeutuminen uusiin ihmisiin, varmasti apua myös tulevaisuuden ammatissa. (Aliisa, kyselylomake 2.)

8.4 Ajatuksia kansainvälisestä projektista

Toisen kyselyn (Liite 4.) perusteella kahden nuoren mielestä mielenkiintoisinta tämän projektin aikana ovat olleet mukavat uudet ihmiset, neljän nuoren mielestä tutustuminen matkakohteeseen ja sen suunnittelu, yhden nuoren mielestä tapahtumien järjestäminen ja kahden nuoren mielestä matkakohteeseen pääseminen.

Kaikkien haastateltavien nuorten mielestä alku oli lupaava, mutta nuoria harmitti kovasti, ettei Youth in Action onnistunut. Alussa luotimme liikaa kontaktiimme ja otimme liian tosissamme sen, että pääsemme Italiaan kesällä 2009. Kun asia epäonnistui, jokainen haastateltavista nuorista oli epäileväinen toiminnan tulevaisuutta kohtaan. Kuitenkin kaikki olivat vielä innokkaina toteuttamaan matkan johonkin.

No alku oli lupaava mutta sit se vähän niinku meni silleen miten meni ja mut sit jos nyt taas jonkun nii sitte ois tosi hyvä. Tai sillee. Nii.. en mä ainakaan kadu et oon lähteny mukaan. Niin en mäkään kadu sitä silleen niinku, ihan hyvä, vaikka tottakai se vähän harmittaa että se italian juttukin meni silleen, mut sit jos lähtee johonkin muualle. Nii... (Amanda ja Taina, parihaastattelu)

No siinä vähän lopahti se idea ku me ei sitä vaihtoa saada aikaan mut kyllä se on vieläkin niinku.. haluaa lähteä sinne ulkomaille tän ryhmän kanssa että vähän se harmittaa ettei niinku sitä alkuperäistä ideaa saatu toteutettua.. (Mervi, yksilöhaastattelu)

Alussa tai silloin yhdessä vaiheessa oli masentavaa ku ei ruennu sieltä Italiasta kuulumaan mitään mutta nyt jos päästään johonkin reissuun nii onhan se ihan kiva. Kuhan nyt sinne reissuun pääsee, että sitten alkaa olla päämäärä tavoitettuna. (Linda ja Liisa, parihaastattelu)

No ei sen kummempaa et mukavaa on ollu, toivottavasti nyt päästää sinne matkalle, lähetään johonkin.. niin. (Taina ja Amanda, parihaastattelu)

Hauska projekti oli ja tai on ja tota tota tietysti ois ollu kivempi jos ois onnistunu ihan heti nii ei ois tullu tämmösiä epätoivonpilkahduksia mutta .. ja sitten ois silleen onnistunut et ois tullu ne juvalaiset mukaan ja se Cimo nii ois tätä rahotusta sitten sieltä saanu, mut ei se mittää .. naurua... (Linda ja Liisa, parihaastattelu)

Haastatelluista nuorista kolme oli sitä mieltä, että olisimme onnistuneet projektista, jos emme olisi alussa luottaneet niin paljon Italian kohteeseemme, vaan olisimme reilusti lähteneet itse etsimään kohdetta. Kuitenkin nuorista huokui se, että ei projekti ollut epäonnistunut, vaikka ryhmätapaaminen ei onnistunutkaan. Kaksi haastateltavista olisi halunnut myös, että kotiin olisi pidetty enemmän yhteyttä. Kaksi nuorista ei löytänyt projektista mitään muutettavaa.

Se ois voinu olla sillee just alussa kun me luotettiin siihen italiaan niin paljon nii ois voinu että oltais pommitettu montaa maata alussa silleen et oisko sieltä löytyny ryhmää mutta .. ei sille enää voi mitään. kyllähän tää näinkin meni.. nii.. (Taina ja Amanda, parihaastattelu)

No.. varmaan me oltais saatu sitä vaihtoasiaa sillon tai sitä ryhmää enemmän etsitty ja aikaisemmin siihen lähetty mutta.. emmätiä oltaisko me muuten voitu tehdä toisin mitään.. oltais tietysti varmaan voitu enemmän kerätä rahaa mutta ..tää on vähän nytte tässä valitella. (Mervi, yksilöhaastattelu)

No sitä että kotiin ois ehkä oltu enemmän jotain yhteyttä jos ei tuu ite kerrottua kovin hirveesti.. (naurua)... (Linda ja Liisa, parihaastattelu)

Kokonaisuutena projektista toiseen kyselylomakkeeseen (Liite 4) vastanneista nuorista neljä oli sitä mieltä, että he olivat tyytyväisiä jäädessään mukaan toimintaan viime metreille saakka. Yksi nuorista tuli ryhmään, vasta toiminnan loppuvaiheessa ja on iloinen siitä, kuinka hyvin hänet otettiin ryhmään mukaan.

Olen todella tyytyväinen, että olen vielä mukana, koska ryhmämme on hyvä ja jäsenet tuntee hyvin. (Amanda, kyselylomake 2.)

Olen tyytyväinen, että lähdin mukaan vaikka hieman välillä väsyttikin. Mutta mukavaa on ollut koko ajan ja mielenkiinto matkaa kohden säilynyt. (Taina, kyselylomake 2.)

Kysyin toisessa kyselylomakkeessa (Liite 4.) myös, että mitä mieltä nuoret ovat siitä, että ryhmässä on enää jäljellä viisi henkilöä. Kaikkien nuorten mielestä se on hyvä asia, koska pienessä ryhmässä kaikki tuntevat toisensa tarpeeksi hyvin ja pienellä ryhmällä on helppo liikkua. Pienen ryhmän hyviä puolia ovat suunnittelun helppous sekä matkan hinta. Toiminta on myös sen ansiosta tehokkaampaa ja hauskaa.

8.5 Toiminnan päämäärä – Budapestin matka

Nuorten kirjoittamien matkapäiväkirjojen sekä omien havaintoni perusteella voi todeta, että nuoret olivat tyytyväisiä matkan antimisiin ja siihen, että jäivät mukaan toimintaan sekä lähtivät matkalle Unkarin pääkaupunkiin, Budapestiin. Matka avasi uusia näköaloja ja antoi nuorille uudenlaisia kokemuksia. Kukaan ei ollut aiemmin käynyt Budapestissa ja kukaan ei olisi sinne ehkä koskaan lähtenytäkään ilman tätä projektia.

Nuoret oppivat toimimaan ryhmänä vieraassa ympäristössä. Kartanlukutaidot parantuivat monella. Ongelmanratkaisukykyä sekä toisen mielipiteiden kuuntelemista tarvittiin useasti matkan aikana, kun yritimme saada kaikkein halut ja mielenkiinnot osumaan kohdilleen ja niin, että kaikki saivat matkalta sen mitä tulivat hakemaan sekä hieman enemmän. Nuoret oppivat lisäksi matkan aikana uusia asioita Unkarista sekä yleisesti matkustamisesta.

Parasta nuorten mielestä matkassa olivat hyvä seura sekä ostosten tekeminen. Nuoret kertoivat matkan vastanneen heidän odotuksiin.

Yleisestikin matka oli mukava ja hauska. Porukka oli hyvä ja yhteensopiva eikä riitoja tainnut tulla yhtään. Pienessä porukassa oli mukava ja turvallinen liikkua, varsinkin kun ... oli tutustunut matkakohteeseen melko hyvin. (Amanda, matkapäiväkirja)

Huonoa matkan aikana oli kiire. Budapest on kaupunkina suuri, josta löytyy paljon nähtävää ja koettavaa. Meidän aikataulumme oli etukäteen täyteen suunniteltu, eikä suuria muutoksia aikatauluihin tullut matkan aikana. Näimme Budapestista vain pienen osan, mutta tämä sai nuorten kiinnostuksen heräämään ja muutama nuorista suunnittelikin matkaavansa miljoonakaupunkiin tulevaisuudessa.

9 POHDINTA

Nuorisotyötä voi tehdä monella tapaa. Organisoidun ryhmätoiminnan järjestäminen on tavoista yksi. Mielestäni on hyvä, että pienen paikkakunnan nuorilla on mahdollisuus tällaiseen kokemukseen. Alun epäonnistumisien johdosta pieni viiden hengen ryhmä pääsi upeaan Budapestiin neljäksi päiväksi. Kuten yksi ryhmän nuorista hakulomakkeessaan totesi: *On hienoa, että näin pienessä kylässä on tällainen mahdollisuus* (Meeri, hakulomake). Ja niinhän se on. Pienessä kylässä mahdollisuudet esimerkiksi erilaisiin harrastuksiin ovat pienemmät kuin kaupungissa.

Nuoret tarvitsevat ympärilleen turvallisia ryhmiä, joissa toimia. Turvallisuus ryhmässä mahdollistaa sen, että nuori uskaltaa olla oma itsensä ja kokeilla rajojaan. Nuorille on tärkeää, että heidän tekemisiinsä luotetaan. Tässä ryhmässä nuoriin oli helppo luottaa, koska he tekivät sen minkä lupasivat. Esimerkiksi nuorten keskenään järjestämä laskiaistapahtuma on hyvänä esimerkkinä siitä. Nuoret oppivat laskiaisprojektin aikana mitä vaatii tapahtuman järjestäminen; mainostamista, leipomista, erilaisten olennaisaktiviteettien järjestämistä sekä ryhmätyötaitoja. Mikään ei tapahdu itsestään, vaan vaatii paljon tekemistä ja valmistelua. Yksi nuorista toivoi alussa avoimuuden, ahkeruuden, kiltteyden ja ryhmätyötaitojen auttavan ryhmää eteenpäin matkan järjestämisessä (Saija, hakulomake). Kaikki nämä taidot olivat olennaisia ryhmätoiminnassa sekä oheistapahtumien järjestelyissä.

Nuoret hakivat mukaan ryhmätoimintaan, koska halusivat uusia kokemuksia, toimimista ryhmässä, tutustumista uuteen kulttuuriin ja ihmisiin sekä nähdä maailmaa ja puhua englanninkieltä. Kiinnostus kansainvälisyyteen oli myös yhtenä syynä. Tämä projekti toteutti hyvin nuorten toiveet.

Jokainen ryhmä on omanlaisensa, eikä ryhmiä voi koskaan verrata toisiinsa. Jokaista ryhmää täytyy tutkia sen omien piirteidensä avulla, kuten vuorovaikutuksen ja voimavarojen kautta. Ryhmä täytyy ymmärtää kokonaisuutena. Ohjaajan tavoitteena on ymmärtää ja seurata koko ryhmän toimintaa, yksilöiden toimintaa sekä yksilön ja ryhmän välistä vuorovaikutusta. Ryhmän ohjaajan tilannetaju auttaa häntä havainnoimaan ryhmässä etenevää prosessia.

Kun ryhmän vaiheittaista kehittymistä seuraa tarkoituksenmukaisesti ja huolella, huomaa selvästi ryhmän kehityskaaren. Kun siihen kiinnittää huomiota ryhmätoiminnan aikana, auttaa se ohjaajaa arvostamaan ja huomaamaan ryhmän tarpeet ja mahdolliset konfliktit, jokaisessa kehitysvaiheessa. Kun ryhmän oppii tuntemaan, on sen kanssa helpompaa työskennellä ja auttaa sitä etenemään kehityksessä alun muotoutumisvaiheesta hyvin toimivaksi ryhmäksi. Alun yksilö kehittyy ryhmätoiminnan aikana ryhmän täysivaltaiseksi jäseneksi.

Ihmiset ovat erilaisia vieraassa seurassa. Alussa tunnelma on jännittynyt, ihmiset katselevat peitellysti ja rakentavat varovaisesti kontakteja. Ryhmässä vallitsee yleinen varautuneisuus. (Kopakkala 2005, 43.) Aluksi ryhmän jännittyneisyys oli käsin kosketeltavaa, nuoret istuivat omilla paikoillaan puhumatta ja kuuntelivat tarkkaan, kun ja jos joku toinen puhui. Tapaamisten edetessä nuorten henkilökohtaiset piirteet alkoivat tulla esille ja yleinen varautuneisuus väheni. Nuoret alkoivat luottaa omiin taitoihin ja uskalsivat tuoda mielipiteitään esiin.

Tässä nuorten ryhmässä keskusteltiin paljon asioista yhdessä. Epäselvän tilanteen tullessa esiin, kävimme keskustelua siitä, kuinka aiomme selviytyä tästä ryhmänä. Ryhmä sai puhua keskenään ja tuoda mielipiteitään esiin. Ryhmäkeskustelu on hyvä tapa tehdä päätöksiä, koska silloin päätös on oikeudenmukainen jokaista ryhmäläistä kohtaan (Ahokas ym. 2008, 157).

Ryhmätoiminnassa on huonoja sekä hyviä puolia. Huonona puolena on ryhmän suuruus; isossa ryhmässä on vaikeaa huomioda jokaista nuorta. Hiljaisemman nuoren on myös vaikeaa saada ääntänsä kuuluviin äänekkäiden vertaistensa joukossa. Huonoa on myös se, jos ryhmätoiminnan alkuperäinen idea katoaa ja nuoret lannistuvat.

Ryhmätoiminnasta hyviä puolia löytyy enemmän. Ryhmätoiminnassa vertaisryhmä on suuressa merkityksessä. Samanikäisten ryhmät tarjoavat otollisen ympäristön nuoren sosiaaliselle, tiedolliselle ja tunne-elämän kehitykselle (Peltola ym. 2001, 102–103). Vertaisryhmä kasvattaa nuorta, opettaa nuorelle muiden huomioimista ja tiimityötä. Ryhmätoiminnassa täytyy osata ottaa muut huomioon, eikä oma itsekäs toiminta päämäärään pääsemiseksi onnistu, vaan siihen tarvitaan koko ryhmän yhteistä panostusta. Nuori oppii itsestään uusia puolia, kun seuraa muiden nuorten toimintaa. Nuoret ovat kiinnostuneita toiminnasta, jota he eivät vielä osaa (Ahokas ym. 2008, 36). Ryhmässä on helppo olla ja turvallista kokeilla taitojaan. Vieressä on kokoajan muita, joiden kanssa voi tehdä yhteistyötä tai kysyä neuvoa. Yksin ei kukaan jää ongelmiensa kanssa.

Ryhmän toimintaa arvioitaessa on olemassa kaksi tärkeää kriteeriä: Miten tehokkaasti ryhmä saavuttaa päämääräänsä ja miten hyvin ryhmän jäsenet viihtyvät? (Lahikainen & Pirttilä-Backman 2007, 156.) Ryhmä antaa merkitystä jäsenilleen, jos ryhmä on kiinteä, normit ovat tarkoituksenmukaiset, ryhmä tiedostaa selkeästi, mitä on milloinkin tekemässä ja se tuntee hyvin jäsentensä mielipiteet, yksilö saa ryhmästä henkilökohtaista tyytyväisyyttä sekä ryhmä kohtaa epäselvän tilanteen. (Laine 2005, 192.) Tämä ryhmä saavutti päämääräänsä tehokkaasti. Jokainen tiesi, mikä toiminnan päämääränä oli ja kuinka siihen päästään. Nuoret olivat ennakkoluulottomia sekä omistautuneita ryhmätoimintaan. Nuoret viihtyivät ryhmän jäseninä. Ryhmässä naurettiin ja iloittiin vilpittömästi onnistumisista. Epäselvän tilanteen tai epäonnistumisen kohdatessa keskusteltiin kuinka jatkaa eteenpäin. Välillä tuntui, ettei mikään saanut ryhmää lannistumaan tai luovuttamaan.

Epäonneksemme kuitenkin jotain tapahtui projektin loppuvaiheessa, kun 27 nuoresta jäljellä jäi vain neljä alkuperäistä ryhmäläistä. Ryhmä ei kuitenkaan missään vaiheessa epäonnistunut tai syy poisjäämiseen olisi ollut ryhmän toiminnasta. Luulen, että syinä ryhmästä poisjäämiseen olivat henkilökohtaiset syyt liittyen opiskeluun tai käyttörahan saamiseen matkalle. Olisi kuitenkin ollut mielenkiintoista paneutua siihen, miksi ryhmästämmme putosi pois suurin osa nuorista? Oliko syinä pelkät opiskelu- tai raha-asiat, vai vaikuttiko lähtemiseen esimerkiksi kaverin painostus. Mikä saa nuoren jättämään leikin kesken?

Jos uskallamme luottaa, meidän ei tarvitse pelätä riskejä, vaan ymmärrämme, että joskus kohdalle osuvista pettymyksistä voi myös oppia ja ongelmiin voidaan löytää ratkaisuja (Ahokas ym. 2008, 128). Ryhmä kohtasi pettymyksen ja ongelman, kun saimme todeta ääneen sen, että emme pääse kesällä 2009 Italiaan kansainväliseen ryhmätapaamiseen. Ongelmaan kuitenkin löydettiin nopeasti ratkaisu: lähdemme matkaan omalla ryhmällä, keräämme lisää rahaa ja toteutamme ryhmän tavoitteen ilman ulkopuolisia rahoittajia. Lähtöpäivä siirrettiin ryhmän toiveesta lomaviikolle, syksyyn. *Nuorten olisi hyvä oppia, että tavoitteisiin pääseminen voi viedä aikaa mutta se kannattaa* (Matilda, hakulomake). Joskus voi käydä, etteivät asiat mene toivotulla tavalla. Se on yksi ryhmän oppimisen paikka. Silloin kysytään ryhmässä, mitä tehdään seuraavaksi.

Mielestäni tällaisissa projekteissa tulee juuri sitä yhteishenkeä ja yhteen hiileen puhaltamista, mikä on harvinaista nyky-yhteiskunnassa (Niina, hakulomake). Yksilöillä on suuri arvo nyky-yhteiskunnassa. Kuitenkin on hyvä ymmärtää, että yksilöinä ihminen ei ole irrallinen vaan kuuluu aina johonkin suurempaan kokonaisuuteen ja on aina osa jotain yhteisöä. (Aarnio & Vuorinen 1991, 7-8.) Nyky-yhteiskunnassa kannustetaan yksilöllisyyteen. Ryhmän nuoret olivat siinä iässä, että heidän tarvitsi tehdä pian yksilöllisiä päätöksiä; minne aion lähteä opiskelemaan peruskoulun tai lukion jälkeen. Nuoruus on aikaa, jolloin vahvistetaan omaa identiteettiään ja muokataan ajatusmaailmaa. Jokainen ihminen toimii yksilöinä omine ajatuksineen ja toimintatapoineen mutta aina kuitenkin jonkun yhteisön sisällä. Olemme luokkaryhmissä, harrastusryhmissä, perheryhmässä ja kaveriryhmissä. Jokaisessa ryhmässä nuori on henkilökohtaisesti omana itsenään ja tuo jokaisen ryhmään palan itsestään. *Ryhmä ei ole vain oppimipaikka vaan myös oppimisen väline* (Aarnio & Vuorinen 1991, 6).

Myös minä toin palan itseäni tähän projektiin. Olin innostunut ja vaikka välillä vastaan tuli alamäki, joka sai hetkeksi lannistumaan, nuoret ryhmässä olivat täynnä intoa ja saivat sillä myös minut uskomaan uudestaan projektiin. En kadu, että lähdin mukaan ja toteuttamaan lopputyötäni aiheesta. Olen tyytyväinen tähän vuoden mittaiseen kansainväliseen projektiin. Tämä oli hieno projekti kaikkine ylä- ja alamäkineen. Alun suunnitelmien ja hetkittäisten muutoksien kautta pääsimme toivomaamme tavoitteeseen: pääsimme ryhmänä toiseen maahan oppimaan toisesta kulttuurista.

Jokainen ryhmän nuori kasvoi tämän vuoden mittaisen projektin aikana. Onhan vuosi nuoren elämästä paljon. Elämä itsessään opettaa, mutta enemmän elämässä opettavat järjestetyt toiminnot, jotka antavat uusia näkökulmia sekä tapoja. Todellisissa vuorovaikutustilanteissa opitaan parhaiten (Aarnio & Vuorinen 1991, 6; Ahokas ym. 2008, 36). Tämä ryhmätoiminta oli vuorovaikutusta parhaimmillaan. Nuorten täytyi kuunnella toisia nuoria ja hyväksyä myös heidän mielipiteensä. Nuorten täytyi tehdä yhteistyötä muiden kanssa, vaikka he eivät olleet ennestään tuttuja tai tienneet toistensa erilaisia tapoja toimia. Ryhmätoiminnan avulla pystyi muuttamaan omia vakiintuneita tapoja, täytyi kuunnella mitä muilla oli sanottavana ja tehdä yhteiset päätökset, niin että kaikki hyväksyivät sen. Nuoret pystyivät toimimaan hienosti ryhmänä vieraassa ympäristössä.

Jokaisesta hetkestä oppi jotain uutta ja sai lisää itsevarmuutta. On hyvä, että nuorille järjestetään toimintaa, joissa he voivat oppia uusia asioita ja tuoda itseään esille. Vertaiset eli toiset nuoret antavat nuorelle mahdollisuuden nähdä, kuinka he käyttäytyvät ja toimivat erilaisissa tilanteissa. Tässä tapauksessa esimerkiksi vanhemmat nuoret olivat muille hyvinä esimerkkeinä kuinka olla ja toimia erilaisissa tilanteissa. Kun toinen ihminen uskaltaa tehdä ryhmässä jotain uutta, antaa se varmuutta myös muille uskaltaa. Oppiminen ryhmässä edellyttää jokaisen panosta (Ahokas ym. 2008, 146).

Suurin osa oppimisesta on kuitenkin tällaisessa toiminnassa epätietoista, jolloin taitoja opitaan ilman tarkoituksellista opettamista vertaisten kanssa (Ahokas ym. 2008, 33). Nuoret eivät siis välttämättä ymmärrä toiminnan aikana tai heti sen jälkeen ryhmätoiminnan hyötyjä. Näin ollen olisikin hyvä kysyä samalta ryhmältä muutaman vuoden päästä uudestaan; oppivatko he tämän toiminnan aikana sellaisia taitoja, joista on ollut hyötyä.

Yksi nuorista kirjoitti alussa hakemukseensa, ettei halua lähteä mukaan toimintaan, jos hänen kaksi kaveriaan ei pääse. Nämä kaksi kaveria jäivät omasta tahdostaan pois projektin loppuvaiheessa. Tämä nuori jäi silti mukaan projektiin. Nuori kasvoi projektin aikana paljon, alun hiljaisesta työstä tuli pienen ryhmän uskaliain. Olisiko tämä jo riittävä syy sille, miksi organisoitua ryhmätoimintaa pitäisi järjestää jatkossa?

KUVA 1. Kalastajalinnake Budapestissa.

*Ei ole olemassa muureja,
on vain siltoja.
Ei ole olemassa suljettuja ovia,
on vain portteja.*

.-Tommy Tabermann-

LÄHTEET

Aalto, Mikko 2000. Ryppäästä Ryhmäksi. Helsinki: My Generation Oy.

Aalto, Mikko 2002. Vuorovaikutustaidot. Forssa: Aseman lapset Ry.

Aarnio, Pentti & Vuorinen, Riitta 1991. Vuorovaikutus ja Yhteistyö. Jyväskylä: Gummerus.

Ahokas, Marja, Ferchen, Maija, Hankonen, Nelli, Lautso, Anita & Pyysiäinen, Jarkko 2008. Sosiaalipsykologia:. Helsinki: WSOY.

Antikainen, Ari 1998. Kasvatus, elämäntilanne ja yhteiskunta. Porvoo: WSOY.

Bion, W. R. 1961/1979. Kokemuksia ryhmistä. Ryhmädynamiikka psykoanalyysin näkökulmasta. (Experiences in Groups and other papers). Syrjälä, Liisa (Suom.). Espoo: Weilin+Göös.

Forsyth, Donelson R. 1999. Group Dynamics. Third Edition. Wadsworth publishing company.

Gahagan, Judy 1977. Vuorovaikutus, ryhmä ja joukko. Espoo: Weilin+Göös.

Himberg, Lea & Jauhiainen, Riitta 1998. Suhteita – Minä, me ja muut. Porvoo: WSOY.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Kauppila, Reijo A. 2000. Vuorovaikutus- ja sosiaaliset taidot. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Kemppinen, Pertti 1999. Nuorisotyo 2000. Nuorisotyön käsikirja. Vantaa: Kannustusvalmennus P. & K. Oy.

- Kopakkala, Aku 2005. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita.
- Lahikainen, Anja Riitta & Pirttilä-Backman, Anna-Maija 2007. Sosiaalipsykologian perusteet. Helsinki: Otava.
- Laine, Anne, Ruishalme, Outi, Salervo, Pirjo, Sivén, Tuula & Välimäki, Päivi 2001. Opi ja ohjaa sosiaali- ja terveystalalla. Porvoo: WS Bookwell Oy.
- Laine, Kaarina 2005. Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa. Helsinki: Otava.
- Lewin, Kurt 1976. Field Theory in Social Science. Selected Theoretical papers. Chicago: The University of Chicago Press.
- Myllymäki, Tiina (toim.) 2004. Pallo haltuun. Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. Lahti: Kehitysyhteistyön palvelukeskus.
- Mäki-Kulmala, Airi. 1993. Initiaatio ja alakulttuuri. Tampere: Tampereen yliopisto.
- Niemistö, Raimo 1998. Ryhmän luovuus ja kehitysehdot. Tampere: Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Peltola, Ritva, Himberg Lea, Laakso, Juhani, Niemi, Pekka & Näätänen, Risto 2001. Toimiva ihminen, psykologia 1. Helsinki: WSOY.
- Tiuraniemi, Juhani 1993. Yksilö, ryhmä, organisaatio. Sosiaalipsykologian perusteita. Turku: Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:15.
- Tuckman, Bruce 2001. Developmental Sequence in Small Groups. Special Issue on Group Development. Group Facilitation A Research & Applications Journal. Number 3/2001. 66-81.
- Vilka, Hanna & Airaksinen Tiina 2005. Toiminnallinen oppinäytetyö. Helsinki: Tammi.

ELEKTRONISET LÄHTEET

Cimo 2008. Kansainvälisen henkilövaihdonkeskus Cimon www-sivut.

<http://www.cimo.fi>. Päivitetty 28.1.2008. Luettu 26.11.2008.

Cimo 2009. Kansainvälisen henkilövaihdonkeskus Cimon www-sivut.

<http://www.cimo.fi>. Päivitetty 21.1.2009. Luettu 8.10.2009.

Euroopan komissio 2001. Euroopan komission valkoinen kirja – EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet. PDF-dokumentti.

http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/fi/com/2001/com2001_0681fi01.pdf. 2008.

Euroopan komissio 2008. Youth in Action -ohjelmaopas. PDF-dokumentti.

http://ec.europa.eu/youth/pdf/doc599_fi.pdf. 2008.

Opetusministeriö 2007. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007-2011.

PDF-dokumentti. Opetusministeriön julkaisuja 2007:41. Helsinki: Opetusministeriö.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/opm41.pdf?lang=fi>.

Opetusministeriö 2004. Nuoruus Suomessa. PDF-dokumentti. 2008. Helsinki:

Opetusministeriö.

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2004/liitteet/opm_241_nuoruus_suomessa.

LIITE 1. HAKULOMAKE**HAKEMUS KANSAINVÄLISEEN RYHMÄTAPAAMISEEN**

Koska hakijoita oli liian paljon, toivomme, että kirjoittaisit meille pienimuotoisen hakemuksen siitä, miksi juuri sinut pitäisi valita mukaan matkalle.

Hakemuksessa pitäisi ilmetä ainakin seuraavat asiat:

OMAT PERUSTIEDOT

1. nimi (alleviivaa kutsumanimi)
2. syntymäaika
3. allergiat ja mahdolliset sairaudet
4. yhteystiedot (puh.numero, osoite sekä mahdollinen s-posti)

TIEDOT MATKUSTAMISESTA

1. oletko ennen matkustanut
2. kielitaito
3. löytyykö mm. passi tai matkavakuutus

LISÄKSI HALUAMME TIETÄÄ

1. Miksi juuri sinut pitäisi valita?
2. Mitä odostat/ haluat matkalta?
3. Mikä toiminnassa kiinnostaa sinua?
4. Kuinka hyvin pystyt sitoutumaan toimintaan?

HAKEMUKSESSA TÄYTYY OLLA MYÖS VANHEMPIEN YHTEYSTIEDOT SEKÄ HEIDÄN SUOSTUMUKSENSA SINUN TOIMINTAAN OSALLISTUMISESTA.

KIRJOITA SIIS MITÄ PÄÄHÄSI PÄLKÄHTÄÄ, JA PALAUTA HAKEMUS 26.11.2008 MENNESSÄ NUORISOTALOLLE, NUORISO-OHJAALLE TAI SÄHKÖPOSTILLA OSOITTEESEEN elina.huopalainen@mail.mamk.fi

Palauta alla oleva vanhemman allekirjoituksella varustettu ilmoittautumislappu 28.11 mennessä.

SAA OSALLISTUA RANTASALMEN JA JUVAN NUORISOPALVELUIDEN YHTEISEEN KANSAINVÄLISEEN RYHMÄTAPAAMISEEN KESÄLLÄ 2009.

Paikka ja aika

vanhemman allekirjoitus

LIITE 2. KYSELYLOMAKE 1.

Moi, teen opinnäytetyötäni liittyen kansainväliseen ryhmätapaamiseen. Haluaisin sinun vastaavan muutamaan alla olevaan kysymykseen. En julkaise työssäni oikeaa nimeäsi (käytän peitenimiä), enkä kirjoita asiasta niin, että sinut tunnistettaisiin.

NIMI _____

IKÄ _____

LUOKKA _____

KUINKA MONTA LUOKKALAISTASI ON RYHMÄSSÄ _____

KUINKA MONTA TUNNET TÄSTÄ PORUKASTA HYVIN _____

KUINKA MONEN RYHMÄLÄISEN NIMEÄ ET TIEDÄ _____

MIKSI LÄHDIT MUKAAN TOIMINTAAN: valitse neljä tärkeintä syytä, 1= tärkein jne..

1. Koska haluan tutustua uusiin ihmisiin	☐
2. Koska haluan saada uusia kavereita	☐
3. Koska kaverini on mukana toiminnassa	☐
4. Koska pidän toimimisesta ryhmässä	☐
5. Koska kansainvälisyys kiinnostaa minua	☐
6. Koska haluan nähdä maailmaa	☐
7. Koska haluan puhua kielillä	☐
8. Koska en ole ikinä käynyt Italiassa	☐
9. Koska haluan päästä halvalla ulkomaille	☐
10. Koska haluan ruskettua	☐

muu syy, mikä _____

MILLAINEN OLET MIELESTÄSI RYHMÄSSÄ

Pomo Hauskuuttaja Puhelias Kuuntelija Hiljainen

Älykkö Vastustaja Puolustaja Innoittaja Myötäilijä

KERRO TOIVEITASI SEKÄ ODOTUKSIASI TOIMINTAA KOHTAAN

Saako tietojasi käyttää opinnäytetyöni tekemiseen kyllä ei

Saako sinua valokuvata ryhmätoimintojen aikana kyllä ei

KIITOS VASTAAMISESTASI!

LIITE 3. HAASTATTELUKYSYMYKSET

HAASTATTELURUNKO

PERUSTIETOA

5. Miksi lähdit mukaan toimintaan?
6. Kuka / mikä sai sinut kiinnostumaan juuri tähän ryhmään tulemisesta?
7. Pidätkö ryhmässä toimimisesta vai tekisitkö mieluummin asiat itseksesi?
Miksi?
8. Mikä sinusta on ryhmä?
9. Millaisiin muihin ryhmiin kuulut?
10. Mitä harrastat?
11. Millainen olet luonteeltasi?
12. Millainen olet mielestäsi ryhmässä? Millainen olet tässä ryhmässä?
13. Mitä ryhmässä voi mielestäsi oppia?

RYHMÄTOIMINTA

4. Huomaatko ryhmässämme muutoksia viime syksystä?
5. Millainen on meidän ryhmä?
6. Oletko tutustunut muihin ryhmäläisiin paremmin tämän projektin avulla?
7. Olisitko halunnut, että alussa olisi järjestetty enemmän ryhmätoimintaa, kuten tutustumisleikkejä?
8. Minkälaisia taitoja voi mielestäsi oppia ryhmässä?
9. Oletko oppinut uusia taitoja tässä ryhmässä, jos olet, mitä?
10. Oletko huomannut itsessäsi uusia piirteitä?
11. Huomaatko, että sinulla olisi ryhmässä jokin rooli?
12. Vaikuttavatko muut käyttäytymiseesi?
13. Oletko saanut/ uskaltanut ilmaista mielipiteitäsi tai tullut mielestäsi kuulluksi ryhmässä?
14. Millainen on mielestäsi turvallinen ryhmä?
15. Onko meidän ryhmä turvallinen? Miksi?
16. Tunnetko itsesi ryhmän tasapuoliseksi jäseneksi?

PROJEKTI

5. Mitä mieltä olet projektista kokonaisuudessa?
6. Olisitko halunnut, että jotain olisi tehty toisin? Mitä?

Muuta sanottavaa?

LIITE 4. KYSELYLOMAKE 2.

Nimi: _____

Kuvaa kolmella lauseella meidän ryhmää/ tai kirjoita ryhmästä runo.

Kuvaile jokaista ryhmän jäsentä yhdellä sanalla, millainen hän on? Myös itseäsi.
(kirjoita kääntöpuolelle)

Miksi meidän ryhmässä on hyvä yhteishenki? Tai miksi ei ole?

Mitä hyötyä tästä ryhmätoiminnasta sinulle on? Nyt/ tulevaisuudessa?

Mikä on sinusta ollut mielenkiintoisinta tämän projektin aikana?

Kerro ajatuksia koko projektista; sen kulusta: mikä on jäänyt parhaiten mieleen? Meidän ryhmästä: Mitä hyvää, mitä huonoa on siinä, että ryhmässä on enää viisi nuorta? Oletko vielä tyytyväinen, että lähdit mukaan, miksi? Mikä on mennyt huonosti, miksi?
Kirjoittele ihan mitä vaan ajatuksia asiasta mieleen juolahtaa..

KIITOS vastauksestasi!!

LIITE 5. PROJEKTIKUVAUS

PROJEKTIN KUVAUS TAPAAMISKERTOJEN MUKAAN

Olen kirjoittanut tähän projektin kuvaukseen jokaisen tapaamiskerran pääkohdat auki päiväkirjamaisesti. Kuinka projekti eteni alkuvalmisteluista huipennukseen eli Budapestin matkaan asti, sekä mitä tapahtuu matkan jälkeen. Tämän avulla avautuu paremmin kuinka projektimme eteni ja mitä kaikkea sen aikana tapahtui.

Alkuvalmistelut

Aloitimme kansainvälinen nuorten ryhmätapaaminen -projektin yhdessä Rantasalmen nuorisotyöntekijän kanssa vuoden 2008 lokakuussa. Päätimme silloin, että pidämme kaikille rantasalmelaisille nuorille info-tilaisuuden asiasta, jotta saisimme tiedon kulkeutumaan kaikille projektista kiinnostuneille. Vein vuoden 2008 lokakuun lopussa tekemiäni julisteita yläluokkien ja lukion ilmoitustauluille sekä nuorisotalon seinille. Näin varmasti kaikki kiinnostuneet huomaisivat ne. Olimme yhdessä nuorisotyöntekijän kanssa päättäneet, että ryhmämme koostuisi 15–20 -vuotiaista nuorista ja heitä ryhmässä olisi maksimissaan 20. Olimme myös alustavasti saaneet tiedon siitä, että tekisimme projektin yhdessä Juvan nuorisopalveluiden kanssa ja, että matkakohteemme olisi Italia.

Näin luki julisteessa:

LÄHDE MAAILMALLE! Jos olet 15–20 -vuotias, haluat nähdä maailmaa, tutustua uusiin ihmisiin ja pitää hauskaa, olet silloin juuri sopiva tyyppi! Kokoa kaverit mukaan ja tule kuuntelemaan infoa, kuinka reissu toteutetaan!! Info on 4.11.2008 9.-luokkalaisille klo 8.45, 8.-luokkalaisille klo 9.45 atk-luokassa ja lukiolaisille klo 11.20 lukion kahviossa. Toiminnan järjestää Rantasalmen nuorisopalvelut.

Infoihin saapui yli 60 innokasta nuorta, osa valitettavasti opettajan painostuksella mutta suurin osa oman mielenkiinnon vuoksi. Infotilaisuudessa kerroimme Youth in Actionin -idean sekä kuinka se antaa nuorelle mahdollisuuden päästä näkemään maailmaa melkein ilmaiseksi, kuitenkin omaa panostusta vaatiessa. Youth in action -ohjelma kustantaa 80 % matka- ja majoituskuluista (CIMO 2008).

Infotilaisuuden jälkeen otimme kiinnostuneilta nimiä ylös paperille. Nimen ja puhelinnumeron pistäminen paperille ei sitouttanut vielä mihinkään, vaan antoi alustavan ilmoittautumisen mukaan. Infojen jälkeen alustavia ilmoittautuneita oli yli 40. Koska emme voineet ottaa toimintaan kaikkia heitä, päätimme, että kaikkien olisi tehtävä hakemus mukaan pääsemiseksi. Hakemusten perusteella päätimme, ketkä pääsivät mukaan toimintaan.

Hakemuksia saimme 26 kappaletta, joista valitsimme 20 nuorta mukaan toimintaan. Mukaan pääsemiseksi hakemuksen tuli olla jätetty ajallaan sekä siitä täytyi näkyä, että aikoi sitoutua toimintaan. Hakemusten perusteella ryhmässämme oli 17 tyttöä ja kolme poikaa. Iältään nuoret olivat silloin 15–18 -vuotiaita. Nuorista kaksi oli 18-vuotiaita, 17-vuotiaita oli kahdeksan, 16-vuotiaita kolme ja 15-vuotiaita kahdeksan.

Tämän ryhmän lisäksi olimme päättäneet tehdä yhteistyötä Juvan nuorisopalveluiden kanssa ja tarkoituksenamme oli järjestää yhteinen ryhmävaihto kuntaliitoksen puitteissa. Ryhmäämme juvalaisia tuli seitsemän, joista poikia oli yksi ja tyttöjä oli kuusi. He olivat iältään 15–17 -vuotiaita.

Joulukuu 2008

Ensimmäinen tapaamiskertamme oli 12.12.2008 Rantasalmen nuorisotalolla. Poissa oli vain yksi nuori. Kaikki olivat jännittyneitä ja intoa täynnä projektista. Ensimmäisellä kerralla juttelimme rahankeruusta ja tutustuimme hieman toisiimme. Kaikki olimme rantasalmelaisia ja tiesimme jostain kautta toisemme, joten kävimme vain nimet lävitse, eikä mielestäni tutustumisleikkejä tarvittu.

Ensimmäinen kokoontuminen oli jo täynnä touhua. Olimme hieman myöhässä aikataulussa, koska Youth in Action -haku olisi jo helmikuun 1.päivä (CIMO 2008). Ja siihen mennessä täytyisi meillä olla jo kumppanimaa selvillä ja hakemus tehtynä.

Nuoret jakaantuivat itse ryhmiin ja keskustelivat niissä, kuinka voisivat saada kerättyä rahaa tulevalle matkalle. Ideoita tuli paljon. Ryhmän aikoi järjestää diskoja, pitää leivonnaismyyjäisiä paikallisessa S-marketissa, hankkia avustuksia paikallisjärjestöiltä, toteuttaa tapahtuman suunnattuna lapsille, mennä tekemään kauppaan inventaariota sekä maksaa joka kuukausi viisi euroa kuukausirahaa.

Ryhmä oli toimielias, innostunut sekä täynnä energiaa ja ideoita. Ryhmästä löytyy selkeästi nuoret, jotka johtivat keskustelua ja olivat eniten äänessä. Muutama nuori oli selkeä tarkkailija ja muutama ujo. Muu ryhmä seurasi tilannetta ja sanoi tarvittaessa asiansa.

15.12.2008. Tällöin tapaaminen oli järjestetty niin, että paikalle saapui myös Juvan ryhmä. Tarkoituksenamme oli saada kaksi ryhmää tutustumaan toisiinsa. Olin tehnyt tälle kerralle kyselylomakkeen (liite 1), jossa kartoitettiin tietoja siitä, millainen ryhmä meillä on, miksi nuoret ovat lähteneet toimintaan mukaan, millaisina he näkevät itsensä ryhmässä sekä mitä odotuksia heillä on tämän projektin suhteen.

Ajattelin, että myös nimien oppimista helpottaisi, jos hieman tutustuisimme toisiimme aiheeseen liittyen. Ohjeistuksena pieneen tutustumisleikkiin oli: *Ota itsellesi pari, jota et tunne kovin hyvin. Kerro parillesi nimi ja miksi halusit mukaan toimintaan. Puramme ajatukset kohta yhdessä.* Tarkoitukseni oli, että parit menisivät niin, että oppisimme hieman uutta toisista nuorista ryhmässä. Nyt ryhmässä oli mukana sellaisia nuoria, jotka eivät olleet koskaan nähneet toisia. Yksi projektin tavoitteista oli saada juvalaisista ja rantasalmelaisista selkeä yksi yhteinen ryhmä.

Parit löytyivät ja keskenään he sitten keskustelivat, miksi lähtivät mukaan toimintaan. Viiden minuutin keskustelun jälkeen kävimme asiat ryhmässä läpi. Pari kertoi parinsa nimen ja miksi hän oli halunnut lähteä mukaan toimintaan ja päinvastoin. Naureskelun lomassa selvisi, että reissuun lähdettiin poikia tapaamaan, englantia puhumaan, tutustumaan uusiin ihmisiin, saamaan hyviä muistoja sekä haluttiin lähteä ryhmässä ulkomaille.

Tällä hetkellä meidän ryhmässä oli 27 15–18 -vuotiasta nuorta. Neljä poikaa ja 23 tyttöä. Juvalaisista osa oli hiljaisia ja osa äänessä melkein koko ajan. Kaikkiaan ryhmä tuli keskenään hyvin toimeen. Nuoret olivat sosiaalisia ja keskustelivat hyvin myös muidenkin kuin vain tuttujen kanssa. Keskustelua tuli muistakin asioista, kuin vain niistä mistä olimme pyytäneet heitä keskustelemaan. Ryhmä oli täynnä energiaa ja halua oppia jotain uutta. Ryhmässä oli hyvä ilmapiiri ja välillä vain nauroimme hyvälle jutuille. Tavoitteenamme oli saada aikaan yksi yhteinen ryhmä, ja jo ensimmäisellä yhteisellä kerralla tuntui siltä, että se olisi mahdollista.

Ryhmän tehtävä oli tämän tapaamiskerran aikana keksiä ryhmätapaamiselle teema. Teemoja mietittiin pienryhmissä, jonka jälkeen äänestettiin neljä parhaita. Neljäksi suosituimmaksi teemaksi nousivat: 1. Vertaileva tutkimus katusoittajista ja katumuodista, 2. Musiikin ja muodin vertailu, 3. Suomi-Italia bändi, teemaan kuuluisi myös konsertit sekä tanssiminen ja 4. Mallikoulu, joka sisältäisi muotisuunnittelijan näkemisen sekä muotinäytöksen. Mielestämme ideat olivat loistavia ja päätimme yhdessä, että teemamme on yhdistettynä nämä kaikkia eli musiikki ja muoti.

Nuoret kirjoittivat ryhmissä auki CIMOon lähetettävään hakemukseen liittyviä kohtia. Tällaisia vastauksia nuoret saivat aikaan kysymykseen mitä haluaisimme matkan aikana kokea ja tehdä?

Haluamme tutustua valitsemiimme alueisiin mielenkiintoisella tavalla. Emme halua tylsiä luentoja vaan käytännön konkreettista kokemista. Tutustuisimme italialaisten arkeen musiikin ja muodin osalta ja samalla näkisimme niiden vaikutusta heidän kulttuuriinsa. Vaikka haluamme tutustua italialaiseen kulttuuriin, haluamme tuoda mukamme palan suomalaisuutta. Tahdomme nähdä sen puolen Italiasta, mitä ei Suomesta käsin voi nähdä. (Pienryhmä 1., materiaalia kokoontumisesta)

Haluamme tutustua italialaiseen katukulttuuriin vertailevan tutkimuksen avulla. Haluamme vertailla myös muodin ja musiikin erilaisuutta maiden välillä. Haluamme edistää italialaisen ja suomalaisen musiikin luomalla yhteisen kansainvälisen bändin ja tanssiesityksen, jossa molemmat osapuolet esittelevät omaa tanssikulttuuriaan. Haluaisimme järjestää myös mallikoulun, johon voisimme yhdistää muotisuunnittelijan tapaamisen ja muotinäytöksen. (Pienryhmä 2., materiaalia kokoontumisesta)

Jaoin lopuksi vastualueet juvalaisten ja rantasalmelaisten kesken, koska aina ei olisi mahdollista tehdä asioita koko ryhmän kanssa yhdessä, vaan kumpikin osapuoli voisi tehdä projektiin liittyviä asioita oman alaryhmänsä kanssa. Sovimme, että juvalaiset hoitavat yhteyden Italiaan ja rantasalmelaiset tekevät suurimman osan Youth in Action –hakemuksesta. Youth in Action –hakemus on laaja kuvaus siitä,

mitä matkalla aiotaan tehdä. Hakemuksessa täytyy tulla selkeästi esille Hankkeen tiedot ja tiivistelmä, osallistujat, budjetti ja kuvaus, josta täytyy käydä ilmi, että hanke perustuu EU:n nuorisotoimintaohjelman tavoitteisiin ja prioriteetteihin. (CIMO, 2009)

Tammikuu 2009

8.1.2009 olin sopinut tapaamisen Rantasalmen nuorisotyöntekijän kanssa. Aiheemme tälle kerralle oli, että aloittaisimme Youth in Action –hakemuksen teon. Hakemus on mielestäni vaikein osuus tässä projektissa ja vaatii paljon työtä. Kävimme lävitse hakemusta ja päätimme, kuinka toteuttaa sen työstämisen ja puhtaaksikirjoittamisen. Tulimme siihen tulokseen, että me nuorisotyöntekijän kanssa kirjoittaisimme hakemuksen puhtaaksi, kunnes nuoret olisivat työstäneet vastaukset yhteisissä kokoontumisissa.

13.1.2009. Tapasimme rantasalmelaisten kesken. Keskustelimme aluksi Italian tilanteesta, koska sieltäpäin ei ollut kuulunut mitään. Emme kuitenkaan vielä lannistuneet, vaan olimme innokkaita jatkamaan toimintaa.

Tämän jälkeen keskustelimme kokoontumisen tehtävistä, jotka olivat englanninkielisen ryhmänimen keksiminen, alustavien matkakulujen selvittäminen, rahankeruun miettiminen sekä tiedotuksen hoitaminen omalle ryhmälle sekä vanhemmille. Jaoin ryhmän pienryhmiin niin, että parhaat kaverit eivät välttämättä sattuneet samoihin ryhmiin. Näin nuoret tutustuisivat muihinkin ryhmässä oleviin nuoriin. Aluksi annoin aikaa ryhmälle aikaa miettiä ryhmänimeä.

Teemamme muoti ja musiikki sai aikaan nuorissa seuraavanlaisia nimiehdotuksia. Sounds of Italy, Fashionable musicians, Team RaJu, Here we come Italy, Fashionable team, Music group, Fashion Adventure, Fashionable music crust with dance and food ja Finnish Culture Group. Yhdessä päätetty ryhmän nimi tästä eteenpäin tulisi olemaan Team RaJu, Finnish Culture Group. Selventääkseni nimeä, tulee RaJu sanoista Rantasalmi ja Juva.

Tämän jälkeen annoin jokaiselle ryhmälle oman tehtävän, jonka se piti hoitaa. Kaksi ryhmää sai asiakseen rahankeruun. Yksi ryhmistä selvitti matkakuluja ja yksi ryhmä mietti kuinka hoitaisimme tiedotuksen, että se olisi mahdollisimman sujuvaa kaikkia kohtaan. Ryhmät työskentelivät hyvin. Vaikka kaikki eivät toisiaan hyvin ryhmässä

tunteneet, tuli keskustelua paljon ja jokainen uskalsi puhua ja sanoa mielipiteensä. Oli myös huomattavissa kuinka jokaisessa ryhmässä esille tuli selkeä ryhmän vetäjä, joka piti narut käsissään.

30.1.2009 Tapaaminen nuorisotalolla. Koko ryhmä oli jännittynyt tuleeko ryhmätapaaminen onnistumaan, koska haku olisi 1.helmikuuta, ja vieläkö emme tienneet varmaan kohdetta Italiasta. Keskustelimme yhdessä asiasta, ja päätimme, että jatkamme yrittämistä. Ja koska olimme aikoneet toteuttaa ryhmätapaamisen vasta heinäkuussa, oli meillä mahdollisuus hakea 1.huhtikuuta olevassa haussa. Päätimme jatkaa yrittämistä ja siirtää hakuaikaa.

Rahankeruu oli lähtenyt hyvin etenemään. Olimme yhdessä päättäneet pitää leivonnaismyyjäisiä koko kevään ajan, noin joka toinen lauantai paikallisessa kaupassa. Ryhmä aikoi järjestää laskiaistapahtuman 22.2.2009, sekä heillä oli mahdollisuus ansaita rahaa myymällä mehua ja makkaraa Etelä-Savon koulujen välisissä hiihtokilpailuissa. Kuukausirahaksi jo alussa päätetyn viisi euroa kuussa, jonka sai myös maksaa kerralla.

Ryhmä oli selkeästi jakautunut kahteen omaan porukkaan. Vaikka ryhmä jakautui alaryhmiinsä koululuokkien perusteella, toimivat ne silti hyvin yhteen. Ilmapiiri vaikutti vapautuneelta, koska ympäriltä kuului naurahtelua ja nuoret puhuivat paljon. Ryhmän ilmapiiri on helppo tuntee, koska vapautuneessa ilmapiirissä monet uskaltavat puhua ja puhe voi sisältää henkilökohtaisia asioita. Varautuneessa ilmapiirissä vain harvat ja aina samat puhuvat. (Aarnio & Vuorinen 1991, 61.)

Tällä kerralla ryhmä sai jakautua itse kahdeksi ryhmäksi. Ryhmä jakautui iän perusteella: lukiolaiset ja yläkoululaiset. Yhdessä päätettiin kuka tekee mitäkin ja jokainen tietää omat vahvuutensa ryhmässä. Yläkoululaiset olivat kuitenkin tässä tilanteessa hieman hiljaisempia ja saivat siksi tyytyä siihen mitä lukiolaiset nuoret heille antoivat tehtäväksi.

Lukiolaisten ryhmä otti tehtäväkseen suunnitella tulevan laskiaistapahtuman. Heidän ryhmästä näki selvästi, kuinka he olivat ennenkin toimineet yhdessä. Yhteishenki toimi. Suurin osa ryhmäläisistä oli kokoajan äänessä. Pienryhmästä nousi heti esille porukan organisoija. Luovia, mielikuvituksen omaavia nuoria löytyi myös paljon, ideoita kerrottiin ja osa meni myös ohi korvien. Osa henkilöistä oli hiljaa, kuuntelivat

ja sanoivat sitten vasta mielipiteensä, kun toinen ryhmän jäsen muisti olla hiljaa. Ryhmä lipsui paljon aiheesta ja alkoi välillä keskustella omia henkilökohtaisia asioita. Onneksi ryhmässä oli nuori, joka välillä muistutti ryhmälle, mikä oli asian tarkoitus.

Yläkoululaiset suunnittelivat keittiössä myyjäisiin tarkoitettuja kylttejä. Ryhmä oli pienempi kuin toinen pienryhmä ja myös siksi huomattavasti hiljaisempi. Tästä ryhmästä löytyi johtaja, joka selvästi uskalsi tulla esille vain tutussa ryhmässä, koska muulloin hän oli keskimäärin ryhmän hiljaisin. Pienryhmästä löytyi myös puhelias persoona, joka oli äänessä melkein koko ajan. Muut pienryhmässä olivat hiljaa, ja kysyivät vain silloin, kuin tarvitsivat apua.

Helmikuu 2009

17.2.2009. Palaverissä käsiteltiin helmikuun aikana tapahtuvia rahankeruuprojekteja. Ensimmäinen niistä oli 19.2. olevat hiihtokisat, joissa osa nuorista oli myymässä mehua ja makkaraa. Toinen isompi projekti oli 22.2. järjestettävä laskiaisrieha.

22.2.2009 Laskiaisrieha-tapahtuma oli suunnattu lapsille. Ohjelmassa oli aamujumppaa, ponijelua, pientä purtavaa sekä arpajaiset. Tapahtumasta kirjoitettiin juttu paikallislehteen. Tapahtuma onnistui hyvin ja saimme siitä paljon positiivista palautetta.

Maaliskuu 2009

23.3.2009. Saimme tiedon, että olimme löytäneet kohteen Italian päästä. Ongelmana oli, että meillä oli viikko aikaa saada kumppanimaalta allekirjoitukset papereihimme sekä tehdä yhdessä aikataulu. Koko ryhmä oli epäluuloinen siitä, että voisimme onnistua.

Huhtikuu 2009

6.4.2008. Ryhmä sai tietää, ettei haku Italian kanssa ole onnistunut. Ryhmätapaamisen toteuttaminen kesälomalla ei siksi enää onnistuisi. Kartoitimme nuorten mahdollisuuksia lähteä matkalle syksyllä eli jos siirtäisimme ryhmätapaamisen ajankohdan syyslomalle, joka todennäköisimmin olisi nuorille mahdollinen ajankohta. Nuoret suunnittelivat ja miettivät ajankohtaa ja sen mahdollista toteutumista. He eivät tyrmänneet ajatusta. Näin päätimme, että haemme 1.kesäkuuta haussa, ja voisimme lähteä matkalle aikaisintaan 1.lokakuuta.

Päätimme, että alamme itse etsimään kohdemaata, koska olimme luottaneet liian sinisilmäisesti Juvan kontakteihin. Mietimme ryhmänä mihin maihin haluaisimme ottaa kontakteja. Koska olimme tehneet jo pitkään töitä projektin eteen, ei luovuttamista näkynyt. Ryhmäläiset olivat reippaita, avoimia, iloisia ja aktiivisia.

Kerroimme myös ryhmälle, että yksi ryhmän jäsen oli jäänyt pois projektista. Keskustelimme ryhmässä siitä, kuinka toimimme, jos ryhmästä jää henkilöitä pois. Päätimme yhdessä ryhmänä, että jos lähtee vapaaehtoisesti ryhmästä saa takaisin maksamansa kuukausirahat sekä 10 euroa. Muutaman nuorista piti keskustelua yllä kyselemällä, mutta lopuksi ryhmä teki päätöksen yhdessä, jossa kaikkia osapuolia kuunneltiin.

7.4.2009. Laitoimme kumppanihakulomakkeen eteenpäin CIMOon. Kumppanihakulomakkeen avulla kerroimme tietoja omasta ryhmästä ja annoimme viitteitä siihen, millaiseen paikkaan, ryhmään ja toimintatapoihin haluaisimme tutustua.

21.4.2009. Tapasin aamulla Rantasalmen nuorisotyöntekijän, jonka kanssa suunnittelimme illalla olevan nuorten tapaamisen. Kaksi nuorta oli päättänyt tässä vaiheessa poistua ryhmästä henkilökohtaisten syiden vuoksi. Emme olleet saaneet uutta tietoa tulevasta kumppanimaasta mutta CIMO, jonka kautta kumppania etsimme, oli luvannut lähettää meille sähköpostilla mahdollisia ehdokkaita 22.4. mennessä.

Illalla tapasimme nuoret. Ryhmästä paikalle pääsi 14 nuorta. Kokoon-tumisen aiheina olivat katsaus nuorten osallistumisiin, tulevat leivonnaismyyjäiset, disko kehitysvammaisille sekä milloin järjestämme seuraavan Juvan ja Rantasalmen yhteisen kokoon-tumisen. Nuoret olivat tällä kertaa erittäin puheliaita, aiheesta poikettiin vähän väliä, ja nuoret puhuivat yhtä aikaa. Yksi tytöistä kuitenkin yritti saada ryhmän pysymään aiheessa.

22.4.2009. Saimme CIMOn kautta kumppanimaahdokkaista. Ensimmäisenä ehdotuksena oli Romania. Nuoret eivät kuitenkaan innostuneet maasta, joten jatkoimme etsintää. Laitoimme hakupapereita Italiaan ja Ranskaan ja siellä toimivien järjestöjen sähköposteihin. Saimme vastauksia kolmelta järjestöltä, mutta yhdellekään ei käynyt tulevaan ryhmätapaamiseen meidän syysloma.

CIMOn kautta saimme myös mahdollisen ehdokkaan Ranskasta, ryhmätapaaminen olisi ollut monen maan välinen, ja aiheena olisi ollut musiikki. Itse innostuin löydöstä, ja olisin halunnut toteuttaa sen, mutta valitettavasti leirin ajankohta ei ollut sopiva. Ryhmässämme oli abeja ja heidän kirjoitukset olisivat osuneet juuri niiden päivien aikoihin sekä muut nuoret eivät oikein uskoneet siihen, että saisivat koulusta vapaata. Juvalaiset jäivät tässä vaiheessa pois ryhmätoiminnasta.

Toukokuu 2009

20.5.2009. Menin Rantasalmen nuorisotyöntekijän toimistolle aamupäivällä selvittämään asioita. Tavoitteenamme oli miettiä, kuinka aiomme projektia jatkaa. Emme kuitenkaan vielä heittäneet hanskoja tiskiin, vaan päätimme, että kuuntelemme mitä nuoret haluavat tehdä ja, että aiomme saada jotain hyödyllistä keräämillämme rahoilla aikaiseksi.

Kesäkuu 2009

11.6.2009. Mietimme nuorten kanssa suunnitelmia tulevalle matkalle. Keskustelimme avoimesti projektin kohtalosta. Emme kuitenkaan kerkeisi enää toteuttamaan kansainvälistä ryhmävaihtoa tämän vuoden aikana, eikä nuorilla ollut innostusta pitkittää projektia seuraavaan kesään. Annoimme nuorille mahdollisuuden kehittää

ideoita siihen, mitä rahoilla tekisimme tai, että olisiko nuorista lähtemään jonnekin muualle keräämillään rahoilla. Ajatukset jätettiin hautumaan seuraavaan kertaan. Kuvasin videokameralla tämä tapaamiskerran sekä sen päätteeksi tein pari- ja yksilöhaastattelut seitsemälle nuorelle.

17.6.2009. Menin Rantasalmen nuorisotyöntekijän luo käymään ja miettimään tulevaisuutta tälle projektille. Olimme jauhaneet melkein kuukauden samaa asiaa: Mitä teemme nyt, kun emme saaneet rahoitusta CIMOsta? Olimme kuitenkin ylpeitä siitä, että ryhmä ei luovuttanut, vaan oli vielä mukana toiminnassa. Päätimme, että keskustelemme asiasta kunnolla seuraavalla tapaamiskerralla ja tekisimme sitten päätöksen projektin tulevaisuudesta.

25.6.2009. Tapasimme nuoret nuorisotalolla. Keskustelimme ryhmän ja toiminnan kohtalosta ja päätimme ryhmänä, että teemme reissun omilla ja yhteisesti kerätyillä rahoilla. Lisärahoitusta yritämme saada kerättyä myyjäisillä, diskoilla ja erilaisilla tapahtumilla ja mahdollisilla sponsoreilla. Nuoret olivat innokkaina mukana toiminnassa ja se, että pääsisimme jonnekin matkalle, toi toivoa jatkaa eteenpäin.

Heinäkuu 2009

15.7.2009. Jotain kuitenkin tapahtui tässä välissä, koska yhdeksän nuorta tipahti ryhmästäme pois. Syinä ryhmästä pois lähtemiseen olivat koulunkäynti ja tulevat ylioppilaskirjoitukset, epävarmuus matkaa kohtaan sekä omien varojen riittäminen matkalle, koska yhdessä keräämämme rahat, eivät olisi riittänyt käyttörahaksi tai edes maksamaan matkaa kokonaan jokaiselle. Jäljelle ryhmääme jäi vain seitsemän nuorta.

Päätimme tässä vaiheessa sopia uudestaan mitä muille nuorille maksetaan heidän ryhmästä poistuessaan. Mietimme, että 10 euroa ja omat kuukausirahat olisivat liian pieni palkkio siitä, että he olivat leiponeet ja tehneet osuutensa erilaisissa tapahtumissa. Ryhmä oli kuitenkin sitä mieltä, etteivät ryhmästä pois lähtevät nuoret saaneet kokonaan omaa osuuttaan eli 1/19 osaa kerätyistä rahoista, koska ryhmästä pois jääminen oli jokaisen henkilökohtainen asia, eikä kukaan ollut siihen pakottanut. Tulimme siihen tulokseen, että jokainen nuori saisi takaisin 30 euroa sekä

maksamansa kuukausirahat. Tämä edesauttoi sitä, että jäljelle jääneille ryhmäläisille jäi enemmän rahaa matkaan.

Keskustelimme siitä, minne haluaisimme lähteä matkalle. Kiinnostavimpana vaihtoehtona nousi esiin Unkarin Budapest, joka sitten päätyi kohteeksemme. Etsimme Internetistä hotelleja ja lentoja sekä mahdollisia tutustumiskohteita. Ryhmä oli tutustumishaluinen. Kukaan ei ollut aiemmin käynyt Unkarissa ja kohde oli myös sellainen, ettei sinne tulisikaan lähdettyä varmaan koskaan itse. Tämä tilaisuus oli siis ainutkertainen mahdollisuus ryhmässä oleville nuorille.

23.7.2009. Taas ryhmästämme lähti pois kolme henkilöä. He olivat edellisellä kerralla olleet innokkaina lähdössä matkalle, mutta omien varojen saanti ei ollutkaan enää varmaa ja heidän mielestä oli helpompaa vain jättää matka väliin.

Yksi ryhmän nuorista ehdotti, että saisiko hänen kaverinsa lähteä mukaan matkalle, nyt kun oli pienentynyt roimasti alun 27 nuoresta. Tässä tilanteessa annoimme muulle ryhmälle mahdollisuuden miettiä ja kertoa oman päätöksensä siitä, että olisiko reilua ottaa mukaan uusi jäsen tässä vaiheessa projektia.

Uuden jäsenen ottaminen ei ryhmää haitannut. Päätimme yhdessä, että nuoren täytyi maksaa kuukausirahat sekä 30 euroa, jotta pääsi mukaan toimintaan. Näin ollen ryhmäämme tuli uusi jäsen, nuori, joka ei ollut koskaan aiemmin ollut ulkomailla ja olisi jo alussa halunnut lähteä toimintaan mukaan, muttei ei ollut saanut hakemusta tehtyä ajoissa. Nyt ryhmämme koostui kahdesta 18-vuotiaasta, yhdestä 17-vuotiaasta sekä kahdesta 16-vuotiaasta tytöstä.

Annoin nuorille mukaan kotiin tiedotteen sekä varmistaakseni vielä vanhemmille kyselyn siitä, että nuori sai lähteä mukaan. Kyselyssä kysyin allergioista ja muista mahdollisista sairauksista, matkavakuutuksen ja passin voimassaolosta sekä muista henkilökohtaisista tiedoista.

Elokuu 2009

6.8.2009 Tapasimme uuden ryhmän nuorisotalolla. Jokainen tunsu uuden tytön aiemmin, joten erillisiä tutustumisia ei tarvittu. Ryhmä toimi heti hyvin yhteen.

Katselimme Internetistä tietoja Budapestista ja keskustelimme innokkaasti tulevasta matkasta. Etsimme Internetistä sopivia lentoja sekä sopivaa hotellia. Ongelmia aiheutti matkan maksaminen Internetin kautta, joten päätimme, että varaamme matkan Area-matkatoimiston kautta, koska Rantasalmen kunnalla on firman kanssa tehty maksusopimus ja voimme maksaa matkan kunnan tilin kautta.

Area-matkatoimistosta saimme hyvän tarjouksen, ja päätimme lopulta varata matkan. Hotellimme oli Best Western Art –hotelli, joka sijaitsee Budapestissa Pestin keskustassa. Lentomme lähtisi 20.10.2009 tiistai-iltana klo 9.30 Helsinki-Vantaan lentokentältä ja takaisin Suomeen lento tulisimme perjantaina 23.10.2009 klo 22.30. Nuorista huokui tässä vaiheessa selvä onnistumisen riemu, koska nyt oli varmaa, että pääsemme ryhmänä matkalle.

Syyskuu 2009

11.9.2009. Rantasalmen nuorisotyöntekijä tapasi tytöt. Nuoret odottivat jo innokkaasti tulevaa matkaa. Yhdessä he kävivät läpi matkaa ja sen aikataulua. Kotiin annettiin kirje tulevasta matkasta; sen aikataulusta ja rahoituksesta.

18.9.2009. Tapasimme tytöt Rantasalmen nuorisotalolla. Ilmapiiri oli tällä kertaa levoton, johtuen tulevasta matkasta ja sen luomasta jännityksestä sekä ilmassa oli havaittavissa selvää kouluväsymystä. Yritimme luoda ohjelmaa matkalle mutta se jäi hieman vähäiseksi. Täydellistä matka-aikataulua emme saaneet tehtyä ryhmänä mutta matkan pääkohdat sai ryhmä valittua. Saimme tällä kertaa myös tietää, että matkaamme lähtee sponsoroimaan paikallinen yritys.

23.9.2009. Kävin suunnittelemassa reissua Rantasalmen nuorisotyöntekijän kanssa. Suunnittelimme yhdessä alustavan matka-aikataulun sekä kävimme lävitse matkan ohjelmaa, budjetti sekä kyydityksiä.

Lokakuu 2009

1.10.2009. Paikalla tapaamisessa oli kolme nuorta viidestä. Keskustelimme alustavasta matka-aikataulusta. Nuoret olivat tyytyväisiä tulevaan matkaan ja sen

suunnitelmiin. Tuleva matka jännitti jo selvästi, ja jo matkalaukun hommaaminen sai tunteita pintaan. Yhdessä suunnittelimme myös tulevaa diskkoa kehitysvammaisille ja vanhempainiltaa, jotka olisivat seuraavalla viikolla.

13.10.2009. Nuoret järjestivät nuorisotalolla diskon kehitysvammaisille. Paikalle järjestämään pääsivät neljä nuorta viidestä. Tapahtumassa oli järjestettyinä pientä naposteltavaa, arpajaiset ja tanssit. Paikalle saapui parisen kymmentä kehitysvammaista ihmistä, jotka nauttivat päivän menoista.

Diskon jälkeen järjestettiin vanhempainilta, johon kaikkien nuorten äidit pääsivät paikalle. Yhdessä keskustelimme tulevasta matkasta. Äidit olivat todella kiinnostuneita matkasuunnitelmasta ja matkan budjetista, joista sitten kerroimme ja keskustelimme avoimesti.

Päämäärä - Budapestin matka 20.10.-23.10.2009

Lähdimme matkalle 20.10. klo 3.00 Rantasalmelta. Lentomme Budapestiin lähti klo 9.30 Helsinki-Vantaan lentokentältä. Matka Rantasalmelta Helsinki-Vantaan lentokentälle sujui levottomissa tunnelmissa, koska useampi meistä ei ollut nukkunut kuin muutaman tunnin ennen lähtöä. Nuoret tulivat hyvin juttuun keskenään ja kaikki nauroivat toistensa jutuille. Loppumatkalla muutama nuori yritti ottaa pienet torkut ennen lentokentälle saapumista.

Taksissa olisi voinut tietysti nukkua, mutta kai siellä oli ilmassa jännitystä sillä tekstiä tuli jatkuvasti ja nauru raikui. (Aliisa, matkapäiväkirja)

Kaikki sujui lentokentällä moitteettomasti ja pääsimme lentokoneeseen ilman suurempia vastoinkäymisiä. Yksi ryhmäläisistä ei ollut ennen matkustanut lentokoneella, joten häntä hieman jännitti aluksi uusi kokemus. Lentokone lähti ajallaan ja koko ryhmä sai vierekkäiset paikat lentokoneessa.

Saavuimme viileään Budapestiin ajallaan. Kaikki saivat laukkunsa ja jokainen oli innostunut uudesta maasta. Etsimme Ferihegy-lentokentältä tourinform-tiskin, josta

ostimme paikalliset Budapest-kortit. Korteilla pystyimme matkustamaan ilmaiseksi paikallisliikenteessä sekä saimme alennuksia erilaisiin kohteisiin, kuten kylpylään.

Kentältä hyppäsimme juuri lähtevään bussiin numero 200E, joka vei meidät siniselle metrolle. Olimme päättäneet ryhmässä kulkea hotellillemme julkisilla kulkuvälineillä, koska olimme seikkailumielisiä, emmekä halunneet tehdä asioita helpoiten eli esimerkiksi menemällä taksilla. Sininen metro vei meidät pysäkille nimeltä Kálvin Tér, josta oli pieni kävelymatka hotellillemme. Hotellimme sijaitsi aivan Pestin keskustassa.

Hotellimme oli ulkoapäin hieman ränsistynyt mutta sisältä hieno sekä hotellin työntekijät olivat auttavaisia. Saimme heti huoneet, vaikka olimme hotellilla jo ennen puolta päivää. Kolme tytöistä majoittui viidenteen kerrokseen. Minä, toinen ohjaaja sekä kaksi muuta ryhmäläistä saimme huoneet toisesta kerroksesta. Huoneet olivat siistit ja moitteettomat. Veimme tavarat huoneisiimme ja lähdimme katsomaan hotellin ympäristöä. Löysimme kellarimaisen ravintolan, jossa söimme ennen opastetun kierroksen alkamista.

Olimme ennen reissua hankkineet oppaaksemme Monikan, joka on paikallinen entinen historian opettaja. Hän on opetellut vuosia sitten suomenkielen, ja opasti meitä suomeksi. Kiersimme hänen kanssaan Budapestia julkisilla kulkuneuvoilla, kun hän samalla kertoi meille Budapestin historiasta ja nähtävyyksistä. Tämä opastettu kierros oli mielestäni hyvä, koska sen avulla opimme, kuinka julkisilla kuljetaan miljoonakaupungissa sekä saimme hyvän yleiskuvan kaupungista. Nuoristakin tämä oli hyvä ja he kehuivat sitä.

Kierroksen aikana kerkes nähdä niin paljon ettei kaikkea edes muista. Kierroksesta oli kyllä hyötyä, sillä sen jälkeen liikkuminen oli helpompaa.(Aliisa, matkapäiväkirja)

Kierroksen jälkeen kävimme syömässä ja menimme takaisin hotellillemme. Nuoret olivat väsyneitä päivän touhuista ja jokainen meni omaan huoneeseensa lepäämään, jotta jaksoi seuraavana päivänä seikkailla lisää.

Aamupalan jälkeen kokoonnuimme alakerran aulaan pohtimaan päivän toimia. Päivän kohteenamme oli Városliget eli Kaupunginpuisto, jossa sijaitsivat sankarien aukio,

eläintarha sekä Vajdahunyadin linna. Hyppäsimme siniseen metroon, jonka sujuvasti vaihdoimme oranssiin metroon kuin vanhat tekijät. Aamupäivä kului nopeasti Eläintarhassa, jossa oli paljon nähtävää, kuten tiikerit, kengurut, leijonat, jääkarhut sekä kirahvit. Nuoret olivat innoissaan nähdessään eläimiä, joita eivät olleet koskaan aiemmin nähneet. Varsinkin norsut olivat odotettu nähtävyys.

Eläintarhan jälkeen suunnistimme oppaan ehdottamaan ruokapaikkaan. Tähän tarvitsi hieman kartanlukutaitoja sekä kärsivällisyyttä. Nälkä kurni vatsanpohjassa ja osa nuorista oli jo hieman kiukkuisia. Selvisimme kuitenkin yllättävän helposti kohteeseemme. Trofea-ravintola oli noutoruokapaikka, jossa sai syödä paljon erilaista ruokaa. Hintaan kuului alkuruoat, pääruoka sekä upeat jälkiruoat. Saimme jokainen vatsamme täyteen ja lähdimme hyvillä mielin takaisin Kaupunginpuistoon, jossa menimme ihastelemaan Vajdahunyadin linnaa. Illaksi menimme Pestin kävelykadulle puoteja katsomaan. Loppuillan kruunasi Tonava-risteily, josta näkyi Budapest kaikkine valoineen.

Illalla oli Tonava-risteily. Risteily oli hieno ja sieltä näki kaupunkia iltavalaistuksessa ja kuuli historiaa. (Amanda, matkapäiväkirja)

Torstaiapäivä oli varattu suurimmaksi osaksi tuliaisten ostoon. Aamulla ensimmäiseksi kävimme suuressa kauppahallissa, jonka jälkeen lähdimme metrolla kohti Budapestin suurinta ostoskeskusta WestEndiä. Illalla lähdimme yhteen Euroopan suurimpaan vesipuistoon. Nuoret olivat siellä vauhdissa ja kävivät useita kertoja erilaisissa vesiliukumäissä. Vesipuistosta lähdettyämme menimme vielä syömään ravintolaan viimeisen illan kunniaksi.

Kaiken kruunasi illalla oleva vesipuisto, jossa sai vaan olla altaissa ja laskea erilaisia liukumäkiä ja jalat pääsi lepäämään, ku ei tarvinnu kävellä koko aikaa. (Amanda, matkapäiväkirja)

Perjantaina 23.10. vietettiin Budapestissa kansannousun muistopäivää. Kaupat ja muut hovitukset olivat sinä päivänä kiinni, joten päätimme viettää viimeisen päivän Kaupunginpuistossa sijaitsevassa Széchenyi Gyógyfürdő –terveyskylpylässä. Tämä barokkikylpylä on rakennettu kaupungin kuumimman lähteen ympärille. Kylpylän erikoisuutena on myös se, että shakkia voi pelata altaassa. Rentouduimme olemalla

rauhassa kylpylän lämpimissä ulkoaltaissa. Tämän jälkeen olo oli rento ja rauhoittunut. Kylpylästä lähdettyämme lähtö kohti Suomea läheni.

Fiilis ehken vähän haikea, mutta kyllä oikeastaan kotiinkin jo halusi.

(Aliisa, matkapäiväkirja)

Lentomme lähti Ferihegy-kentältä klo 19.50 Unkarin aikaa. Lento sekä kotimatka sujuivat hyvin. Nuoret olivat selvästi väsyneitä matkasta, osa nukkui kotimatalla, osa nauroi. Rantasalmelle saavuimme kolmen aikaan yöllä.

Kokonaisuudessaan matkamme sujui mielestäni hyvin. Meidän oli helppo liikkua kaupungissa, koska ryhmämme oli pieni. Liikkuminen julkisilla kulkuvälineillä sujui hienosti. Nuorille julkisilla liikkuminen antoi itsevarmuutta ja ongelmanratkaisutaitoja, koska päämäärään pääsemiseksi täytyi miettiä reitti kuinka ja millä sinne pääsi. Nuoret saivat myös matkalta itsevarmuutta englannin puhumiseen. Nuoret olivat reippaita ja uskalsivat kysyä tuntemattomalta, jos tarve vaati.

Yleisestikin matka oli mukava ja hauska. Porukka oli hyvä ja yhteensopiva eikä riitoja tainnut tulla yhtään. Pienessä porukassa oli mukava ja turvallinen liikkua.(Amanda, matkapäiväkirja.)

Ryhmä jakautui osittain reissussa kahtia. 18-vuotiaat tytöt liikkuiivat paljon yhdessä, kun taas loppu kolmikko keskenään. Yksi tytöistä jäi hieman sivummalle mutta oli kuitenkin innokkaasti kolmen joukossa mukana. Esimerkiksi ostoksilla ei aina samat kaupat ollut kaikille mieleisiä. Olimme kuitenkin reissussa selkeä ryhmä ja teimme päätöksiä ryhmänä. Jokaisen mielipiteitä kuunneltiin.

Matkan jälkeen – Marraskuu 2009

4.11.2009. Matkan jälkeen tapasimme ryhmänä muistelun merkeissä. Katselimme valokuvia matkasta sekä keskustelimme samalla tulevasta valokuvanäyttelystä.

Tapaamisessa oli rento ilmapiiri. Jokainen oli tuonut mukanaan matkalta ottamansa valokuvat, joita katsoimme yhdessä pöydän ympärillä ja joille nauroimme vedet silmissä. Muutamissa kuvissa näkyi, kuinka matkustaminen väsytti ja kuinka mahdotonta oli ollut saada kuvaa, jossa jokainen ryhmästä olisi ollut ”normaalisti”.

Kuvia oli otettu paikallisesta arkkitehtuurista: rakennuksista sekä niiden ikkunoista, luonnosta: puista sekä istutuksista, eläintarhan eläimistä, paikallisista poliiseista, linnoista, kaduista, Tonavasta ja sen ylittävistä silloista sekä useita hienoja ”tilannekuvia” meidän ryhmästä.

16.11.- 30.11.2009 Nuoret toteuttivat valokuvanäyttelyn Rantasalmen kirjastoon. Nuoret toteuttivat näyttelyn kirjastoon kertoen Budapestin matkastaan kuvin ja sanoin. Näyttely koostui matkalta otetuista valokuvista sekä nuorten matkapäiväkirjoista.

KUVA 2. Tilannekuvia ryhmästä Budapestissa: Hotellimme nurkalta, Linnavuorelta sekä metrotunnelista.